

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

FLACARA

Nr. 2 — 15 IANUARIE 1964

Sergiu Badea își cântărește vagonul de grâne. A nădușit deabinelea din pricina atâtor saci. Nevastă-si, parcă nici nu-l vine a crede că acest potop de bucate e al ei.

E ceva să strângi 300 de zile — muncă atunci când 70 de ani îți apasă umerii. Moș Toma Cârstea merită din plin dragostea cu care-l înconjoară colectivisții. — Să te fii tot așa de zdravăn și la anul, îi urează ei.

Cât rămâne pentru casă, cât pentru vânzare, ce să cumpere pe prețul prisosului. Toate astea-s socoteli importante și deaceia Moș Toma a crezut de cuviință să le facă împreună cu nevastă-sa. Doar au muncit cot la cot...

Zile de SARBATOARE

Intr'una din rarele sale vizite la moșia Băileștilor, Barbu Știrbei le spunea țăranilor:

— Ei, n'ai ce să faci. Fiecare cu ce i-a căzut la masa vieții. Așa e cumpănită lumea și așa o rămâne în veacuri!

Și când un țăran i-a cerut câțiva dulapi din pădure să ridice podul casei, „prințul” i-a răspuns sec:

— Nu te neliniști. Niciodată n'o să aveți nevoie de poduri înalte că tot n'o să aveți ce pune în ele.

Așa ar fi fost dacă țăranii n'ar fi aflat că lumea nu-i înțepenită pe loc și că stă și în puterea lor s'o schimbe. În această lume schimbată, mulți foști robi de pe moșia lui Știrbei au aflat cât de mincinoasă era profeția „prințului”. Și la gospodăria colectivă din Băilești, dar mai ales la Catane și la Rast, colectivisții au luat atâtea produse, încât și podurile cele mai mari au devenit neîncăpătoare.

...Catane. 17 Decembrie. De pe ulițele largi ale satului se scurg grupuri de oameni. Chipurile celor mai mulți sunt vesele. Aceștia sunt colectivisții harnici. Ale altora posomorite. Aceștia dădeau la gospodărie din an în paște și atunci mai mult să dea binețe. În sfârșit, pe fețele multora dintre drumeți citești curiozitate și parcă, un fir de invidie. Toți se îndreaptă spre capul satului, la sediul gospodăriei. De departe se aude sunetul clarinetului lui Sică. El cântă, cât îl țin plămâni, niște bătăte de să li se ducă bubul cale de șapte sate.

În ușa magaziei de grâu, Sergiu Badea își încarcă bucatele. De o oră își cântărește sacii cu grâu și tot nu isprăvește. Le nuța, nevastă-sa, cară băniciorii, zâmbind mereu. Pare nedumerită. Potopul ăsta de bucate a uimit-o. Se uită mândră împrejur și privirile parcă-i spun:

— Iată de ce suntem noi în stare!

În adevăr, la Catane, colectivisții au belșug de bucate. Pentru fiecare zi-muncă le revine peste optsprezece kilograme de cereale. Și din grâu și din porumb li se cuvin câte 7,200 kilograme pentru ziua-muncă. Sergiu Badea a avut 613 zile-muncă pentru care a luat 11.000 kg. de bucate. Mai mult de un vagon! De asta e fericită Leana lui Badea. Până nu demult, încă din pragul iernii, număra bănicioarele de făină, socotind cam câtă vreme o să-i ajungă.

— Să iei mereu din saci, fără să te gândești că primăvara te va găsi cu ei goi, să te simți în rândul oamenilor, e ca și cum în vremea crivățului, ai sta într'o casă mare de piatră, la gura focului, spunea Ileana unui oaspete la sărbătoarea împărțirii veniturilor.

În ziua aceasta, mulți au fost mândri de rodul muncii lor. Și Moș Toma Cârstea mai mult decât toți. Nu-și mai afla locul. Nici iureșul sârbei, nici plimbările cu pași iuți prin curte, nu-i potolea turburarea. Se opri în fața lui Costică Badea.

— Ei, ai văzut ce poate un moșneag de 70 de ani? Mai zici și-a că mă treci la fondul de doi la sută, la neputincioși? Nu mai zici, țsa-i? Președintele zâmbea.

— Nu mai zic, vezi bine.

— Păi te cred și eu! Un șef de echipă ca mine nu-i de lepădat. Bine zice proverbul „când n'ai bătrâni să ți-i cumperi”. Dar eu nu-s de vânzare. Vin, că aici mă trage așa.

...Ziua trecu în joc și voie bună. Prin fața magaziiilor se perindau neconținți căruțe. Ulițele satului erau străbătute de care pline vârf, împodobite cu steaguri. Și seara, prin casele oamenilor, sărbătoarea împărțirii veniturilor se continua până în miez de noapte. Răzbătea în ulițe, miros de plăcintă caldă și clinchet de pahare.

Marin VRÂNCEANU.

— Hai noroc, și când ne-o fi mai rău, ca acum să ne fie.

PRIMELE SUCESE

Anul 1954 a fost întâmpinat, în lumea întreagă, cu nădejdea că el va aduce, prin lupta unită a popoarelor, slăbirea încordării internaționale, că el va îndreptăți speranțele de pace ale celor mulți.

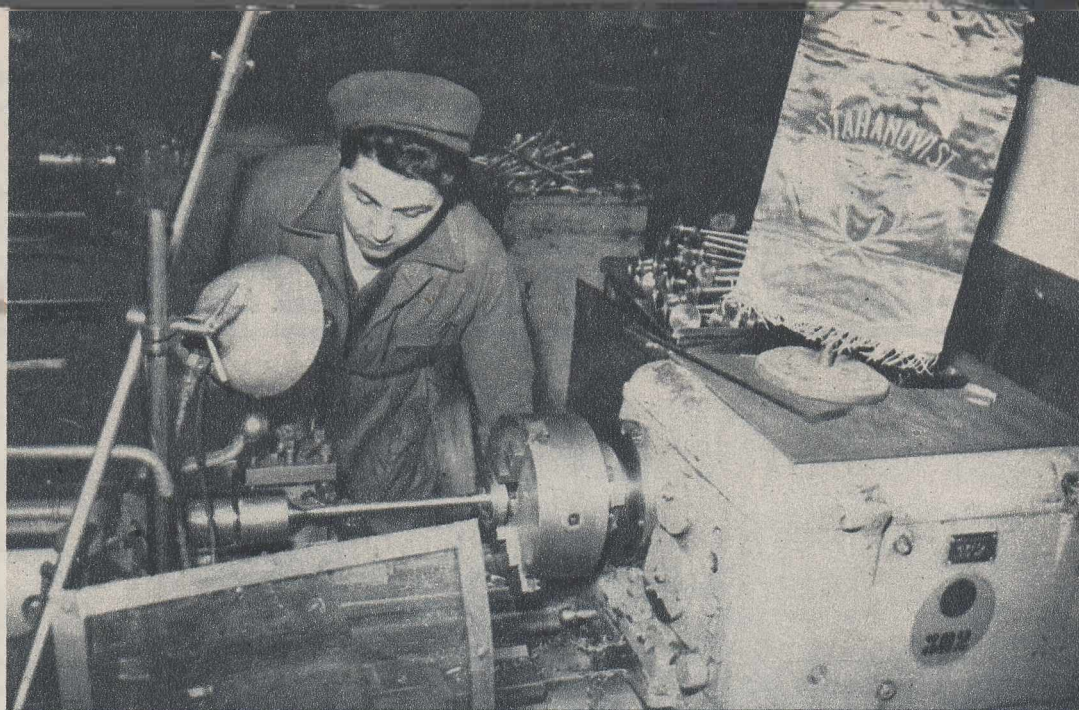
Poporul nostru a intrat în noul an cu hotărârea fermă de a obține succese noi în lupta de înlăturare a programului de măsuri economice preconizat de partid. Poporul nostru știe că numai prin eforturile sale, pășind pe drumul luminos pe care-l îndrumă partidul, își poate asigura o viață pașnică și îmbelșugată.

Primele zile ale anului au adus cu ele și primele victorii. Din toate colțurile țării au sosit știri ce vorbesc despre numeroasele inițiative ale oamenilor muncii, despre roadele lor tot mai bogate. La „Tricotajul Roșu” din București au intrat în lucru 20 de noi modele realizate de tehnicianul stahanovist Iosif Bardua. Muncitorii petroliști, dela secția IV-a a Oficiului Turbobur din Moinești, au obținut în primele 2 zile ale anului o depășire de 10%, a sarcinilor de plan la metri foraj.

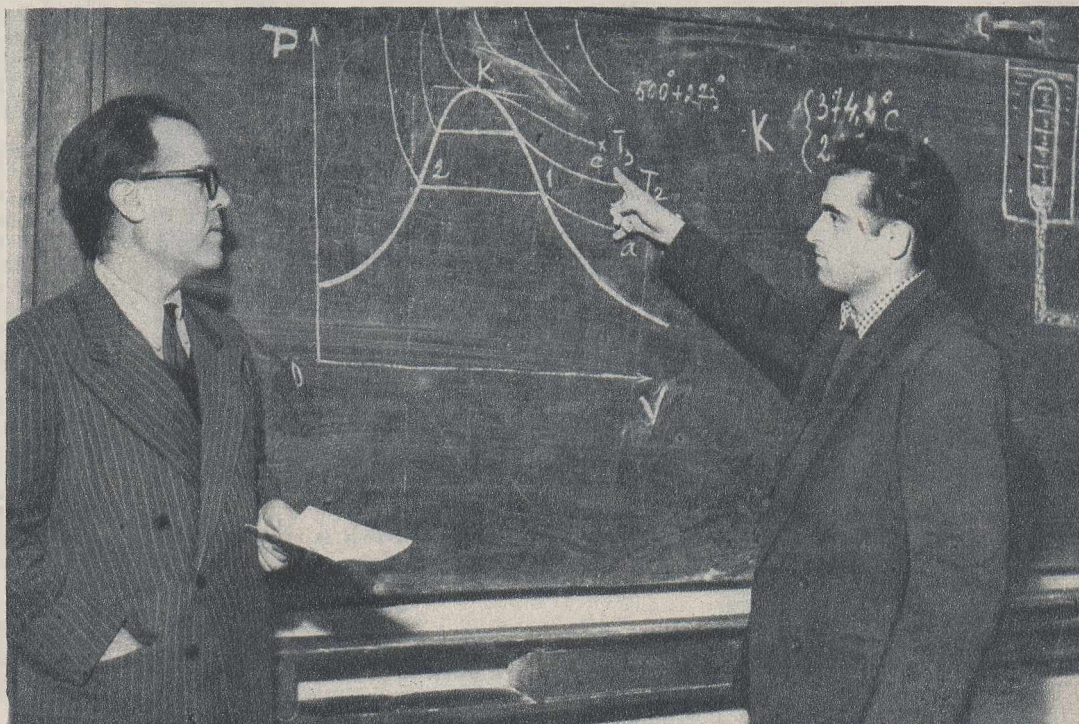
La uzinele „Mao Tze-dun” din București, în prima zi a noului an, stahanovistul Căpățână Ștefan lucrând la filetatul tamburilor pentru podurile rulante și-a depășit norma cu 170 la sută. Brigada „7 Noiembrie” dela „Uzinele Chimice Române”, condusă de stahanovista Prodan Niculina, a dat și ea în prima zi, peste normă 70 perechi de cizmulițe de cauciuc, iar a doua zi 90 de perechi peste normă.

Primele victorii ale oamenilor muncii din țara noastră dovedesc marea forță creatoare a poporului nostru, dorința lui neclintită de a contribui cu toate puterile sale la făurirea unei vieți îmbelșugate și fericite.

Legea privitoare la măsurile pentru dezvoltarea creșterii animalelor în anii 1954—1956 a fost primită cu bucurie și dezbătută pe larg de către cei ce muncesc în sectorul zootehnic al economiei țării noastre. În fotografie: mulgătorul Tângse Nicolae dela Gosat-Roșia, regiunea București, citește tovarășilor din grupa sa sindicală documentul care va sta de acum încolo la baza muncii crescătorilor de vite.

Încă din primele zile ale noului an, muncitorii și tehnicienii din uzinele patriei noastre au pornit la muncă cu un nou elan. Și cele dintâi succese n'au întârziat să apară. Așa de pildă strungarul stahanovist Iulius Gherghel dela Uzinele „23 August” și-a început noul an cu o depășire medie de 120 la sută.

Cristea Traian, student anul III la Facultatea de Metalurgie din cadrul Institutului Politehnic-București, s'a pregătit temeinic pentru actuala sesiune de examene. Acum, în fața profesorului Lazăr Stoicescu, el dezvoltă, cu deosebită pricepere, demonstrația de termotehnică la care va obține cel mai înalt calificativ.

CRESCĂTORII DELA ZĂBRANI

È vremea mesei. Găinile se reped bucurase asupra semințelor. Peste câțeva vreme, vor scormoni iar pământul în livada din spatele crescătoriei.

È plăcut să fii curat. Jolan așteaptă cu bucurie ora spălatului și în vreme ce Marta Bechert îi șterge botul, vițelul întinde din nou gâtul spre ligheanul cu apă.

Grajdul era mic, dar cu o singură vacă în el, părea imens și trist. Vasile Budău privea însă vaca cu bucurie, mângâind-o pe frunte, pe coapsele mari, puternice.

— Ei, Dumană, multă vreme n'o să stai tu singuratică...

Întâmplarea aceasta se petrecea în pragul toamnei lui '49, în primele zile ale gospodăriei colective din Zăbrani. Pe vremea aceea Dumană reprezenta „fermele zootehnice” ale gospodăriei.

Pe pajiștea din marginea satului, întâlnești cireada. 52 de vaci Slementhal, juninci și vițelușe, pasc liniștite. Ion Mărian, îngrijitorul lor, veghează în special asupra vițelușelor. Sunt atât de năbădăioase! Dintr'o zburdă își pot scriinti picioarele. Mărian e mândru de vacile sale. Părul lor e pieptănat, curat și lucios. Vacile sunt hrănite bine și la timp, așa că nu e de mirare că au dat anul trecut 25.000 de litri de lapte. Pe tabelul dela gospodărie, în care sunt trecute formele, ferma de vaci e însemnată cu o depășire de 10 la sută.

...Gheorghe Ursu, porcarul, a avut câteva zile de neliniște. Una din scroafe a născut, dar nu și-a putut alăpta purcoii. Ursu se uita mahnit la ei cum răbdau de foame. Intr'o zi se gândi că ar fi bine să-i izoleze complet și să-i hrănească din farfurie. Ideea s'a dovedit bună. Purcii beau lapte din farfurie și în câțva timp s'au înzdrăvenit. Pas de-i deosebește

acum de alți purcii de vârsta lor alăptați de mamă. Toți sunt grași și frumoși. Lucrul acesta se poate spune despre toți cei o sută și cincizeci de porci ai gospodăriei.

...Oile stau acum pe lângă saivan. Cu zeghea pe umăr, ciobanul Sabin Giurgiu cântă din fluier. În jur, oile pasc. De rasă merinos, spancă, ori țigae, toate cele patru sute de oi sunt la fel de frumoase. Încă din primul an al existenței fermei de oi, s'a folosit monta artificială, fapt care a dus la micșorarea numărului de oi sterpe. Anul trecut ferma de oi a produs 1400 kg. de brânză și 829 kgr. de lână.

...Pe malul unul pârâias, sunt niște căsuțe albe, împrejumuite cu sârmă. De departe vezi albul specific al găinilor Leghorn, roșul închis al celor de soiul Rodisland, petele pestrițe ale rațelor de rasă comună. Aici e ferma de păsări a gospodăriei. Ioana Ardeleanu și Ileana Han au acum în grijă 600 de păsări. Anul trecut prin munca îngrijitoarelor s'au obținut 25.000 de ouă. Nu-i un lucru de lepădat, deși s'ar fi putut scoate și mai mult.

...Colectiviștii au cu ce se mândri. Fermele se dezvoltă an de an. Cresc în pas cu gospodăria, prin grija tuturor membrilor. Anul trecut, colectiviștii din Zăbrani au avut succese deosebite. Gospodăria lor e milionară. Veniturile ei au ajuns la aproape un milion și jumă

Dumnealui e furios. Masa a întârziat cam mult astăzi.

Pentru bunul mers al treburilor gospodăriei, membrii colectivului de conducere se adună deseori pentru a-și împărtăși unul altuia părerile.

Păsările trebuiesc ferite de boli. Deaceia zootehnicianul Vasile Budău injectează păsările cu ser. →

E greu să domolești iepurii. Totdeauna le e frică de ceva. Brigadierul zootehnic a reușit să-l potolească pe „Unchiuș” — pregătindu-l pentru fotoarași.

Ingrijitorul Maier Dumitru se desparte cu greu de acest purcel pe care l-a crescut cu dragoste ca și pe atâția alții și pe care l-a cumpărat acum colectivista Estimie Maria.

ate le. Din aceste venituri o parte le-au dat fermele zootehnice.

Conducerea a avut grijă să mărească baza furajeră pentru a asigura vitelor o hrană îndestulătoare. S'au amenajat grajdurile, s'au înmprospătat animalele de reproducție.

Vasile Budău, brigadierul zootehnic, a urmat o școală zootehniști. El a învățat să îngrijească vitele în mod științific. Membrii brigăzii armează și ei cursurile de calificare. De două ori pe săptămână vin în sat înmieri dela raion și predau lecții. Colectiviștii din Zăbrani fac pregătirile necesare a gospodăria lor să devină mare crescătorie de animale. Ei sunt hotărâți să vândă pe piață cât mai multe produse. În anul trecut ei au desfășurat prin cooperativă, prin diferite instituții cu care au încheiat contracte pe piața liberă produse animale în valoare de peste 100.000 lei.

Legoa privitoare la măsur-

riile pentru dezvoltarea creșterii animalelor în anii 1954—1956, votată de Marea Adunare Națională, va contribui la dezvoltarea pe o scară și mai mare a creșterii vitelor în gospodărie.

Nicolae Gherman, președintele gospodăriei, ne vorbește despre planurile colectivizatorilor din Zăbrani pentru anul acesta.

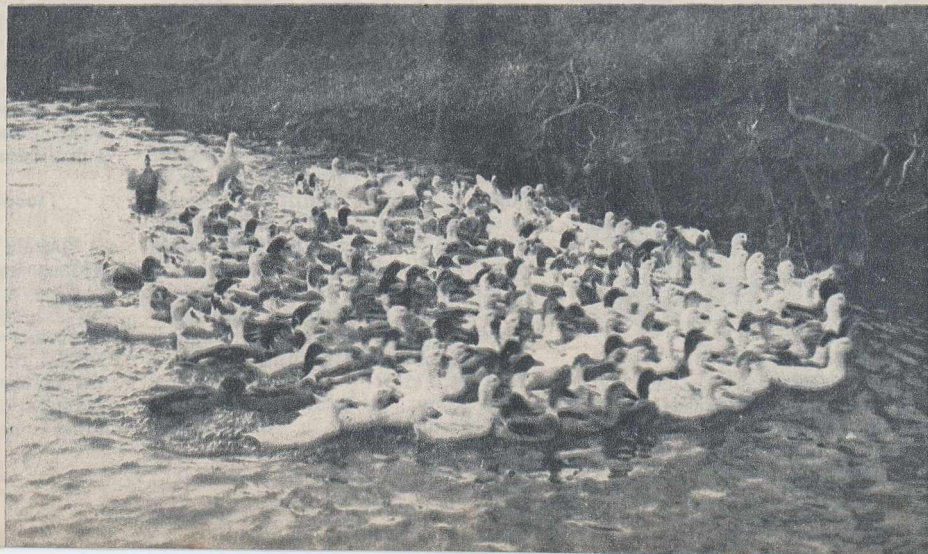
— Ne-am propus să ajungem la sfârșitul anului la o mie cinci sute capete de vite și peste o mie de păsări. Vom avea desigur mai mult, în special păsări. Plusul îl vom vinde. Vom căuta să obținem cel puțin 50.000 de ouă, trei-patru mii kilograme de brânză. Tot în anul acesta, vom construi un grajd pentru 150 de vite și o maternitate de scroafe. Vom căuta să dăm cât mai multe produse pe piață. Oamenii muncii dela orașe au nevoie de ele. Noi ne vom strădui să răspundem cât mai bine sarcinilor trasate de partid.

A. CONSTANTIN

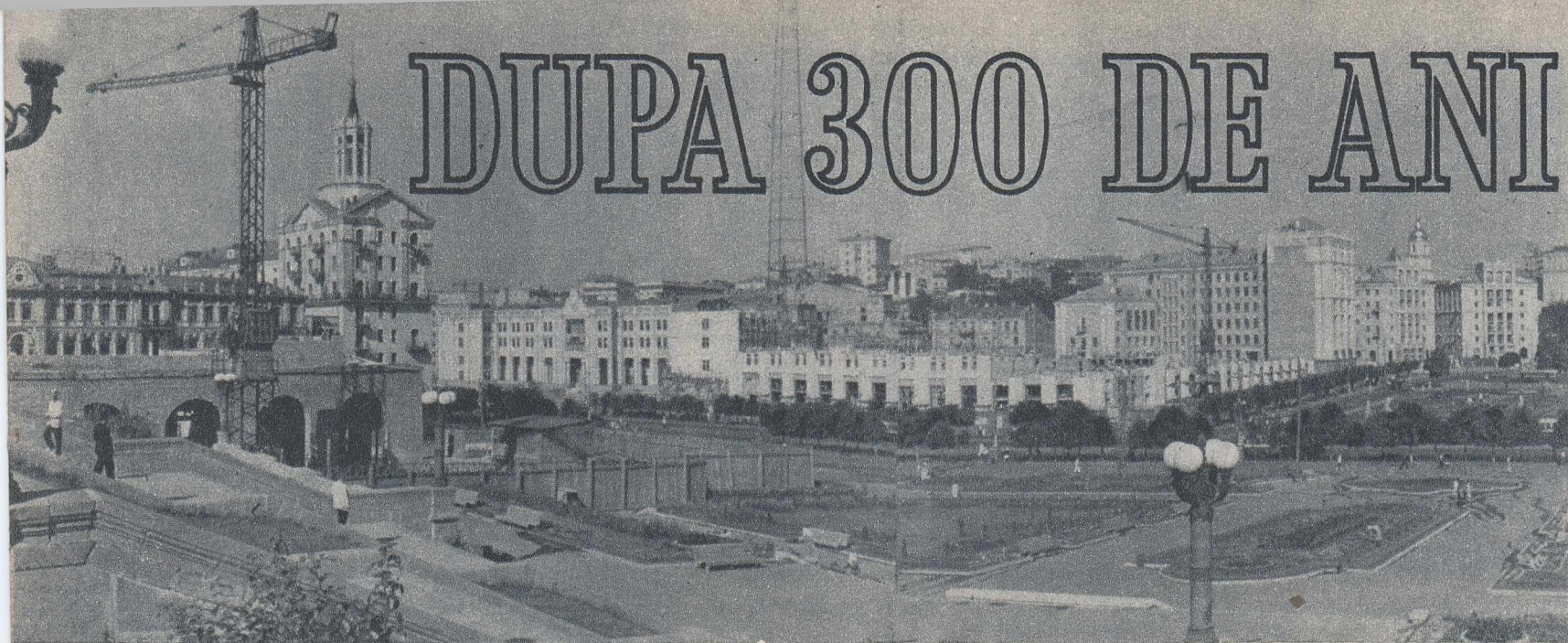

Colectiviștii se mândresc, pe bună dreptate, cu oile lor. Au oi de rasă — merinos, spancă. Sabin Giurgiu, ciobanul, caută să obțină cât mai multă lână de bună calitate.

E miezul lui Decembrie. Rațele însă nu se sinchisesc de asta. Ar rămâne în apă și zi și noapte.

DUPA 300 DE ANI

de V. BĂRLĂDEANU

Coboram, cufundat în gânduri, de pe înverzitele coline pe care se profilează clopotnițele vestitei mânăstiri a Lavrei (Lavra). Pe alei fâlfâiau cu aripi galbene, ca păsări fulgerate de o moarte subită, ultimele frunze ale toamnei. Pășeam tăcuți, pașii ni se îneca în așternutul moale al frunzelor.

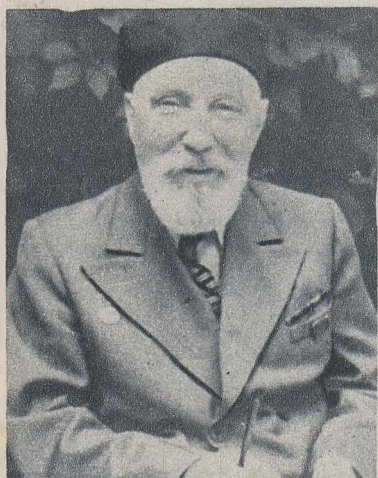
În vale, la picioarele noastre, scânteiau printre sălciile palide, apele Niprului, ape încărcate de amintiri și povești, de mărturii și balade. Deasupra noastră zum-zăia Chievul, ca un stup uriaș.

Ce istorisesc apele Niprului

Tovarășul meu de peregrinare, un bătrân falnic, cu o barbă sură, despletită în falduri pe piept, rupse tăcerea:

— Dacă ar putea vorbi apele Niprului...

Pe Timofei Nichiforovici, bătrânul cu barba sură, îl cunoscusem sus la Lavra. Vizita străvechile peșteri, ca și mine. Se minuna de știința cu care fuseseră mumificate mbaștele acolora pe care biserică îi înfățișase veacuri de-a rândul ca pe sfinți. La un moment dat începuse să-mi povestească cum se destrămasese legenda foștilor „sfinți” încă înainte de revoluție, și cum anii de după aceea, au răsturnat-o cu totul.

Mare este numărul oamenilor de știință ucrainieni care ocupă un loc de cinste în rândurile înaintate ale științei sovietice. În fotografie, savantul V. P. Filatov.

Aflai că Timofei Nichiforovici este pensionar, că a lucrat peste 40 de ani la poștă, și că acum trăiește fără grijă, împreună cu soția sa, din pensie și din ajutorul pe care-l primește dela fiul — inginer, și dela fiica — ziaristă.

Pornirăm apoi amândoi, de parcă ne-am fi cunoscut de când eram, către malurile Niprului. Răcoarea proaspătă a fluviului ne ademenea cu farmecul ei.

— Dacă ar putea vorbi apele Niprului...

Chipul solemn și sfătos al bătrânului cu barba sură se oglindea în Nipru.

Apele fluviului parcă aduceau din vremuri trecute ogindirea unor vitejii fără seamăn, unor fapte de faimă, unor întâmplări care au cheazăuit slava poporului ucrainian, frăția lui cu marele popor rus, încheată în luptă.

Parcă vedeam în mișcătoarea ogindă, parcă auzeam din continua susurare a undelor povestea primilor chievieni care s'au creștinat în apele Niprului, la începutul mileniului trecut, sub domnia lui Vladimir Creștinătorul, povestea neogotilor bătălii ale cazacilor zaporojeni împotriva turcilor și tătarilor, parcă răsună prin vremuri pătimașul glas al lui Taras Bulba care rostea, pe rugul arzător, cuvinte de mânia și de îndârjire: „Voi, leșilor, diavolilor, ce ați prins? Credeți că există ceva pe lume de care să se teamă caza-cul?”

Retrăiam parcă evenimente pe-trecute pe aceste meleaguri cu trei veacuri în urmă, când poporul ucrainian și-a hotărât pentru vece soarta.

A fost o iarnă grea, iarna aceea dela începutul anului 1654. Norodul de pe malurile Niprului se pregătea să primească în ascuțișul spadelor noua năvală a trufașilor pani polonezi, care aduceau cu ei jugul și jaful. Trudnice încercări îl așteptau. O singură nădejde era: MOSCOVA, marea împărăție dela Răsărit. Și, în iarna aceea, la 8 Ianuarie 1654 se întruni faimoasa Radă dela Pereiaslavl, sub conducerea marelui hatman Bogdan Hmelnițchi. Hatmanul rosti în fața cazacilor:

— „Știm cu toții că vrăjmașii noștri vor să facă în așa fel încât

să nu mai rămână pe pământ numele de rus (adică de ucrainian n.n.). Iată, deci aveți de ales între patru suverani: unul este sultanul Turciei, cel ce asuprește pe greci, altul este hatmanul Crimeei, de multe ori el a vărsat sângele fraților noștri. Al treilea, este regele Poloniei. Ce am îndurat dela panii polonezi este fără de folos să mai amintesc. Al patrulea este țarul marii Rusii, țarul Răsăritului...”

Miile de voci ale celor de față răspunseră într'un cor imens: „Îl vrem pe țarul Răsăritului!” Prietenia cu marele popor rus a fost pecetluită apoi prin bătăliile împotriva înrobitorilor polonezi, împotriva hașibuzucilor turci, împotriva fasciștilor nemți.

Susurau apele Niprului vopsite în bogăția de nuanțe și culori ale asfințitului... și istoriseau despre ajutorul care venea în veacurile trecute de pe malurile lui înverzite către vecina țară a Moldovei. Nu va uita niciodată poporul nostru că de pe aceste țărături au porogit în vara anului 1574 cazacii hatmanului Sviercevschi care au luat parte vitejește la bătăliile date de oastea lui Ioan Vodă cel Cumplit, lângă iezorul Cahului împotriva hoardelor turcești. Nu va uita niciodată poporul nostru prietenia de veacuri care-l leagă de poporul ucrainian — ca și de poporul rus — prietenie care se întruchipă din vreme în vreme în astfel de uniri, precum căsătoria fiicei lui Vasile Lupu, domnitorul Moldovei, cu Timuș, fiul marelui hatman Bogdan Hmelnițchi.

...Nu știu, poate grăise bătrânul, poate fusesse doar susurul undelor, dar gloria vremurilor trecute se revărsase în gloria prezentului, precum Niprul se revărsa tumultuos în mare...

Inserarea pe Cresciatic

Soarele încndiase orizontul când ajunserăm pe strada principală a Chievului — Cresciaticul. Timofei Nichiforovici mă însoțea. Ne simțeam vechi prieteni. Avea bătrânul în statura falnică, în pasul rar, măsurat, în barba sură, îmbelșugată, în vorbirea dulce, domoală, un aer de vechime impună-

Pe locurile unde în urmă cu veacuri cazacii viteazului hatman Bogdan Hmelnițchi jurau să lupte alături de fiii marelui popor rus împotriva cotorpitorilor Ucrainei, se înalță în zilele noastre mai măreț și mai luminos ca oricând minunatul Chiev — capitala R. S. S. Ucrainiene. În fotografie: Cresciaticul chievian așa cum arată el azi.

toare și, totodată, de nesecată tinerețe. Mai târziu m'am lămurit că acesta nu este numai aerul lui, ci aerul însuși al Chievului.

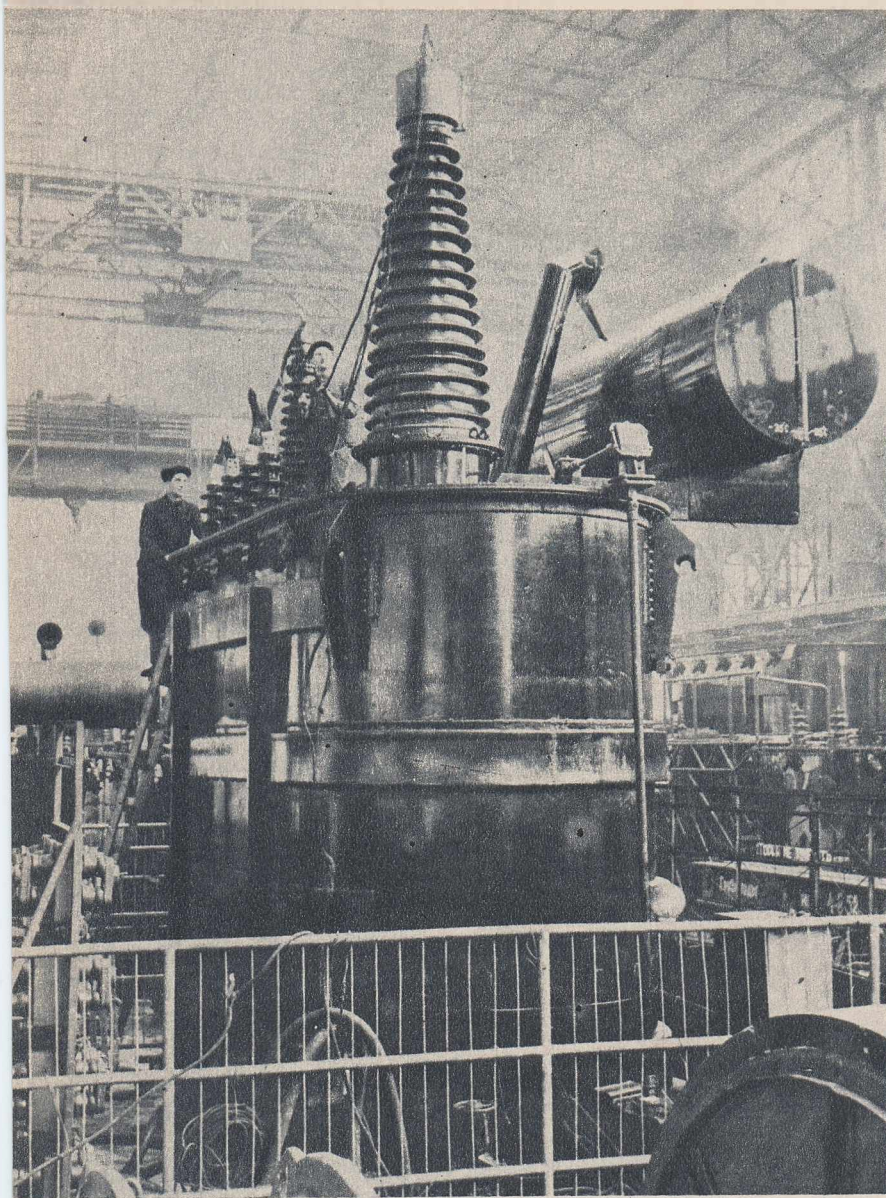
— Nu sunt cuvinte destule pentru a putea zugrăvi toate distrugerile săvârșite de hitleriști la Chiev. Este de ajuns numai să spun că în partea centrală a orașului, prin care pășim acum, era o sinistru adunătură de ruine. Și acum — iată Cresciaticul — mândria noastră...

Îmi roteam privirile uimite de jur împrejur. Cine ar putea crede că în 1944 aici se înșiruiau ruine lângă ruine. De o parte și de alta a străzii largi — una dintre cele mai largi străzi ale Uniunii Sovietice — se înalță clădiri de nespusă măreție și de o gingașă frumusețe, cu coloane albe de suplete plină de grație, cu arcad care vestesc parcă nenumăratel triumfuri, cu fațade acoperite de plăci de ceramică, împodobite cu motive naționale ucrainiene.

Vitrinele magazinelor strălucea ca niște adevărate expoziții al belșugului. Fel de fel de bucat îmbietoare ademeneau din vitrinele restaurantelor. O mulțime veselă grăbită intra și ieșea din magazin și restaurante și se îndrepta spre teatre și cinematografe. Ne oprirăm în fața unei clădiri care mă impresionă în chip deosebit prin strălucirea ce se degaja din fiecare linie a fațadei. Parcă nu se afla pe pământ ci plutea în aer. Deasupra ei scilipea cu litere de neon inscripția cinematografului „CHIEV”.

La câteva zeci de metri mai departe se înalța clădirea nouă a circului, împodobită cu o cupo maiestoasă și sprijinită în coloare albe: părea o imagine desprinsă dintr'un oraș al clasicismului antic.

Se însera. Luminile zilei stingeau, apăreau luminile nopții. Deasupra caselor se aprindeau jberbele multicolore ale reclamelor.

Un gigantic transformator electric, construit în uzinele din Zaporozje.

Lección de istorie în clasa III-a a școlii Nr. 55 din Chiev. Fetele cărților povestesc elevilor despre trecutul glorios al poporului ucrainian și despre frăția indisolubilă cu marele popor rus.

din Calinovca, unde au murit 375 de cameni. Dar a venit o zi când paharul suferinței s'a umplut și a răbufnit ura poporului. Aceasta a fost în Octombrie 1917. Am luat atunci arma în mână și am răsturnat pe capitaliști și moșieri. Dar nici cu asta nu am terminat lupta. Au urmat ani grei când, deși minele erau în mâinile noastre, sabotajul specialiștilor străini ne ridica în cale greutăți fără număr. Ați auzit de afacerea dela Șafti. I-am demascat atunci și i-am pedepsit fără cruțare pe nemernici. Și au început să răsără zorii unor zile mai bune și pentru minerii Donbassului. Viața devenea din ce în ce mai frumoasă, mai înfloritoare. De aici, dela noi, a pornit mișcarea lui Stahanov, care a cuprins aproape întreaga noastră țară. Aceasta este mișcarea patriotică a unor oameni liberi și fericiți!

...Tovarășul Sobcenco ne conduse apoi prin încăperile mari, luminoase și mobilate cu gust ale căminului. În unele camere tinerii mineri, care nu erau în schimb, citeau, scriau, se pregăteau pentru cursurile diferitelor școli pe care le urmează.

La colțul roșu al căminului, un tânăr studia cu sârguință, aplecat asupra unui volum gros, pe ale cărui foi zăream calcule complicate. Nicolai Savici ni-l prezintă:

— Stahanovistul Semion Ptașco. Este în anul IV al Institutului de Mine din Stalino. Învață prin corespondență. La anul va ieși inginer.

Tânărul întoarse capul către noi, ne salută și surâse. O șuviță de păr blond îi căzuse pe ochi. O zvrârli cu un gest repezit și se adresă lui Sobcenco:

— Dece mă lauzi doar pe mine, că mai sunt destui... Numai dintre locatarii căminului nostru șapte învață prin corespondență. Și sunt unii care învață mai bine ca mine...

...Tovarășul Avdeenco mă plimbă în dimineața aceea prin întreg Ruteencovo. Imi arată magazinele, palatul cultural a cărui clădire era aproape terminată, cinematograful, creșa, cele două grădinițe de copii, cele două școli de zece ani,

Feodor Maximovici răsă cu hohote. Pe chipul tovarășului Sobcenco alunecă o umbră de surâs. Apoi ochii se adânciră parcă într'un trecut a cărui grea amărăciune doar el o cunoaștea. Ne așezăram la o măsuță și Nicolai Savici începu să ne istorisească.

— Pe la sfârșitul veacului trecut mândria noastră de azi — orașul Stalino — era un sat murdar și mizer numit Iuzovca, după numele celui care stăpânea aceste locuri, nobilul Iuzov. Se perindeau pe aici capitaliști de tot felul — americani, englezi, francezi — și fiecare dintre ei ne aducea o exploatare și mai groaznică, o mizerie și mai mare. Era pe vremea aceea pentru noi mai rău decât în iad. Scoteam cărbuni cu târnacopul, iar de dus afară îi duceam cu un soi de sanie greoaie la care trăgeam de ne ieșea sufletul. Trăiam câte 10—15 inși în cămăruțe joase pline de beznă și duhoare, „mobile” cu niște lavițe de scânduri pe care mișunau armate întregi de ploșnițe. Umblam în zdrențe și desculți ca cerșetorii. Singurele „așezăminte culturale”

erau cărciumile, în care agenții patronilor amețeau cu votcă capul oamenilor. Satul nostru nici măcar apă nu avea; o aduceam cu polobocul dela 50 km. depărtare.

Acolo unde se află acum Institutul Cărbunelui la Stalino era pe vremea aceea cazarma unui regiment de jandarmi. Când ne ajungea cuțitul la os și porneam câte o grevă numai ce se năpusteau jandarmii cu nagaicele asupra noastră și ne însemnau spinările.

Accidentele se țineau lanț. Imi aduc aminte, de parcă ar fi fost ieri, de un accident înspăimântător care a avut loc în 1908 la mina

Bătrânul miner ucrainian Nicolai Savici Sobcenco a apucat să vadă aceste zile, când viața lor a încetat de a mai fi un iad, când în minele din Donbass au coborât oamenii și mașinile comunismului. Tânărul miner din fotografia noastră se bucură din plin de roadele luptei poporului sovietic.

Către ora prânzului, ajunserăm la el acasă. Soția sa, o femeie voinică și energică, ne întâmpină cu vioșie:

— Fedia, te mai așteaptă un musafir...

Într'adevăr, în sufrageria apartamentului larg și confortabil aștepta un bărbat mustăcios cu ochi mari și adânci. Feodor Maximovici mi-l prezentă:

— Ivan Ivanovici Dolgov, tovarășul de muncă cu care sunt în întrecere de aproape 10 ani... Apoi se adresă musafirului:

— Știu, Vania, pentru ce ai venit. Dar să mai amânăm cu câteva minute discutarea noilor angajamente și să ne așezăm la masă împreună cu oaspetele nostru din România...

...Peste câteva minute Feodor Maximovici ridică un toast:

— Donbassul este un leagăn frăției naționalităților din țara noastră. În Donbassul nostru trăiesc și muncesc laolaltă ca niște frați ucrainenii și rușii. Iată chiar la masa aceasta, eu sucrainian, iar Ivan Ivanovici este rus. Ne întrecem unul cu altul ani și ani pentru binele patriei noastre socialiste, pentru fericirea noastră și a poporului nostru. Noi, ucrainenii, știm cât datorăm marelui popor rus, care ne-a ajutat să prefacem Ucraina într'o republică înfloritoare. Să ridicăm primul pahar în cinstea prieteniei noastre — prietenie tare ca stân de granit...

★

Am vizitat Ucraina în repetate rânduri. Am fost în orașe, am fost în sate. Am stat de vorbă cu mineri și savanți, cu artiști și colhoznici oameni feluriti din regiuni felurite cu preocupări felurite. Pretutdeni m'a impresionat acest adevăr pe care cuvintele, ori cât ar fi de frumoase, nu-l pot reda întreaga lui măreție: poporul ucrainian este legat prin milioane de fibre temeinice de marele popor rus cu destinele cărui și-a împlinit destinul acum 300 de ani.

N'am să uit niciodată pe colhoznica Ecaterina Ignatievna Mlovițaica din colhozul „1 Mai” de lângă Chiev, o femeie mărușă și înțeleaptă, cu ochii mai grațioși decât toți ochii pe care i-am văzut până acum, în casa căreia am văzut în rafturi, operele Tolstoi și Sevenco, Goethe și Shakespeare în original. Ea nu spus simplu, firesc:

— Pentru noi, ucrainenii, Rusia înseamnă întotdeauna lumină și adevărul. Care suflet omeiesc adevărat nu tinde spre lumină adevărat?

luminoase. Urcam împreună cu Timofei Nichiforovici către partea cea mai veche a oraşului. În jurul nostru, grădini şi parcuri. Aerul era îmbalsămat de miresele toamnei. Bătrânul rosti cu o undă de veselie în glas:

— Se întreabă unii de ce pleacă locuitorii Chievlui în delegaţiuri când au în jurul lor atât verdeaţă, când deasupra lor se revarsă razele soarelui atât de darnic. Aşa este omenirea, îi plac schimbările... După o socoteală recentă, de fiecare locuitor al Chievlui revin câte 19 — 20 m.p. de verdeaţă. Numai anul acesta se plantează în oraş şi în împrejurimi peste 400.000 de arbori noi.

Ajunserăm într'o piaţă dominată de statuia lui Bogdan Hmelniţchi. Într'o latură a ei se înalţă catedrala Sf. Sofia, zidită în 1037, sub domnia lui Iaroslav Înțeleptul. În depărtare se zăresc surtele pline de graţie ale catedralei Sf. Andrei, opera minunatului arhitect al secolului al XVIII-lea — Rastrelli.

Aici, în piaţa aceasta, pe locurile unde cândva au fost înfrânţi pecegeii şi polovţienii, s'au pus — după predanie — temelile oraşului. De pe calul său focos de bronz, marele hatman Bogdan Hmelniţchi priveşte mâniaş către apus, de unde năvăleau asupritorii poporului crainian, şi arată cu buzduganul spre Răsărit de unde veneau salarea şi nădejdea.

— A ştiut Bogdan Hmelniţchi — oşti într'un târziu bătrânul meu ovarăş — încotro să îndrepte nozul ucrainian. Dacă nu ar fi fost unirea cu fraţii noştri ruşi n fi zăcut cine ştie câte veacuri sub jugul panilor. Dacă nu ar fi fost unirea cu fraţii ruşi am fi scut şi azi sub călcăiul hoardelor profitoare de bogăţiile noastre. Dacă nu ar fi fost unirea cu fraţii ruşi n am fi cunoscut nici libertatea, nici lumina, nici fericirea zilelor azi. Dacă nu ar fi fost unirea marele popor rus cine ştie dacă mai fi existat azi pe faţa pământului poporul ucrainian...

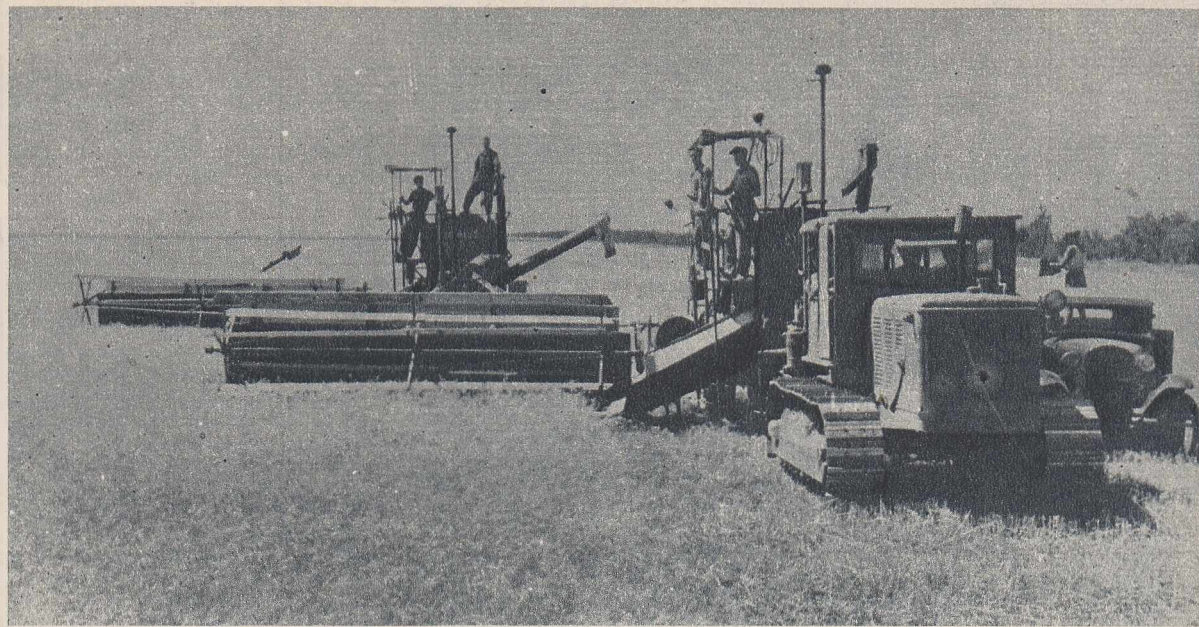
Bate inima Donbassului

Una dintre cele mai înfloritoare regiuni ale Ucrainei Sovietice este estitul bazin al Doneţului — Donbassul. Am călătorit prin Donbass am văzut cu ochii mei viaţa belşugată a minerilor.

..La câteva zeci de kilometri Stalino—capitala Donbassului— află oraşul minier Rutcencovo.

...a devenit şi în Ucraina Sovietică o sune de onoare. În fotografie, maestrul list Foma Trofimov din Dnepropetrovsc.

Holdele bogate cu rod ale Ucrainei Sovietice sunt brăzdate în lung şi în lat de puternice maşini agricole.

Într'o dimineaţă uscată şi ger-oasă de iarnă, la sanatoriul de noapte al minerilor din oraş, îl căutam pe un vechi prieten cu care mă întâlnisem pentru prima oară la Conferinţa Partizanilor Păcii din Uniunea Sovietică. O soră în halat de un alb mai sclipitor decât neaua mă întâmpină:

— Feodor Maximovici Avdeenco? Indată îl anunţ.

Peste câteva minute îl aveam în faţă chiar pe cunoscutul stahonovist. Il măsurai din cap până în picioare. Nu s'a schimbat. Este la fel ca şi acum un an. Poate numai obrajii i s'au mai împlinit şi au căpătat o culoare mai roză...

Feodor Maximovici fu foarte bucuroso de oaspeţi. Imi povesti în grabă că a ieşit din schimb aseară la ora 10, că s'a odihnit după toate „regulile medicinei” în sanatoriul de noapte şi că acum, până la ora 2, este liber şi mă poate călăuzi prin oraş...

— Şi la ora prânzului eşti musafirul meu...

În faţa unei invitaţii atât de categorice nu puteam decât să mă închin.

După ce tovarăşul Avdeenco se încotoşmăni într'o şubă groasă, ieşirăm în curtea sanatoriului. Aici aşteptau un şir de maşini „Pobeda” şi „Moscvi”. Feodor Maximovici se opri în faţa uneia dintre „PO-

BEDA” şi mă invită cu un gest larg să urc. Era maşina lui personală.

Peste câteva minute maşina frână în faţa unei case roşii cu trei etaje, cu ferestre mari, prin care pătrundeau din belşug aerul şi lumina.

— Aici este căminul tinerilor mineri, mă lămurii călăuză mea. Hai să urcăm.

În pragul căminului ne ieşi în întâmpinare un om înalt cu părul argintiu, cu chipul parcă luminat de o puternică bucurie lăuntrică.

— Acesta este Nicolai Savici Sobcenko, directorul căminului, îmi spuse Feodor Maximovici. Miner vechi, din 1894 a tot lucrat în mină. Îţi poate povesti zilele la rând istoria Donbassului. Oamenii l-au poreclit „istoria vie”...

Bucuria recoltei îmbelşugate luminează chipul tinerei cultivatoare din colhozul „Ziarul Pravda”, din regiunea Chiev. În surăsul ei fermecător, în aurul de chihlimbar al ciorchinilor de struguri, în munca ei liberă se citeşte mărturia vie a unei vieţi fericite.

Delegaţia R.S.S. Ucrainiană la cea de-a patra Conferinţă Unională a partizanilor păcii din U.R.S.S.

drept să vă spun n'am câștigat niciodată la loterie, iar jocurile de noroc m'au îngrozit de când mă știu. Fiind contabil de meserie, m'am obișnuit să prețuiesc banul și să-l dramuiesc cu grijă nespună. Pun totdeauna câte ceva la o parte, nu cine știe cât, dar pun. Urmând pilda mea (puterea exemplului este mare) Ștefan, fiu-meu, lehnician la o mare întreprindere metalurgică, a început și el să facă economii. Câștigă bine, și se'nțelege că mi-a luat-o înainte și la C.E.C. Frumos e însă că și nevastă-sa s'a molipsit curând.

„Dacă Fănică depune, depun și eu, a hotărât ea. Ce, eu n'am salariu?” Adevărat este. Ca strungărită stahanovistă, noră-mea aduce mulți bani în casă. Atunci de ce să nu depună ceva la o parte? N'o să le prindă bine? N'au doi copii? Acum, să vă spun mai departe. Noi am locuit zece ani în Pantelimon, pe lângă biserica Capra, dacă știți. Anul ăsta însă noră-mea a primit apartament nou în Ferentari, într'unul din blocurile muncitorești. Ne-am bucurat că scăpăm de strămoare, și ne-am mutat îndată. Aici, palat nu alta! Baibaie, parchetul-parchet, mă rog, civilizație. Nu mai vorbesc de bucătărie, de balcoanele elegante și de toate celelalte. În vreme ce ne orânduim noua locuință, băgarăm de seamă că lucrurile cu care veniserăm nu se mai potriveau... cu noul decor. Nevesti-mi i se părea acum că paltonul meu e cam ponosit, măcar că nici atunci când mă cunoscuse nu avusesem unul prea bun. Noră-mea începu să fie și ea foarte nemulțumită de linjerie, și susținu că avem nevoie de o groază de lucruri noi. Până și paharele, sau farfuriile, începură să ni se pară sărăcăcioase acum.

Hotărâram așa dar să ne mai înținem. Mă angajai să întocmesc o listă de lucrurile trebuincioase, și bineînțeles că tot eu făcui și socotelile și stabilii sumele necesare. E drept că ni se micșorau serios economiile dela C.E.C., dar nu mai stăturăm pe gânduri. Într'un consiliu de familie, foarte operativ, am dezbătut apoi felul în care aveam să facem noile achiziții. Ștefan pretindea să cutrecerăm tot Lipsicanul și să ne aprovizionăm dela mai multe magazine. Dar nevastă-mea opuse acestei păreri un veto categoric. Ea ne demonștră că e mult mai înțelept din partea noastră să ne facem cumpărările la un magazin universal, apt care avea să ne scutească de multă alergătură. Punctul ei de vedere era triumfător, până în cele din urmă. Și astfel într'o bună zi ne făcuserăm apariția, foarte emoționați, la magazinul universal de pe Calea Victoriei...

Odată ajunși, rămăserăm o clipă ezorientați. Lista întocmită de mine cu atâta tipic nu ținuse seama de aranjamentul mărfurilor în magazin, și această scăpare din vedere ne răzbuia crunt acum. Să ținem un nou consiliu familial, era cu desăvârșire exclus. Valul de cumpărături ne-ar fi strivit fără milă, odată tresării, iluminat. În gârlăntarul din fața mea zării lame de sârbierit. Bunicu-meu, dumnezeu-mă lăsa să-l ierte, avea o vorbă bună: „Vedeți, zicea el, barba bine sămăntă este pe jumătate bărbierită”. Înțelepte și bine gândite

...cumpărătorește este dezamăgită, și pe de altă parte... „Dece fabricile nu dau mai multă atenție ciorapilor de mătase vegetală?”

INTR'UN MAGAZIN UNIVERSAL

de N. VĂLMARU

vorbe, dar fără o lamă ca lumea tot cu barbă rămâi. Așa dar cerui vânzătoarei o lamă bună.

— Să vă dau „București”, îmi propuse vânzătoarea.

Nu știu de ce mi se păru că mă privește cam compătimitor. A doua zi aveam însă să înțeleg tălcul acestei priviri: o săptămână întreagă umblai cu plasturi lipiți de obraz...

Fiindcă nepoții mei începură să dea semne de nerăbdare, le făcurem pe plac și ne îndreptarăm spre raionul de jucării. Pentru puzderia de micuți care roiau peste tot, privelește asta trebuie să fi fost desfătătoare. În privirile lor se citea, într'adevăr, o fericire nespună. Mă uitai și la nepoții mei: ce să spun, erau captivați! Trebuia să le lăsăm inițiativa, și ei profitară din plin de aceasta. Se aprovizionară cu căluți și cu automobile, atât cât poțiră. Jucării frumoase, cu grijă confecționate, și de tot felul. N'am ce să zic, copiii erau mulțumiți.

La un moment dat, noră-mea făcu niște ochi mari. „Ai văzut ciorapi?” — o iscodi nevastă-mea adulmecând înspre un anumit galantar. Au femeile astea sensibilitate teribilă, când e vorba de

ciorapi. Nevastă-mea nu se înșelase. Zărise ciorapi, și ciorapi fini încă. În fața noastră două cumpărătoare întrebau alarmate:

— Dar trei sferturi nu aveți? Preciș?

— Preciș tovarășe. Poftim, uitați-vă...

Și vânzătoarea făcu un gest larg, un gest care arăta neputința și dezolarea. Femeile plecară bosumflate, dar noră-mea stăruia:

— Cum, n'aveți în magazin ciorapi trei sferturi? Se poate?

Vânzătoarea zâmbi cam acru: — Am spus eu asta? Sunt, dar la etajul IV...

Eram intrigat: ori sunt, ori nu sunt. Întrebai:

— Dacă sunt, de ce n'ați spus și tovarășelor dinainte?

Femeia mă privi aprig:

— Ei tovarășe, să te vad pe dumneata în locul meu!... Ce, poți să-i lămurești pe toți?

La un moment dat niște drăcușori de copii începură să plângă de ței se rupea inima de milă, și să tragă cu desnađejde de fustele măicuțelor lor. Ne apropiarăm curioși, ca să înțelegem mai bine despre ce este vorba. Nu era, de bună seamă, nicio tragedie la mijloc. Nu se găsea încălțăminte

pe măsura micuților, și mamele, sătule de atâtea încercări, vroiseră să-i ia de acolo. Copiii țineau însă morțiș să se încălce cu ghetuțele noi, și de aici toată muzica. Cineva, o femeie impozantă ca o statuie, îl mai întrebă odată pe vânzător:

— Dar când crezi matale că o să vină și numere mici?

— Nu știu, răspunse politicos omul. Nici eu nu pricep de ce fabricile nu fac sortimente pentru toate vârstele...

La confecțiuni făcurem cumpărături bune. Magazinul era plin de lume. Fețele cumpărătorilor ni se păreau radioase, surzătoare și tine-rești. Chiar atunci când câte unul se mai necăjea pentru o haină prea strâmtă, sau pentru cine știe ce altă marfă cu cusur, uita repede de necaz. În galantarul de alături — sau, dacă nu aici, la etajul de sus — găsea neapărat ceva care să-l mulțumească pe deplin, și care să-i aducă iar zâmbetul pe buze.

Lenuța își cumpără un „kimono” de toată frumusețea, ceea ce-l făcu pe Fănică s'o privească cu ochi galeși. Nevastă-mea stătu însă mai mult la îndoială. Nu știa ce să-și aleagă: cu revere, cu mânecute drepte, trei sferturi... „Cusurgie din fire, dădu cam mult de furcă vânzătoarei. Dar aceasta părea obișnuită cu asemenea „loane”. Grijulie și răbdătoare, ea îi arătă tot felul de modele confecționate la „Tânăra Gardă”. Cu prilejul acesta aflară că fabrica fusese cam zgărcită mai înainte cu sortimentele, dar că, în timpul din urmă, a început să trimită la magazine nenumărate modele. „Toate bune, mă gândeam, uitându-mă mulțumit la nevastă. Cât e de cusurgie, uite că tot și-a găsit un pulover pe plac...” Vroii să mai zic ceva, dar noră-mea mă împinse binișor mai la o parte. Se înfipse apoi în fața galantarului și începu să aleagă niște ciorapi de mătase vegetală. Biata Lenuța, avea însă ghinion! O pereche de ciorapi începu să se deșire chiar în mâna ei, și, simțindu-se vinovată, noră-mea se dădu mai înapoi. Încercă apoi în nevastă-mea. Își alese o pereche de ciorapi „Kapron”, mărimă „trei puncte”. Când ajunse însă acasă, băgă de seamă că mărimea ciorapilor nu corespundea indicațiilor date de fabrică. Dar această nepotrivire avea să fie în folosul Lenuții. Văzând, mai târziu, că ciorapii îi vin de minune (ea care poartă ciorapi „două puncte”!) noră-mea fu des-păgubită pentru ghinionul ce-l avusese în magazin. A trecut de atunci multă vreme, dar niciun firicel din acești ciorapi nu s'a clintit dela locul său...

De valize n'aveam nevoie, dar trecurem și pe acolo așa, să ne uităm. Un băiețandru, să tot fi avut vr'o optzeci ani, încerca cu disperare să găsească o valiză mai bună, dar avea ghinion: buclucașele de încuietori nu vroiau deloc să se închidă. Un cumpărător mai în vârstă, hătru din fire pesemne, încercă să-i dea o idee:

— Lasă tinere — îi zise — te duci la un meșter și-ți pune „yale”...

Băiatul luă gluma de bună. Răspunse, cam cu năduf:

— Ce „yale”, tovarășe, că nu face. Nu te uita la valiză? Orice hoț ței-o taie felii-felii, numai c'o lamă...

— Atunci de ce-ți mai trebuie incuetoare? făcu celălalt, cu aerul omului a cărui logică protestează.

— Ei așa, ca să fie, zise băiatul, și începu să caute mai departe.

Așteptaram răbdători ca lucrurile să se desfășoare în voie. Așteptarea noastră fu lungă, dar, până în cele din urmă, izbutirăm să ne eliberăm din captivitate. O zbughirăm cu toții, cât puturăm mai repede, profitând de un moment tactic care ne era prielnic. Și abia atunci ne dădurăm seama că bariada peste care trecuserăm nu era altceva decât o imensă coadă pe care cumpărătoarele o făceau la raionul de mânuși de damă...

Flindcă sunt cavaler, am hotărât netto: mai întâi fac cumpărături femele. Noi, bărbații, mai așteptăm. Ne-am dus la rochii. Lenuța și-a trecut mâna pe după brațul lui bărbatu-său, și i-a zis cam dulceag:

— Fănică, mai ții minte rochia cu pliu! delă expoziție?

— Dela care expoziție? se minună bietul băiat.

— Ei, nu știi! făcu noră-mea bosumflată. Dela expoziția de anul trecut...

— Tot nu știu, îndrăzni Fănică. — Fugi d'aci, că ești nesuferit. Expoziția fabricii de confecții „Gheorghiu-Dej”, omule...

Să vedeți, ce era. Noră-mea admirase la expoziție o rochie cu pliu, care-i plăcuse ei mult. Acum căuta modelul, și nu-l găsea deloc. Vanzătoarea îi arătase o mulțime de modele, dar ea o ținea una și bună cu rochia văzută la expoziție.

— Nici n'o s'o găsiți, îi spuse vanzătoarea. Fabrica a expus atunci vreo cincizeci de modele, dar nouă ne-a trimis numai câteva. Stăturăm mai mult de vorbă cu simpatica vanzătoare dela acest raion, și aflaram lucruri interesante...

Nevastă-mea era foarte mirată să vadă modele de rochii confecționate din material „ecossaise”, și o întrebă pe vanzătoare dacă n'ar fi fost mai potrivit ca acele modele să fie făcute din material „uni”. Și Lenuța fu de acord că aici e o lipsă de gust, iar vanzătoarea ne lămură că se mai în-

tâmplă ca la fabrica de confecții să nu se țină cont de exactitatea modelului, adică să nu se respecte modelul prototip și articolul indicat atunci când are loc reproducerea în serie. Tovarășa aceasta ne arătă chiar, pentru ca cele spuse de ea să fie mai convingătoare, o rochie în dungi care fusese proiectată, la fabrică, să fie confecționată din material „ecossaise”; drept să vă spun, strămbarăm cu toții din nas când văzurăm acest model. Dealtfel, ceva mai târziu aveam să vedem niște pardesiuri cam curioase; ele aveau mânecile dintr'o stofă a cărei culoare se cam deosebea de rest, sau, la altele, „spatele” se deosebea cu un „bemor”, sau chiar cu o notă întreagă, de partea din față. Din fericire asemenea ciudătenii eroitoricești nu erau prea numeroase, astfel că cumpărătorii plecau de cele mai multe ori mulțumiți. Mulțumită fu și Lenuța până în cele din urmă. Ea își alege altă rochie, și, bângâind de seamă că îi vine ca turnată, o dete uitării pe cea căutată.

Trebuie să recunosc că adeseori vanzătoarele ne ajutară să facem cumpărături bune. Purlarea aceasta ne plăcu într'atâta, încât ținurăm să cunoaștem câteva dintre ele. O cunoscurăm, astfel, pe tovarășa Maria Lăzărescu și mai cunoscurăm și alte tovarășe cumsecade: pe Emilia Neacșu, dela „articole de copii”, sau pe Estera Marcu, dela „mercerie”. Este drept că, tot la mercerie, avuserăm mult de furcă cu o tovarășă mai tinerică, ce era pesemne „foarte nervoasă” și care, până în cele din urmă, ne făcu nervoși și pe noi. Tovarășa Virginia Marcu, căci așa aflaram că o cheamă, nu prea se împacă cu „toanele” cumpărătorilor. Sunt sigur însă că, atunci când ea își cumpără câte ceva, este din cale afară de mofuroasă. Mă pricep eu nițel la psihologie...

Merserăm apoi la pălării, și poposirăm mai multă vreme. Ce să vă spun! Mă uitam la nevastă-mea, și cugetam în sinea mea. „Mare lucru și pălăria. Cu aia gris, nu i-ar sta tocmai rău. Dacă și-o pune însă pe cea cu pană îmi sperie nepoțelii”. Cu Lenuța, tocmai pe dos. Ei îi sta bine cu pălăria cu pană, dar îi venea nu știu cum când o punea pe cealaltă. Se vede treaba că s'au gândit ei, tovarășii dela fabrica de pălării din Țimi-

șoara, când au făcut vreo 80 de modele. Să aibă omul de unde alege...

Ei, dar și cavalerismul meu are o limită. Dacă ar fi să ne luăm după neveste, ne întoarceam cu tot magazinul acasă. Ia stai nițel să ne mai cumpărăm și noi bărbații câte ceva. Hai la cămăși.

— Dați-mi o măsură mare, cere Fănică.

Mă uit mândru la el. S'a făcut ca un urs. O fi și din sport, că joacă rugby într'o echipă, o fi și neamul nostru așa. Vanzătorul îi dă o cămașă fină, fină, mă rog, bijuterie. Fănică ia gulerul de rezervă și și-l pune în jurul gâtului, apoi îl încheie. Ei, dar ce s'o fi întâmplat cu bietul băiat? Mă uit iarăși la el și-l văd că s'a făcut vânt la față, și că holbează disperat ochii înspre vanzător.

— Fănică, tată, zice eu îngrijorat, tu suferi de inimă. Mai dă-l încolo de rugby...

— Aș, răspunde băiatul, deschizându-se iule la guler. Mă strânge, tătută...

Apoi cată rugător spre vanzător, și-l întreabă sfios:

— N'ai un număr mai mare?

— Nu, răspunde scurt vanzătorul. Nu se fabrică mai mari...

Așa o fi, dacă spune. Să și cumpere cămăși de gata cine are gâtul fin!... Eu îl iau pe Fănică de braț și-l duc la „metraje”. Aici cerem poplin pentru două cămăși. Vanzătorul nu ne dă însă poplin. Ne dă explicații:

— La noi, nu găsiți poplin. Vreți cămăși bune? Pofliți la confecții.

Mă uit mirat la Fănică, și Fănică se uită la mine. Poplin este, dar numai gala confecționat. Că-mășile se fac însă numai pentru anumite calapoade. Dacă natura nu te-a făcut după calapodul după care se fac confecțiile, nu vei purta niciodată cămăși de poplin. Cum vine asta?

— Dă-ne zefir, face Fănică, pus pe concesii.

La urma urmei, are dreptate. Nici bunicul n'a purtat cămăși de poplin, și a trăit o sută de ani.

— Nu din asta, îl aud iar pe Fănică. Vreau alb...

Vanzătorul clătină din cap. N'are alb. Cred și eu. Parcă fabrica putea să prevadă că o să vină într'o bună zi fiu-meu și o să ceară zefir alb. Poflim, pretenție la Fănică...

Mergem mai departe. „Bunicuțule, zice un nepoțel, matale nu-ți cumperi nimic”? Are dreptate. Imi pusesem în gând să-mi cumpăr niște pantofi. Așa dar, hai la încălțăminte...

...Mă simt parcă pierdut. În jurul meu sunt atâtea modele că nu știu pe care să-mi arunc ochii. Mulți cumpărători cer pantofi dela „Ianoș Herbac”. Alții caută, musai și musai, încălțăminte dela cooperativa „Victoria” din Cluj. Se vede treaba că clujeniiăștia sunt mari meșteri la făcutul pantofilor. Unul din copii zice ghiduş: „Ia-ți cu microporos, bunicule, să te vedem și noi!” Aș, nu face. Sunt om bătrân, și nu merge. Dar nevasta începe și ea: „Ia-ți cu crep, Tache, că se poartă dinăștia. Are și

Săndulescu”. O avea Săndulescu, dar eu nu-mi iau cu crep. Eu vreau pantofi negri, cu talpă. Sunt „mai serioși”...

— Negri tot cu crep, vă rog! zice vanzătorul, auzind pesemne discuția.

— La anii mei nu face, încere să-i explic.

— Să fii sănătos bunicule! îmi răspunde el vesel. Da'dacă n'avem...

Dacă n'au, nici nu-mi trebuie... Hai la paltoane...

Până la paltoane, mai facem popasuri. Lenuța ține morțiș ca Fănică să-și facă un costum nou. Fănică se cam împotrivesc, dar fără cine știe ce înverșunare. În cele din urmă cedează. Își alege o stofă frumoasă, bleumarin, cu dungi albe. Toți admiră stofa lui Fănică, numai eu privesc îndărătnic un anumit balot dintr'un raft. Inchipuți-vă că am zărit „buret”. Imi înnece un oftat. Ce-am mai căutat, toată vara, „buret”. Flindcă n'am găsit, am umblat în iulie cu haine negre. Vechea mea dorință parcă și acum mă îmbie... Ce-ar fi să-mi iau totuși! În definitiv, deși e decembrie încă n'a nins...

Iată-ne și la paltoane. Frumo-lucrate, dar parcă prea uniforme. Toate au gaică. Mie, unul nu-mi place. Dar nevasta vine cu o idee „Ia-ți cu gaică, Tache. Acas o dăm noi jos”. Are dreptate. Dar păcat de stofă s'o aruncăm... — Ah, era să uit! face inspirat Lenuța.

O privim cu mirare. Ce era s'uite? Cercetez lista lucrurilor ce ne mai trebuiau: da, da, un impermeabil pentru Fănică. Mă uit și la galantar, dar nu văd nimic. Poate nu se găsește pânză impermeabilă...

— Nu se găsește pânză? întreb — Ba da, îmi răspunde vanzătorul. Dar din ea se fac numai bluze...

Bluze, bluze, foarte bine. Dacă plouă, ce faci cu bluză? Insfârșit, Fănică își amintește viitorul lui costum bleumarin și trebuie „furnituri”. Mergem „furnituri”.

— Numai pentru mâneci, rog, spune scurt vanzătorul.

Fănică e foarte mâhnit. Cr și eu. O să umble cu haină captșită numai la mâneci?

— Poate mai aveți ceva, și ruie totuși Lenuța.

— Nu mai e, zice din nou vanzătorul. A fost „roshar” și mai e.

Ne întoarceam într'un târziu casă. N'am găsit tot ce-am vrut să cumpărăm, și totuși s'atem încărcăți de pachete, ca ni brazii de sărbătorile de iarnă copiilor.

Copiii dau năvală în camere și răsucesc manivelele jucării mecanice. Nevasta se uită fud într'o oglindă: „Ce zici Ta de pălărie? Mă aranjează?” Len privește visătoare rochia cea n-și-i zice tandru lui Fănică: „Ac o să mergem mai des la teatru cu rochia asta!...” Ne uităm toții, de jur împrejur. Ei, și parcă mai merge. Casa e nouă și lucrurile noastre la fel. Mi pare că este mai multă armă acum. Mai multă bucurie.

Jucării, jucării, jucării... „Uf, greu te mai descurci printre atâtea mașinuțe și ursuleți și căluți”...

Aspect din noul oraş muncitoresc Hunedoara. Aici s'au construit blocuri cu sute de locuinţe. Asemenea construcţii pot fi văzute în multe alte oraşe ale ţării.

Și muncitorii din industria farmaceutică au primit cu bucurie Hotărârea Guvernului cu privire la reducerea prețurilor la medicamente și filme radiologice. Ei sunt hotărâți să-și ridice și mai mult calificarea muncii, să dea cât mai multe produse farmaceutice oamenilor muncii. În clișeu: muncitoarea frunză Elena Sprânceană de la Fabrica de Medicamente Nr. 1 din Capitală lucrând la mașina rotativă de comprimare a pastilelor Vitamina B. 1. Ea și-a îndeplinit angajamentul luat în cinstea alegerii de deputată în Sfaturile Populare, depășindu-și norma cu 75 la sută.

IDEILE MARELUI LENIN

TRĂIESC ȘI TRIUMFĂ ÎN LUMEA ÎNTREAGĂ

La 21 ianuarie 1954 se împlinesc 30 de ani de la moartea lui V. I. Lenin, întemeietorul eroicului Partid Comunist al Uniunii Sovietice și al Statului Sovietic, geniul revoluției, strălucit teoretician, care a dezvoltat în mod creator marxismul în noile condiții istorice.

Lenin a reușit printr-o muncă titanică să îmbrățișeze, să analizeze cele mai complexe fenomene sociale, să le descopere legile de dezvoltare, să atragă masele la aplicarea conștientă a acestor legi, să lupte pentru crearea neînvinșului Partid Comunist al Uniunii Sovietice, pentru întărirea partidului prin curățirea lui de elementele oportuniste, a mers paralel cu lupta ascuțită pe plan ideologic împotriva oportunistului în toate domeniile de activitate socială.

Lenin a dat lovitură decisivă nișitorilor idealismului filosofic și idealismului fizic în „Materialism și empiriocriticism”; lucrările lui Lenin consacrate problemelor literaturii, apărute în culegera „Operele lui Lenin despre literatură” reprezintă o luptă înflăcărată pentru partinitatea literaturii.

Pornind de la ideea posibilității victoriei socialismului la început într-o singură țară, Lenin a îndemnat posibilitatea construirii depline a societății socialiste în R.S.S. în condițiile încercării pilotale.

Astfel, încă la începutul anului 18, în lucrarea sa „Sarcinile imediate ale puterii sovietice” Lenin a expus planul construirii meliei economiei socialiste.

Lenin a dezvoltat în mod conștient planul construcției socialiste pe perioada 1924—1925, în ultimele două lucrări printre care: „Despre politica economică”, „Despre politica internă și externă a Republicii”, „Despre cooperatie”, ș.a. Lenin trasează căile concrete ale noii politici economice cu ajutorul căreia proletariatul dezlănțuind posturile economice-cheie: industria, pământul, transporturile, comunicațiile, etc. — unește străns industria socialistă cu agricultura și lucrează întreaga economie națională în spiritul socialismului.

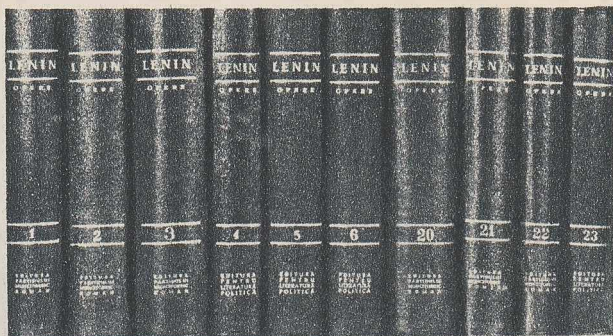
Un singur bază materială a socialismului — sublinia Lenin — este industria grea.

Sub conducerea Partidului Comunist oamenii sovietici au făcut industrie grea, multilateral dezvoltată, care constituie fundamentul economic al economiei socialiste; organizarea muncii lor fără preget R.S.S. este astăzi țara cu cea mai dezvoltată industrie din lume, țară care oferă posibilitatea tehnică de a organiza un avânt învingător al tuturor ramurilor industriei ușoare și alimentare, de a realiza considerabil producția de bunuri de larg consum, scopul fundamental al producției socialiste

de Leonie TISMĂNEANU

fiind satisfacerea maximă a nevoilor materiale și culturale mereu crescând ale întregii societăți.

În lucrarea „Despre cooperatie” și o serie de alte lucrări, Lenin trasează calea pe care masele principale ale țărănimii pot fi atrase la opera de construcție socialistă. Planul cooperatist al lui Lenin a fost dezvoltat de I.V. Stalin într-o armonioasă teorie a colectivizării agriculturii, teorie pe baza căreia — sub conducerea partidului — s-a înfăptuit orânduirea colhoznică, care a marcat lichidarea vechii orânduirii economice burgheze la sate și

crearea orânduirii noi, socialiste.

În operele din perioada 1920—1923 și-a găsit o vie expresie marea grijă a lui Lenin pentru îmbunătățirea activității aparatului de stat și a întăririi legăturii sale cu masele. Lucrările lui Lenin sunt pătrunse de o profundă credință în forțele creatoare ale clasei muncitoare, ale maselor populare, în care el vedea forța hotărâtoare a istoriei.

De un deosebit ajutor pentru activiștii în munca lor practică sunt ideile lui Lenin cu privire la dictatura proletariatului. Lenin considera dictatura proletariatului ca formă deosebită a alianței de clasă a proletariatului — conducătorul — cu masele exploatate ale claselor neproletare (țărănimea și alții). Lenin arăta că proletariatul are nevoie de puterea politică pentru conducerea pe linia de stat a masei uriașe a populației și în primul rând a țărănimii.

V. I. Lenin a educat partidele comuniste din lumea întreagă în spiritul internaționalismului proletar, al luptei neîmpăcate împotriva oportunistului, al devotamentului nețărmurit pentru cauza clasei muncitoare. În lucrări ca „Stângismul, boala copilăriei comunismului”, Lenin trasează sarcinile partidelor comuniste, programul lor, strategia și tactica lor. El arată că partidele comuniste sunt adevărații reprezentanți ai clasei muncitoare, adevărații apărători ai celor ce muncesc, luptători consecvenți împotriva jugului imperialist.

În operele sale, Lenin a fundamen-

lat sub toate aspectele inevitabilitatea pieței capitalismului. Analizând imperialismul, contradicțiile sale de neîmpăcat, contradicțiile care-l sfășie, Lenin a arătat că imperialismul s'a copt și răscopt; aceasta a creat toate premisele necesare pentru revoluția proletară socialistă.

Lenin a înfierat în special imperialismul american ca cel mai prădălnic și mai hrăpăreț. Politica de aservire și exploatare a popoarelor din Europa, de pregătire și dezlănțuire a unui nou război dusă de imperialiștii americani în special războiul din Coreea și metodele folosite de agresorii americani împotriva eroicului popor coreean, au demască pe acești sugrumători ai libertății popoarelor și i-au țintuit la stâlpul infamiei.

În operele lui Lenin ideea luptei pentru pace, împotriva războaielor imperialiste, ocupă unul din primele locuri. Astfel Lenin a subliniat în mod deosebit că statul sovietic duce o politică consecventă de pace, politică de stabilire de relații de afaceri cu toate țările. Proclamând politica externă de pace a statului sovietic, Lenin menționa că prima poruncă a politicii externe a statului sovietic este să stea de veghe pentru a preveni și zdrobi orice act de agresiune a statelor capitaliste. Aceste idei sunt și astăzi deosebit de actuale și guvernul sovietic — fără a uita o clipă de încercuirea capitalistă — promovează în permanentă o politică consecventă de pace, de conviețuire pașnică cu celelalte popoare, de zădărniciere a oricăror tentative ale imperialiștilor de a dezlănțui un nou război.

În țara noastră operele lui Lenin au început a fi tipărite, difuzate, studiate, din inițiativa partidului nostru, încă din perioada activității ilegale.

Eliberarea țării noastre de către eroica Armată Sovietică și instaurarea regimului de democrație populară au creat condiții nemai văzute pentru editarea și răspândirea largă în mase a operelor clasice ale marxism-leninismului. Tirajul acestor opere a atins cifre nemaîntâlnite în țara noastră. Astfel tirajul total al operelor lui Lenin apărute în perioada 1945—1953 se ridică la cifra de peste 3.600.000 exemplare.

Operele lui Lenin constituie pentru oamenii muncii din țara noastră un nesecat izvor de învățăminte și de forță în lupta lor pentru construirea socialismului, un îndreptar de neprețuit pentru înarmarea lor ideologică. Ideile nemuritoare ale lui Lenin călăuzesc popoarele spre visul de aur al omeniirii — comunismul.

SOSIREA DELEGAȚIEI OLANDEZE DE FEMEI

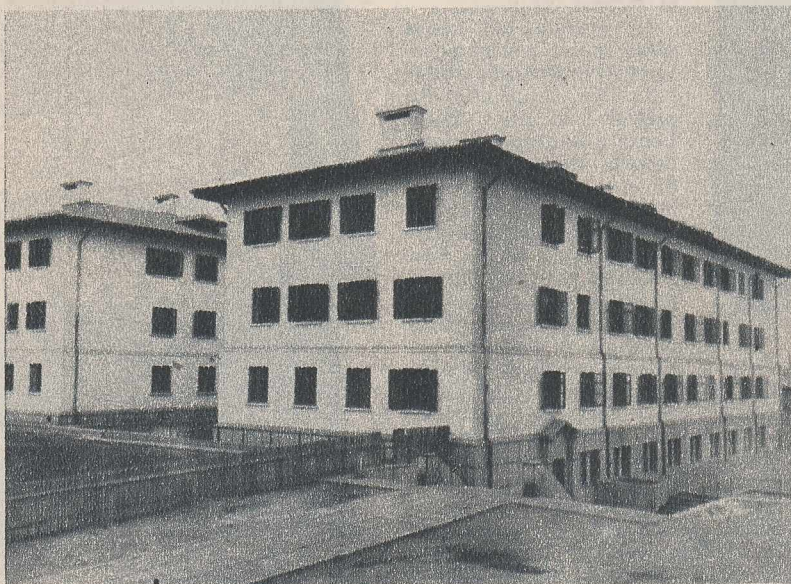

Sosirea în Gara de Nord a delegației olandeze de femei condusă de Elsinga Van Goerts, responsabilă organizației de femei din regiunea Arnhem. Delegația care ne vizitează țara, la invitația Comitetului Femeilor Democrate, a fost întâmpinată de tov. Maria Ciocan, membră în Comitetul Femeilor Democrate din R.P.R.

CONSĂTUIREA PE ȚARĂ A LEGUMICULTORILOR

Consătuirea pe țară a legumicultorilor din sectorul agricol socialist care a avut loc în sala Institutului de Cercetări Agronomice din Capitală. Participanții la consătuire a dezbătut măsurile practice ce trebuiesc luate de către muncitorii și tehnicienii din sectorul socialist al agriculturii în vederea sporirii simțitoare a producției de legume.

În Balta Albă, cartier marginal al Bucureștiului — mărturie a grijii față de om — se înalță unul după altul noi blocuri de locuințe pentru metalurgistii Uzinelor „23 August” și „Republica”. În fotografie: câteva din noile blocuri construite de curând.

Întâlnirea amicală de hochei dintre echipa Progresul I.T.B. și Minerul M.I.C., desfășurată pe patinoarul Progresul I. T. B., s'a soldat cu scorul 20 — 3 în favoarea echipei Progresul I. T. B., care a dovedit o pregătire temeinică reușind să desfășoare un joc mai...

Vacanța de iarnă, munți înzăpezită și bătaie de zăpadă... Acum, încălecați pe săniușe, haldem lunecăm cu repeziune la vale pe pâraie... Pionierii aceștia găzduiți în tabere, petrec o vacanță plină de veselie, o vacanță ce le va sta multă vreme în amintire.

Câteva din cărțile unor scriitori francezi contemporani, luptători activi pentru progres și pace.

Săpăturile arheologice recente au scos la iveală obiecte care întregesc datele despre străvechii locuitori ai țării noastre. Secțiunea de Științe Istorice a Academiei R.P.R. a organizat, în localul Muzeului Național de Antichități din str. I. C. Frimu Nr. 11, o expoziție arheologică permanentă. În fotografie: Acad. C. I. Parhon împreună cu un grup de oameni de știință vizitează expoziția.

Vineri 8 ianuarie, la Bibliotecă Noastră Nr. 1, sub auspiciile Institutului de relații cu străinătatea, a fost organizată „Ziua cărții franceze”. Publicul bucureștean manifestă un deosebit interes pentru cele mai bune opere ale literaturii franceze clasice și contemporane.

Aspect din aula Bibliotecii Centrale Universitare unde a avut loc, la 5 ianuarie, conferința tovarășului inginer Mihai Florescu despre „Lupta poporului francez pentru independența națională și pace”.

Clădirea Sanatorului de noapte al petroliștilor dela Schela Boldești, mărturie a grijii pe care o poartă Statul nostru democrat-popular, sănătății oamenilor muncii dela orașe și sate.

Forța artei progresiste a lui Honore Daumier n'a slăbit odată cu scurgerea anilor. Desenele sale zugrăvesc aspecta tipice ale societății burgheze din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Numeroși cetățeni ai Capitalei vizitează expoziția de litografii dela Muzeul de Artă al R.P.R. În medalion, academicianul Oprescu rostindu-și — la deschiderea expoziției — conferința despre viața și opera artistului francez.

CLOPOTE în AMURG

— fragment de roman —

de Nicolai VIRTĂ

Ilustrații de N. POPESCU
Laureat al Premiului de Stat

Publicăm mai jos un fragment din romanul lui Nicolai Virtă, „Clopote în Amurg” ce urmează să apară în cursul anului 1954 în Editura „Cartea Rusă”.

Este primul din ciclul de șase romane, conceput de autor ca o vastă frescă istorică cuprinzând o perioadă de peste o jumătate de veac din viața poporului rus și anume începând din ultimul deceniu al veacului trecut și până în zilele noastre.

Acțiunea romanului „Clopote în Amurg” — primul din ciclu — se desfășoară între anii 1893 — 1903 și gravitează în jurul familiei bătrânului țaran Luca Luchici Storojev, un fervent apărător al temeiurilor de viață patriarhală, reprezentant tipic al acelei părți a țărănimii din Rusia care până la revoluționarea ei, prin pătrunderea și răspândirea ideilor marxiste la sate, se menținea pe pozițiile vechii întocmiri a „obștei țărănești”.

Lupta de clasă în sânul țărănimii se accentuează și ia forme tot mai concrete, mai ascuțite, ca urmare a dezvoltării relațiilor capitaliste la sate după abolirea formală a iobăgiei prin reforma agrară din 1861. Tocmai acest proces complex de diferențiere socială a țărănimii, în preajma revoluției din 1905, îl urmărește autorul, ilustrându-l prin exemplul familiei Storojev — cronică a trei generații — pentru a delimita raportul de forțe și atitudinea lor față de revoluție.

Treptat, treptat, în sufletul bătrânului Luca Luchici se năruie acea credință neclintită în trănicia vechilor rânduieli patriarhale care în concepția lui se sprijineau pe tripla formulă sacramentală: Dumnezeu, țară, familie. Căci realitatea istorico-socială în dezvoltare desminte această iluzorie a vieții adânc înrădăcinată în psihologia lui Luca Luchici. Fiul său mai mic, Flegont, în căutarea soluției care să rezolve nedreptățile sociale pe care se întemeia regimul burghez-moșieresc al Rusiei țariste, trece printr'un proces tipic pentru țărănimia muncitoare — dela protestul spontan, neorganizat, la trezirea conștiinței și solidarității de clasă. În evoluția dinamică a acestui personaj, îl vedem ca discipol devotat al lui Lenin.

Momentul descris în fragmentul de mai jos se referă la litigiul dintre țararii din satul Dvorichi — locul de obârșire al familiei Storojev — și moșierul Ulusov care le acaparase pământul, lipsindu-i până și de dreptul de folosire prin arendă.

Țărănimia pauperizată, secătuită de forțe, încearcă să se adreseze justiției, întemeindu-și drepturile asupra pământului din jurul satului Dvorichi pe existența unui vechi hrisov datând din veacul al XIV-lea prin care un cneaz dăruia — chipurile — drept moștenire acest pământ.

Două zile mai târziu, Flegont se duse în ulicioara Bolșoi Cazacii unde locuia avocatul a cărui adresă i-o dăduse Tania. La casa cu numărul 7, pe ușa locuinței indicată de Tania, Flegont văzu o carte mică de vizită pe care era scris: „Secretar de avocat V. I. Ulianov”. Flegont bătui la ușă și intră în locuința avocatului. Camera avea aspectul încăperilor locuite de studenți și funcționari celibatari. Era sărăcăcios mobilată, dar curată și luminoasă.

Din curtea casei vecine se auzeau sunetele triste ale unei flașnete hodorigite. Un flașnetar cerea de pomană.

Gazda, o persoană grasușă și foarte vioaie, estoniană după înfățișare, cu fața rotundă ca o clătită, puțin ciupită de vărsat, cu ochi spălăciți sub sprâncene aproape albe, deretica prin casă, ștergând praful de pe puținele lucruri și numeroasele cărți din odaie; cărțile erau

înșirate, care culcate, care în picioare, pe prichiculi ferestrelor, pe masă, și pe dușumea, iar o stivă întreagă era îngrămădită într'un ungher.

— Vasăzică aici locuiește domnul avocat? — o întrebă Flegont pe gazdă, pentru a zecea oară, cercetând cu neîncredere camera.

— Da, da, repetă ea. Aici stă chiriaș nostru cel mai pun afocat! Cel mai pun în tot Petersburg.

— Ia-n te uită! Chiar cel mai bun? — surâse Flegont.

— Da, da, îi tot dădea gazda. — Este un afocat cenial. Dar totdeauna, totdeauna el nu are pană. Da, da! Acum e sărac ca un șorece de piserică. E un tânăr foarte ciudat, nu vrea se ocup de meseria lui. Și ce răspunde? — femeia se opri în fața lui Flegont și, uimită ea însăși de cele ce urma să spună, căscă ochi mari și rosti: — El spune: „nu trepuie pană, nu, nu, trepuie cu tot altceva mai important”.

Ha, ha, dar ce pot fi mai important decât pană, nu-i așa? Dar el râde și spune: „For fedea!” El spunea că are nefoie ca popor să'r țelegă ceva. El clumea...

— Da, e un om de neînțeles, — răspuns Flegont.

— Dar are un minte colosal! — gazda scutură cu energie cărpa de praf chiar în nasul lui Flegont și se apucă să șteargă cărțile și mai mult zor. — El scrii, el citești! Grosa grosaf ce mult cărți el citești! La el vine lun de tot soi: un mușic — fui! — un muncito un fădufă sărac și el merge tripunal pent' ei, Dumneata aveți proces mare?

— Mare, — răspuns Flegont. — Un sat în treg trebue scos din belea.

— Satul domnifostr e pogat? Da?

— Nu ne scumpim la bani, numai să cășgăm procesul. Chiriașul dumneavoastră mi pare însă cam ciudat. Mi l-a recomandat om de nădejde în care am încredere ca în mi însumi, dar după cum văd nu pare a fi chi ceace-mi trebue.

— O-o! Femeia începu să-și agite mâinile Dumneata nu îndrăznești forpești așa! un mare afocat. El vâ va scoate apsolut o belea dumneavoastră. Gazda vroia să reție clientul cu orice preț și, ca să nu-l sca nășcocea tot ce putea. Nu toriți un cafe?

Flegont trăgea cu ochiul spre ușă.

— Nu vreau nimic, mulțumesc. Cred n'am să pot aștepta până vine. Poate altăda nu-i așa? Și-și tot mototolea șapca în mână.

— Nu, nu! Trepuie stați! Trepuie încercate nostru estonian! El face tot pentru dumneavoastră afocat cenial al meu! El e cel mai l afocat din lumea întreg. Pălăria dumneavoastră pălăria dumneavoastră! Gazda îi smulse șapca din mâini și intră în apartamentul ei.

„Dracu m'a pus să viu aici! — se găfuciat Flegont. — Of, mi s'a urit de cateri asta!” Deschise fereastra, îl strigă pe flașnet și-i aruncă un ban de aramă.

În clipa aceea intră în odaie Vladi Ilici. Se'nțorcea tocmai dela o ședință tribunalului, și deaceea era în frac. Flegont se'nțorcase și își pironi mirat privirea asupra conducătorului de cerc, îmbrăcat într'un c atăt de neobișnuit.

— Dumneavoastră sunteți, Nicolai Pet vici?

— Chiar eu, Flegont. Hm... Cum îți...
— Luchici, Luchici, răspuns grăbit Flegont.
— Deci, Flegont Luchici, chiar eu sunt

Vladimir Ilici îl privea surâzând pe Flegont. Omul acesta îi plăcea: ochii lui limpezi, trupul lui de voinic și privirea inteligentă îi inspirau încredere.

— Dați-mi voie... — Flegont nu pricepea nimic. — Și dumneavoastră ați venit la avocat? — Nu, nu, Flegont Luchici, n'am venit la avocat, chiar eu sunt avocatul.

— Dumneavoastră?!..

Vladimir Ilici râdea cu atâta poftă încât și Flegont se porni pe râs ținându-se de coaste.

— Iată ce este, — îl lămurii Vladimir Ilici: — de vreme ce ești aici, află că pentru dumneata și numai atâta vreme cât suntem singuri, nu mai sunt Nicolai Petrovici, ci Vladimir Ilici și numele meu este Ulianov.

— Așa! Ei, acum înțeleg tot, — îi răspunse ncurcat Flegont. — Că zău, nu-mi credeam ochilor! Era cât pe ce s'o șterg de-aici. Mi se păruse că prea e nearătoasă camera avocatului! Ia te uită, doamne! Păi, atunci, dau fuga lupă tata, că-i aici în apropiere la un birt... Dumneavoastră o să ne scoateți din încurcatură, sunt sigur — făcu Flegont într'un elan de entuziasm, și așa cum era, cu capul gol, eși alergând în stradă.

Gazda se duse în vestibul să închidă ușa. — Cafe? — întrebă ea scuturând un fir de praful de pe fracul chirișului ei.

— Cu plăcere. Cuidată-i luna mai la Piter, u găsești? Ba o căldură ca vara, ba zăpadă și frig.

— Da, da, foarte frig, foarte frig! răspunse femeia. Foarte frig și dumneavoastră aveți în palton foarte subțire!

Vladimir Ilici, zâmbind cu blândețe, o îndemnă să lăsă; el trecu după un paravan și, este câteva clipe, ieși de acolo în costumul u care îl văzuse Flegont în pădure. Gazda duse cafeaua. Vladimir Ilici sorbea grăbit e parcă îl zorea cineva.

Femeia stătea în fața lui.

— Omul acest a spus: colosal proces! Trepue ulfat sat mare! Eu am spus: el salfes! Ince- eți proces!

— Bine, bine. Vom câștiga procesul, îl vom iștiga neapărat... Dacă nu acum, atunci puțin ai târziu, — adăugă el schițând un surâs.

— Eu spus și bărbatul meu spus! Forpiti nândoi la toți! Dumneavoastră faceți carier iasă! — rosti solemn gazda.

Se auzi o bătaie în ușă și femeia se duse să deschidă. În vestibul îi șopti lui Flegont:

— Domnul afocat mi-a spus secret — el știgă proces. Poftiți fă rog.

Introduse în cameră pe Flegont, pe Luca Luchici și pe Piotr, apoi se retrase.

— Iată, domnule avocat, că l-am adus la dumneavoastră pe imputernicitul obștei, pe tatăl meu, — spuse Flegont. — Numele lui este Luca Luchici. A venit cu el și nepotul meu otr al lui Ivan.

Luca Luchici se plecă în fața avocatului. Făcu și Piotr.

— V'am spus despre ce-i vorba, — începu Flegont, — cunoașteți și basmul lor cu Pravila; hrisovul e la dânsii. Scoate hrisovul, tătuca. Luca Luchici, care din respect ședea pe arginea scaunului, scoase hrisovul dintr'o mână de piele și îl întinse, cu multă înare înțe, avocatului.

— Aci stă nădejdea noastră, — și ținu să ărească printr'un ton grav cât preț punea hrisov. — E scris cu titluri! O să-l puteți sluși? Hârtia are, cred, mai mult de două e de ani.

— Il desușim noi! — Vladimir Ilici se opie de fereastră și, la lumina slabă a zilei oase, începu să citească hrisovul.

Luca Luchici era cam incurcat; se așteptase vadă un om în vârstă, venerabil, într'un ou bogat mobilat, cum e de obicei la avocați. Cam tânăr avocatul, of, că tânăr îi, ai e un copilandru. Odăița-i sărăcăcioasă, iar da... dracu știe ce hram poartă! Și nici da nu-i grozavă. Nu, nu de-un asemenea cat avem nevoie! Câte a îndrugat și a făgă- t Flegont și a ieși naiba știe ce!

Luca Luchici aruncă o privire spre Piotr. tea sprijinit de perete, își frământa căciula e gândea la ale lui. Luca Luchici își mută irea către Flegont, care ședea la masă itea o carte. „Uite-l cum își bagă nasul în i din cele rele!“ — și Luca Luchici se ăra tot mai mult. „Ți-i viața fără rost, e, de neînțeles, nu-i cum trebuie. Să fi rămas

tu acasă — ce gospodar te făcea! Câtă putere îi în tine! Și toate degeaba, te-ai înhăitac cu alde ăștia, cum le zice... ehehe! Chipeș ești și trupeș, cu mîntea deschisă și când colo, ai scrântit-o. Te-am scăpat de sub ochi!“ Și Luca Luchici oftă din greu.

— Ei, Luca Luchici, spuse Vladimir Ilici, înapoiindu-i pergamentul îngălbenit de vremuri. E un hrisov ca oricare altul... În fond nu e nimic deosebit, — se adresă el lui Flegont, — e un inventar de curte obișnuit, de pe vremea țarului Alexei. Nu se pomenește despre vreun dar de pământ...

— Dar satul e al nostru! Cum vine asta? — făcu Piotr, cam înfipit. — E al nostru satul sau nu-i al nostru?

— Cine poate ști asta! Și Vladimir Ilici dădu din umeri. — Se pomenește despre satelele Dvorichi, dar e oare sigur că e vorba de Dvorichi al vostru?

— Cum adică „al vostru“? — glasul lui Luca Luchici răsună mâniaș. — Asta-i bună! Auzi Piotr? Apăi nu, domnule avocat, aci scrie despre Dvorichi al nostru. Hrisovul s'a găsit la noi, înseamnă că de noi scrie...

Vladimir Ilici luă hrisovul și-l reciti încă odată dela început până la sfârșit.

— Nu, — spuse el, punându-l cu grijă pe masă (ca nu cumva să-l jignească pe bătrân). — Aici nu-i deloc limpede despre care Dvorichi e vorba... Și de unde reiese că acest hrisov are vreo legătură cu gubernia Tambov? — îl privi cu atenție pe Luca Luchici care părea amărit. — Dealtfel, cum de a ajuns la dumneavoastră, Luca Luchici? Unde l-ați găsit?

— L-a găsit popa prin hârtoagele boieresci la Ulusovo, — răspunse Flegont.

Îi venea greu să se uite la tatăl său: Luca Luchici părea doborât. — nimeni nu-i vorbise atât de tăios și deschis despre hrisov. E drept că nici Luca Luchici nu credea chiar cu totul în puterea lui. În fundul sufletului său avea o îndoială, deși socotea asta ca un păcat și nu ar fi mărturisit-o nimănui; — o asemenea mărturisire ar fi răpit nu numai lui ci și întregului sat, sutelor și miilor de oameni, ultima nădejde în dreptatea de pe pământ, care le susținea curajul.

Vladimir Ilici își dădea seama de cele ce se petrec în sufletul lui Luca Luchici. Era deajuns să vadă cât era de zbuciumat atunci când atingea hrisovul, ca să n'țeleagă multe... Să-i fie milă de el? Nu, trebuia să-i înăbușe această licărire de nădejde într'o dreptate fantomatică, și-i spuse:

— Deci, era la boier... Iar boierul dumneavoastră l-ar fi putut căpăta indiferent de unde, ca moștenire, ca dar... Dar nici asta nu este principalul, Luca Luchici. Important este, și vi-o repet, că în hrisov nu scrie niciun cuvânt cum că niște pământuri ar fi fost lăsate acestui sat Dvorichi în stăpânire veșnică. Nu, aici nu scrie așa ceva.

Luca Luchici își plecase capul. Piotr care tăcuse toată vremea, se amestecă și el în vorbă. Cuvintele avocatului îl ardeau ca niște bice șfichiuitoare.

— Apăi nu, domnule Ulianov, — făcu el și fața i se întunecă de mânie și dezamăgire. — S'a găsit și la noi deștepti din aceia care au zis că scrie ceva, dar că nu se știe ce scrie. Și pe deșteptii aceia i-au bătut măr chiar pe loc, la adunare, înțelegeți?

Amenințarea aceasta neașteptată îl amuza pe Vladimir Ilici care se stăpâni să nu izbucnească în râs.

— Bine că nu sunt la adunare, — observă el. — Că altfel aș fi pățit ca deșteptii dela voi, nu-i așa?

Luca Luchici își plecă și mai tare capul cărunț.

— Să lăsăm gluma laoparte, iată ce am să vă spun, Luca Luchici...

— Spune, tătuca, te ascult, — răspunse mahnit Luca Luchici.

— Cu hârtia asta nu trebuie să vă arătați la tribunal. O să vă ia în răs și atâta tot. Mai bine fără ea. Afacerea dumneavoastră, după cum văd, este încurcată și nu aveți aproape niciun fel de sorti de câștig, dar nu cred că asta este miezul lucrurilor. Nu-i așa, Flegont Luchici?

— Adevărul adevărat! Principalul este să trăgănim și să nu-i dăm prilej lui Ulusov să-și ia pământul.

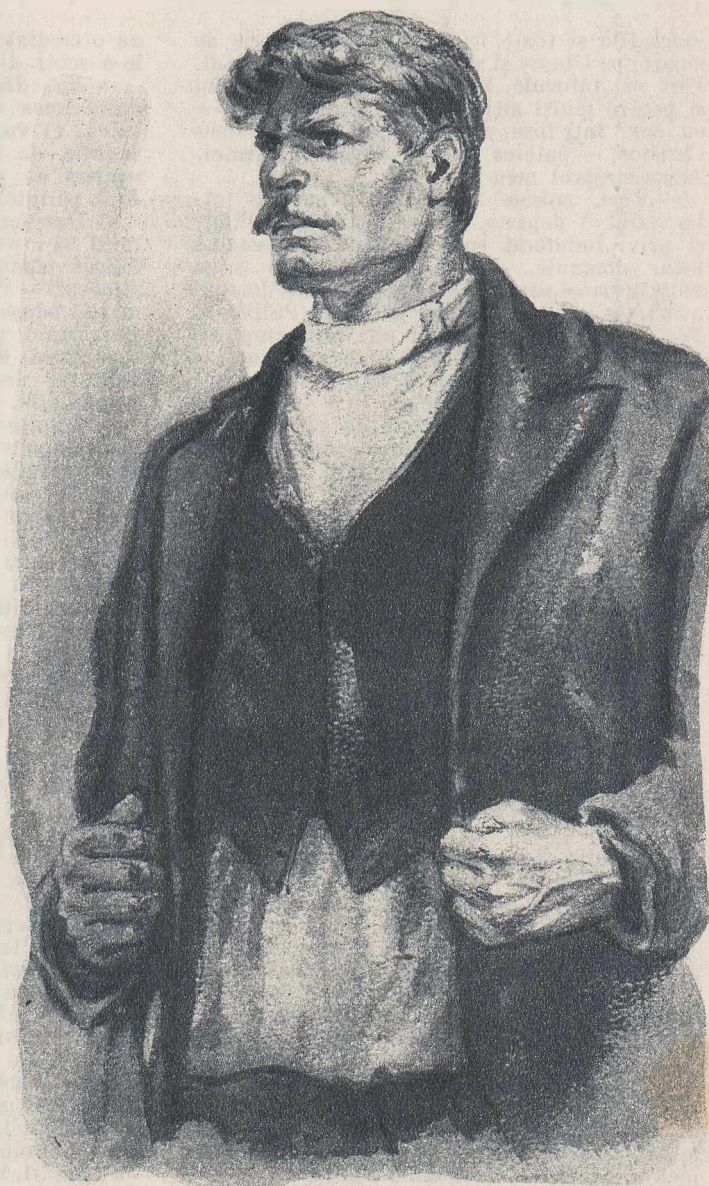
— Just. Cunosc un avocat foarte bun, numele lui e Wolkenstein. E un om din cale afară de cinstit, nu-i are la inimă pe șefii de zemstve, ca și dumneavoastră dealtfel, dar dintr'un alt motiv, și, în genere, e foarte priceput în asemenea chestiuni. Dar hrisovul să nu i-l arătați nici lui, că o să rădă, nu din răutate ci pentru că nu face nici cât o para chioară.

Se umpluse paharul și Luca Luchici izbucni.

— Vă foarte mulțumim pentru sfat, numai că după cum înțeleg, nu mai avem de fel nevoie de avocat. Luca Luchici se ridică.

Piotr holbă nedumerit ochii asupra bătrânului. Flegont trecu la fereastră și de acolo îl privea pe tatăl său: avea un aer hotărât, părea că se lămurise, că-și lămurise sie-și ceva chiar în clipa în care se ridicase.

— Nu, nu de avocați avem nevoie, repetă Luca Luchici și-și strânse cu putere toiagul în mână. Dvs. spuneți că hrisovul asta n'are putere. Bine... Poate să fie așa, poate să nu fie chiar așa... Și nu de hrisov mi-i acum... Imi trebuie o altă putere, nu cea avocațească, imi trebuie o asemenea putere care să treacă peste toate

judecățile și toate legile. Care să-l sperie de moarte pe Ulusov și să ne dea înapoi pământul. Fără ea, tătucule, înseamnă și pentru ai mei și pentru mulți alții, moarte. Puterea asta — eu cred într'însa ca în domnul nostru Isus Christos, — puterea asta îl cuvântul țarului. Acum drumul meu fi la țar...

— Ehe, moșule, Dumnezeu e sus de tot, iar țarul e departe, — rosti posomorît Piotr și privi îndurerat spre Ulianov. Ce înseamnă asta, domnule, vasăzică tribunalele n'au să ne întoarcă pământul? Cum vine asta, domnule meu! Ce suntem noi fără pământ? Pulbere... Fără pământ înseamnă că ești fără drepturi, fără libertate... Dela cine să le cerem atunci?...

Vladimir Illici se opri în fața lui Piotr și-l ascultă cu luare aminte.

... — Ca să fi stăpân deplin de pildă? — întrebă Piotr cu o lucire de lăcomie în ochi. Ca să stai pe picioarele tale, să-ți rostuești o gospodărie temeinică?...

Flegont tuși, făcu un gest de dispreț cu mâna, și-i întoarse spatele. Vladimir Illici îl privea țintă pe cel mai tânăr dintre Storojevi. Ochiul lui Piotr, care luceau trădându-i o lăcomie aprigă, dezvăluiau tot ce era în acest om.

„Oho, — se gândi el, — asta se zbate numai pentru el“. Apoi spuse cu glas tare:

— Stați jos, Luca Luchici, de ce să stați în picioare! Vă rog... Iată că nepotul dumneavoastră a adus vorba despre pământ, drepturi și libertate. Desigur că mai devreme sau mai târziu le veți căpăta pe toate — și pământ, și drepturi, și libertate deplină...

Piotr sorbea cu nesăț fiece cuvânt al avocatului.

— Vă rog să mă lertați, dar nici țarul și nici guvernul nu vă vor înapoi pământul și toate drepturile, de bună voie... Că dacă țarul...

Luca Luchici îl întrerupse.

— Vă rog să nu-mi spuneți nimic despre țar, domnule avocat! Glasul lui suna aspru. — Țarul poate că nici nu știe nimic despre toate nelegiuirile astea. Nu poate un singur om să le știe pe toate, nu poate! Închele apăsând vorbele, Luca Luchici.

— Iar dacă le-ar ști, ar face după voia noastră? — îl întrebă Flegont pe tatăl său.

— Taci, fiule, nu te întreb. Tu ești ca o felie tăiată: nici mujic, nici orașan, Dumnezeu mai știe ce ești... Șezi binisor și taci.

Toți sunt așa, — se gândi Vladimir Illici, —

au o credință nălvă în țar... Ce să faci ca să le-o scoți din cap?”

— Nu, dacă țarul le-ar ști pe toate, își urmă Luca Luchici gândul, fără a se adresa cuiva, ci vorbindu-și mai mult sie-și — dacă ar afla de toate năpastele noastre și lipsa noastră de pământ, ar face tot pentru noi. El e părintele nostru, iar noi copiii lui“.

— Dumneavoastră... Luca Luchici, vreți ca țarul să-l poruncească lui Ulusov să vă dea înapoi pământul? Numai asta vreți sau și altceva? — Vladimir Illici își trase scaunul mai aproape de Luca Luchici, se așează și-și sprijini capul de spetează.

— Așa-i, domnule avocat, nu vrem altceva de la țar decât asta. Milostenie în privința pământului, Luca Luchici oftă.

— Milostenie în privința pământului numai pentru dumneavoastră sau pentru toți țaranii? — căuta Vladimir Illici să-l iscodească.

— Nu suntem nici noi lupi, iartă-mă doamne, vrem binele pentru lumea întreagă, răspuse Luca Luchici cu demnitate. Noi suntem oamenii obștei. Dacă noi vom trăi în cruntă sărăcie, nu vom avea nici noi bucurie și liniște.

— Așa, așa! — lui Vladimir Illici îi plăcea din ce în ce mai mult tatăl lui Flegont. „Ce spirit integru are, câtă noblețe, câtă convingere și curățenie sufletească!“ — se gândea el. Dar spuneți-mi, Luca Luchici... dar poate că vă rețin?...

— Nicidcum. Luca Luchici își netezi mustața. Nu-i niciodată rău să vorbești cu un om învățat. Obosise așteptându-l pe Flegont în căruciuma gălăgioasă și se simțea bine aici într'o odaie liniștită și caldă, pe când afară era o ploale urăcioasă, cum plouă de obicei la Petersburg. Îi plăcuse și lui avocatul. „Nu-i vândut banului, se gândea el privind-l pe tânăr. Nu trăiește în belșug și totuși n'a vrut să primească procesul dela bun început. Înseamnă că are un suflet mare!“

— Ulte ce vreau să aflu de la dumneavoastră — am uitat să-l întreb pe Flegont Luchici — cât pământ are Ulusov asta al dumneavoastră?

După ce socoti în gând, Luca Luchici răspuse:

— Cinci mil patruzeci și două de desiatine de pământ bun, iar pământ sărac, vreo... cred ceva mai mult de o mie... Cât despre pământul cu tufșuri, ia, acolo, un crâng, nu mai cade la socoteală...

— Ei, dar răufăcătorul dumneavoastră sărac lipit! — spuse Vladimir Illici glume. E cel mai sărac din toți moșierii noștri bogați. Dar vreți poate să știți, Luca Luchici, cine e cel mai bogat moșier din toată Rusia?

— Nu știm, dar de ce să nu aflăm? — răpunse grav Luca Luchici.

— Moșierul cel mai bogat din Rusia, Luca Luchici, este țarul. Asta-i! Sute de mii de desiatine de pământ, de păduri, de live: de lunci, Luca Luchici, și toate astea sunt numai ale țarului.

— Numai că noi nu știm asta, — răspunse cu nepăsare Luca Luchici, însă cuvintele avocatului îl năuciseră. „Sute de mii de desiatine! La un singur om!“

— Dar de ce are nevoie de atâtea? — între Piotr, răgușit.

— Taci, Petca! — se răsti la el Luca Luchici — De aceea fi țar al Rusiei, ca să aibă de tot din plin!

— Ei, taică, taică!... începuse Flegont dar Luca Luchici îl repezi și pe el.

— Dece-mi spuneți toate astea? — își adrese el avocatului. Ce vreți să dovedeți cu asta?

— Vreau să vă dovedesc un singur lucru, Luca Luchici, și anume că țarul este cel mai bogat dintre toți moșierii cei mai bogați din Rusia. Și cum puteți crede că țarul, cel mai bogat din Rusia o să lase să fie obidit fratele, boierul, moșierul și sluga credincioasă — șeful de zemstvă, — Ulusov Luca Luchici tăcea.

— Toate sunt foarte simple, Luca Luchici țarul, după cum am spus, este cel mai bogat moșier... Toată puterea lui stă în aceea este sprijinit de mii de moșieri, deasemenea foarte bogați! Ulianov vedea și își dădea seama că fiecare cuvânt al lui pătrunde ca un înroșit la foc în inima bătrânului, dar nu nimic, așa-i mai bine; e mai bine așa! — Și dumneavoastră că aceste mii de slugi credincioase ale țarului sunt sprijinul tronului și că ei stăpânesc aproape o sută de milioane de desiatine de pământ?

— Iar auzi, moșule! Tot pământul îl i-au rămușcului! — zise Piotr tremurând de furie. Bătrânul tăcea. Flegont fuma ascultând interes convorbirea.

— Dar asta nu-i încă totul... Șapte sute de aceste mii de moșieri stăpânesc 21 de milioane de desiatine. Dacă împarți, reiese că fiecare b

Expoziția anuală de stat a artelor plastice

de Marin MIHALACHE

Director General Adjunct
al Direcției Generale a Artelor din Ministerul Culturii

Eveniment de seamă în viața noastră culturală, Expoziția Anuală de Stat a Artelor Plastice înfățișează poporului bogata creație din ultimul an a artiștilor noștri plastici. Numărul mare de lucrări prezentate juriului expoziției aduce o dovadă grăitoare a avântului artei plastice în patria noastră. Artiști din întreaga țară au trimis aproape 3.200 de lucrări, din care au fost selectate pentru expoziție mai mult de 900 picturi, sculpturi și lucrări de grafică. Sunt deci expuse cu aproape 400 de lucrări mai mult decât în 1952, fapt care dovedește participarea mai masivă a artiștilor la expoziție. Deasemenea, este îmbucurător că anul acesta provincia este mai bine reprezentată. În afară de centrele importante și cu veche tradiție în cecece privește arta plastică, cum sunt Clujul, Iași, Bala-Mare, expun într'un număr mult mai mare decât în trecut și artiști plastici din alte orașe ca Plocești, Brăila, Craiova, Piatra-Neamț.

Actuala expoziție constituie din multe puncte de vedere un pas înainte în creația noastră plastică, situându-se la un nivel superior celor de până acum. Calitatea lucrărilor, în ansamblu, e mai bună decât în trecut. A crescut exigența artiștilor față de propriile lor lucrări, s'a lărgit sfera subiectelor atacate.

Expoziția Anuală cuprinde aspecte mult mai variate ale vieții noastre sociale, aspecte de muncă dela oraș și sat, aspecte din viața tineretului, a armatei noastre populare, portrete ale unor fruntași în muncă, chipuri de personalități din lumea artei, peisajii care evocă bogățiile și frumusețile patriei noastre. Un număr de lucrări zugrăvesc străvechea prictonie româno-rusă și continuarea ei plină de înflorire din zilele noastre. Alte lucrări vorbesc despre trecutul de luptă al poporului nostru, despre lupta plină de abnegație a comuniștilor în anii ilegalității, despre viața bogată în fapte mari a contemporanilor noștri.

Ceace mai caracterizează actuala expoziție este prezența unor compoziții complexe, de mari proporții, atât în pictură cât și în sculptură. Alegându-și teme mari, importante, unii dintre artiștii noștri încep să folosească, după exemplul sovietic, metoda de lucru în colectiv, potrivit mai ales atunci când e vorba de realizarea unor lucrări de mari dimensiuni. Acesta este un fenomen nou în arta noastră, care se cuvine a fi salutat cu bucurie. Așa de pildă, colectivele formate din: Ionescu—Constantinescu—Tureatcă—Iscovitza la București, Dăscălescu—Vedenivski din Iași, Damian—Coman din Plocești, au prezentat lucrări mari, de valoare.

Între compoziții, pictura istorică ocupă un loc de frunte. Marea pânză „Refuzul lui Petru cel Mare de a-l preda turcilor pe Dimitrie Cantemir” de Eugen Ispir aduce o temă interesantă; figura lui Petru este bine realizată, ca și unele detalii ale tabloului. Din păcate însă, nu e suficient de clară compoziția, iar figura lui Dimitrie Cantemir, mare cărturar al timpului, insuficient conturată. Tabloul „Ion Vodă cel Cumplit la Cahul” de Gh. Labin, deși neterminat, lasă să se vadă de pe acum mari calități de compoziție și de culoare. Alte tablouri înfățișează pe „Generalul Kiselev făcând dreptate țăranilor”— autori Dăscălescu și Vedenivski —, pe cronicarul Miron Costin de N. Popa. precum și alte figuri progresiste și momente din trecut.

Pictorița Lidia Agricola înfățișează într'o mare lucrare pe Lenin în mijlocul tovarășilor săi de luptă, vorbind cu înflăcărare delegaților Congresului al VII-lea al P.C.U.S.

Și în sculptură se remarcă tendința spre compoziție. Îndeosebi baso-relieful este anul acesta bine reprezentat prin lucrări valoroase de mari dimensiuni, ca aceea a maestrului Baraschi — „Eliberarea”, înfățișând cu o mare forță de convingere momentul istoric al intrării în București a ostașilor sovietici eliberatori; „Ștefan cel Mare după victoria dela Vaslui” ne-a fost evocat de colectivul Ionescu-Constantinescu-Tureatcă-Iscovitza, iar sculptorul Geza Vida, inspirându-se din lupta poporului contra a-

supritorilor, redă în alto-relieful „Pintea Grigore judecând un boier”, figurile puternic conturate ale țăranilor ce s'au ridicat împotriva moșierilor.

Lupta plină de greutate și de jertfe a comuniștilor în ilegalitate continuă a inspira artiștilor noștri plastici lucrări valoroase. „Râbnița”— tabloul plin de dramatism al lui T. Krausz zugrăvește un grup de comuniști în celulă în momentul când zbirii îi împușcă. Deși doi din ei au căzut, ei rămân toți strâns îmbrățișați, uniți ca un zid, cântând „Internaționala”. Artistul a reușit să redea cu vigoare unitatea și forța comuniștilor, încrederea lor nestrămutată în dreptatea cauzei lor. Alte lucrări ca: „Arestarea lui Fonagy” de N. B. Abody, „În fața călăilor” de B. Kuksar, sau „Protestul muncitorilor la Doftana pentru cucerirea drepturilor politice ale deținuților”— compoziția tânărului V. Nereuță — zugrăvesc deasemenea sugestiv aspecte din marea luptă pentru fericirea poporului purtată de partidul nostru dealungul anilor.

Cele mai multe dintre compoziții oglindesc însă efortul poporului nostru în construirea socialismului, multilaterală activitate a oame-nilor muncii, în fabrici sau pe ogoare, în școli și peste tot unde se plămădește viața nouă. Printre cele mai valoroase compoziții de acest fel se numără cea a lui Angheluță, „Reparație la cuptoarea la uzinele Reșița”, în care știința compoziției, coloritul, dozaul luminii, stăpânirea profundă a desenului se îmbină armonios, dând tabloului o vigoare deosebită care atrage și convinge pe vizitatori. În aceeași tematică largă se înscriu și operele lui M. H. Maxy, S. Barabas, C. Lucaci, Sonia Natra, etc. Viața nouă a satelor noastre se reflectă deasemenea în numeroase opere ca acelea ale lui I. Bene — „Scosec noi membri în gospodăria agricolă colectivă”, V. Jurca — „Lumină nouă în sat la noi”, etc.

O problemă interesantă ridică lucrările de diplomă ale tinerilor absolvenți ai Institutelor noastre de Artă Plastică, A. Anastasiu, A. Avramescu, R. Duncan, D. Szasz, V. Nereuță și alții, ale căror creații stau cu cinstă alături de cele ale artiștilor cu experiență. Expunând anul acesta pentru prima oară, ei se dovedesc dela început plini de îndrăzneală, atacând compoziții vaste cu numeroase personaje, lucrări care pun probleme dificile dar interesante. Aceasta constituie o trăsătură comună la toate lucrările prezentate de tinerii absolvenți, lucru ce dovedește orientarea justă a învățământului nostru artistic, succesele obținute în procesul de pregătire de noi cadre artistice.

Din păcate însă, cu puține excepții, mai toți acești tineri au atacat teme prea mari pentru posibilitățile lor și nu au putut duce până la capăt lucrările, unele figuri rămânând abia schițate, neindividualizate, lucru care evident, scade din valoarea operei respective. Pentru realizarea unor teme ca acelea alese de tinerii artiști, se cer în mod firesc o îndelungată experiență artistică, studii aprofundate și încercări numeroase care să familiarizeze pe artist cu multiplele și complexe probleme ce le ridică realizarea în bune condițiuni a unei mari compoziții.

În această expoziție, pictura de gen înregistrează noi succese prin lucrările lui Gh. Glauber. D. Hatmanu, Titina Călugăru, Pita Rubin și ale altor artiști. Aceste lucrări dovedesc creșterea spiritului de observație, sesizarea cu mai multă putere a noului din viață. Remarcăm în deosebi lucrarea „Micii chimiști”, în care autorul, Gh. Glauber, redă mo-

mentul unei experiențe pe care o face un grup de copii în laborator.

Deasemenea, tabloul „Într'o cooperativă” al tânărului pictor ieșean D. Hatmanu, reține multă vreme privirea. Artistul a surprins o scenă obișnuită, din viața de toate zilele, dar bogată în semnificații: momentul când un țăran, însoțit de nevasta sa, își cumpără o pălărie nouă dela cooperativă. Și aici firescul, redarea veridică a vieții, dau lucrării o reală valoare.

Colectivul de artiști dela Studioul Armatei a prezentat anul acesta o serie de lucrări, dintre care cele mai valoroase sunt cele ale tânărului pictor Atanasiu „Peisaj din Bărăgan” și „Unități românești în luptele din munții Tatra” și ale sculptorilor Julia Oniță și M. Butunoiu.

Între numeroasele portrete prezentate în expoziție se remarcă în mod deosebit portretul maestrului Sadoveanu de Corneliu Baba, auto-portretele lui Angheluță și Adam Băltatu, portretul realizat de Justina Popescu, reprezentând pe artista emerită Irina Răchiteanu, cel al lui Ciucurencu — compozitorul Gh. Dumitrescu — precum și lucrarea maestrului Jalea — bustul compozitorului Ceaicovschi. Taru aduce în expoziție portrete ale unor fruntași ai poporului chinez. Busturile de marmură realizate de Wagner, reprezentând pe Lenin și Stalin, constituie unele din lucrările de seamă ale expoziției, ca și bustul scriitorului M. Sadoveanu. Figura marelui geniu al revoluției V. I. Lenin este redată cu deosebită forță artistică și de statuia realizată de B. Caragea.

Trebue subliniată ca o creație cu totul remarcabilă lucrarea lui Irimescu, reprezentând pe pictorul Băncilă. Figura impunătoare a acestui creator, prins de sculptor într'o atitudine deosebit de sugestivă, în procesul de creație, îți rămâne întipărită în minte.

Peisajul ocupă deasemenea un loc important în expoziție. Printre lucrările care se remarcă într'o redare caldă a frumuseților și bogățiilor patriei, se află cele semnate de O. Angheluță, Pantelî Stanciu, P. Atanasiu, Ccrina Leca, A. Moscu, L. Grigorescu, Ivancenco, Maria Constantin și P. Hârtopeanu. Deși multe peisajii din expoziție sunt realiste, pline de viață și sensibilitate, unora le lipsește totuși îmbinarea frumuseții naturii cu frumusețile create de munca omului.

Expoziția mai cuprinde peste 350 de lucrări de grafică (ilustrații de carte, caricatură, afiș, grafică de șevalet, gravură, etc.) Printre cele mai valoroase sunt lucrările semnate de Ligia Macovei, Taru, Rony Noel Florin, J. Perahim, Gh. Adoc, Marcela Cordescu, Gh. Naum, G. Szabo Bela, Cik, Doru și alții.

Lucrările expuse dovedesc că artiștii plastici mai au mult de luptat pentru rezolvarea problemei centrale a artei noastre — înfățișarea chipului omului nou, zugrăvirea complexă a trăsăturilor sale.

Sunt puține portrete de fruntași în muncă — îndeosebi dela sate —, este sărac înfățișată viața noastră culturală, sunt puține scene din viața de toate zilele.

Una din lipsurile împotriva căreia artiștii noștri plastici trebuie să lupte fără ostenire, este nefinșarea lucrărilor, prezentarea lor sub formă de schițe, în care doar câteva din figuri sunt terminate, iar celelalte sunt tratate sumar, învăluite într'o inexplicabilă ceață. Trebuie dată mai multă atenție figurii omului — centru de maxim interes în orice operă de artă.

Important este însă — așa cum dovedește expoziția — că artiștii noștri plastici se află pe un drum bun, pe drumul cunoașterii tot mai adânci a vieții, al legării tot mai puternice a artei cu lupta și frământările poporului.

Vizitând expoziția, ai în față imaginea patriei noastre, cu întinsele meleaguri, cu frumusețile ei pline de farmec. Și pe deasupra, din toate lucrările expuse, se formează imaginea minunată a poporului nostru, stăpân pe aceste frumuseți și bogății, străduindu-se să le înmulțească, să le pună în valoare.

Toate aceste lucrări îți dau un sentiment de măreție, îți dovedesc încăodată frumusețea vieții noastre noi și arată participarea largă a artiștilor la viață, încadrarea lor în cultura noastră nouă și înflorirea continuă a artei noastre plastice, pe drumul realismului socialist.

Biblioteca Centrală
Regiunea 3
Hunedoara-Deva

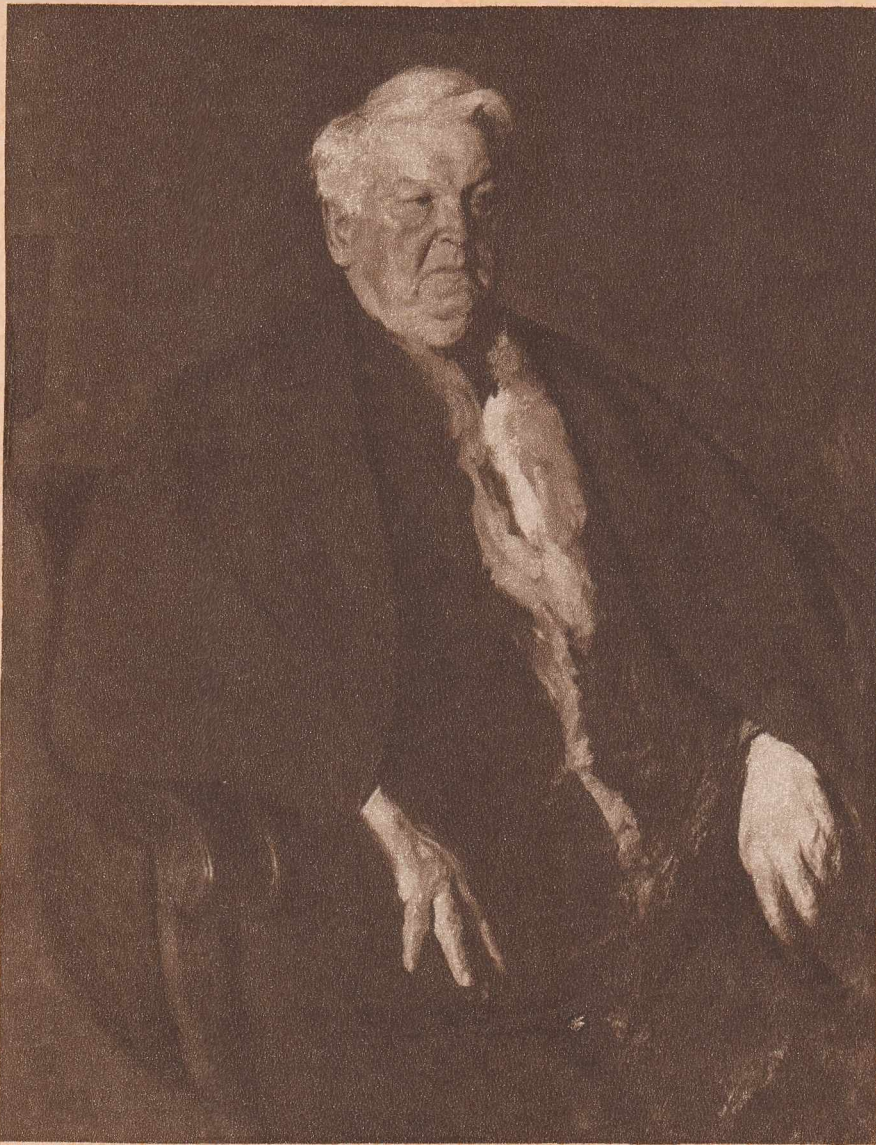

Lidia AGRICOLA

V. I. Lenin la al VII-lea Congres al P. C. U. S.

Vitalie NEREUȚĂ
Protestul muncitorilor la
Dolfaș pentru cucerirea
drepturilor politice ale de-
ținuților

Corneliu BABA ·

Maestrul Mihail Sadoveanu

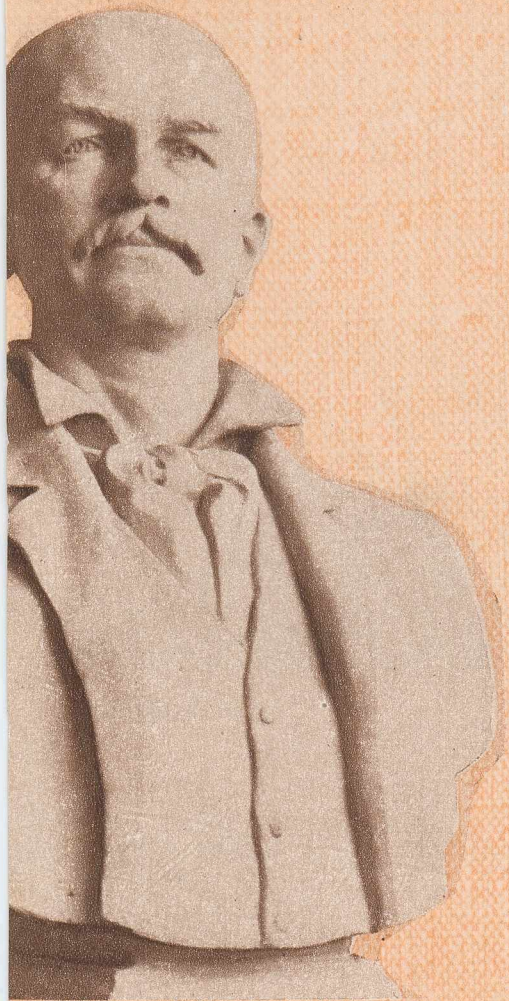
Zole BĂICOIANU :

Vasile WEITH

Chemare la întrecere

Iulia ONIȚĂ
Ostaș

Pictorul Grigorescu

Corina LECCA :

Biblioteca Centrală
Cot al Bistriței la Bicaș
Regională
Hunedoara-Deva

AVRAMESCU :

Lampa lui Illici

Lelia ZUAF
Primăvara vieții și a păcii

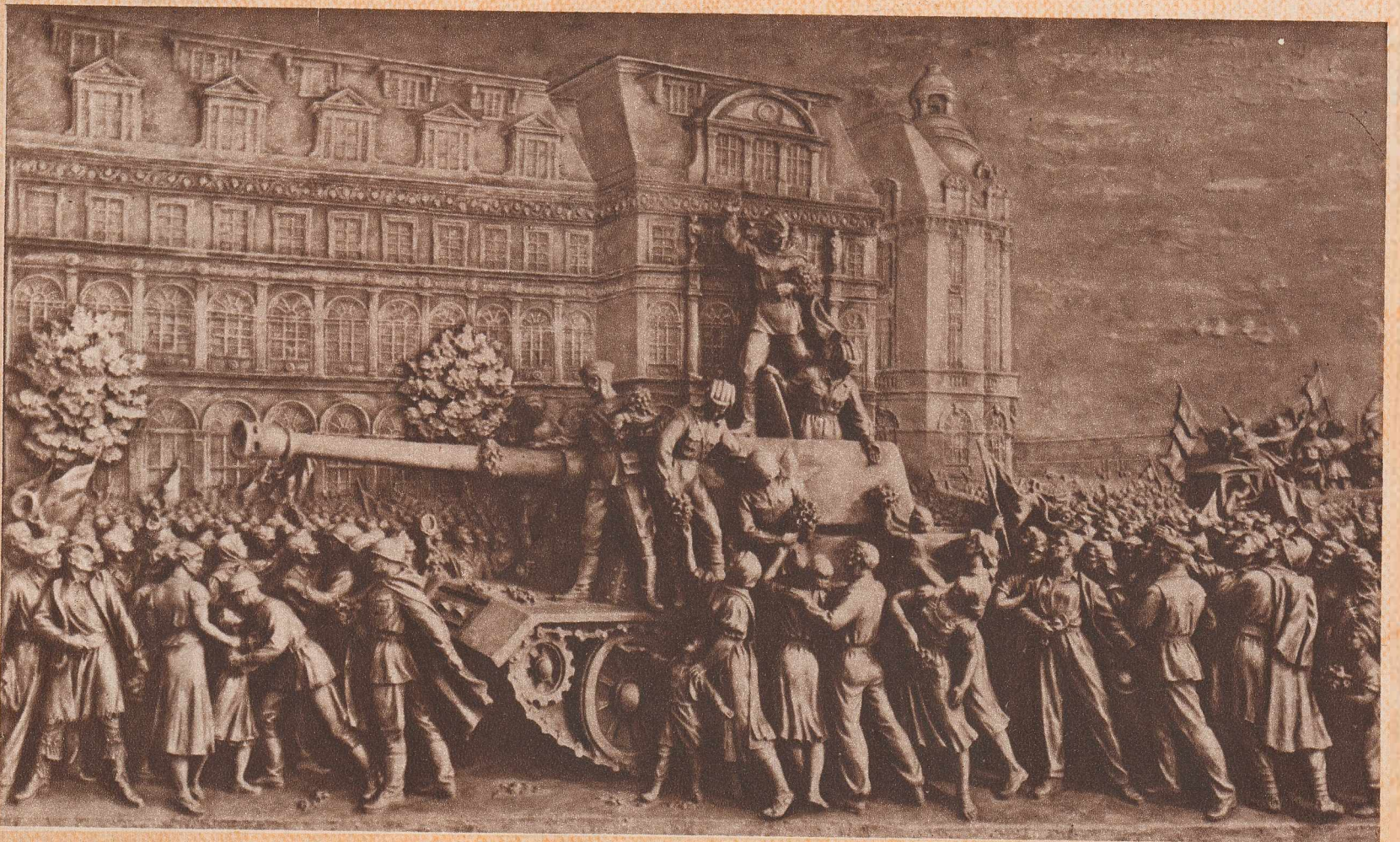

Ligia MACOVEI

In drum spre casă

Constantin BARASCHI

Eliberarea

Strada nouă de pe dealul Feleacului

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

De sus, de pe dealul Feleacului, casele — cu țigle roșii pe acoperișuri, cu obloane verzi la ferestre, cu fațadele vopsite în crem pal, odihnilor — par ca niște cuburi smălțuite într-o feerie de culori. Printre ele, Someșul mic șerpuiește alene, devenind mai impetuos pe treptele barajului din inima orașului.

Jos, la poalele Feleacului, mișună un furnicar de oameni.

— Incotro, tovarăși? E vreo cursă pe Feleac?

— Nu, frate, nu-i nicio cursă! Răspunde vesel unul dintre drumeți. Mergem o fărâmă de loc mai sus, pe strada cea nouă. Vrem să dăm un picuț de ajutor la construcții!

De vorbit, a vorbit Francisc Nagy, zidarul. Privirile celorlalți însă — ale muncitorilor curelari, Moghlorosy și Karoly, a lemnarului Hegheduș și a tinichigului Leb — spuneau același lucru. Muncitori cu toții la uzinele

„Iánoș Herbac“, s'au gândit că nimic nu i-ar mulțumi mai mult în dimineața asta de sărbătoare, decât o „țărucă“ de lucru pe șantierul caselor noi ale tovarășilor lor din uzină.

Drumul acesta este binecunoscut tuturor. Ei, ca și alți meșteri ai pantofului, l-au mai bătut voioși și în alte dăți, până ce le-a devenit drag, familiar. Iată colo, pe partea stângă, șirul de case e deschis de locuința nouă a fruntașului în producție Iánoș Szép, curelar harnic, distins cu „Medalia Muncii“. Mai încolo, se zărește casa stahanovistului Endre Kiss, lăcătuș mecanic la „Iánoș Herbac“, casă gemenă cu a fratelui său, Iánoș Kiss, fruntaș și el în producție. În preajmă, își sumetesc acoperișurile de țiglă alte locuințe individuale, ce aparțin muncitorilor dela fabrica de confecții „Flacăra“, dela întreprinderea de transporturi auto-Cluj și dela alte întreprinderi. Toate ca-

sele — rele terminate, ca și cele în construcție — sunt ridicate cu împrumuturi acordate de stat, în condițiuni deosebit de avantajoase.

Pe Iánoș Szép, îl găsesc în curte, trebăluind împreună cu soția sa. Unul din oaspeți — venit pentru întâia oară aci, pe strada cea nouă — își manifestă dorința de a vedea și interiorul.

— Vasăzică, asta ți-i casa, tovarășe Szép! exclamă acesta cu uimire. Rotindu-și privirile peste tot, peste mobila frumoasă din dormitor, peste camera de baie și peste șpais, ochii oaspetelui prind o strălucire nouă, deosebită.

Odinioară, aci, zeci de robi recoltau pentru moșierul Nagy Gábor, trufandale, poame rare, cu pielița subțire și dulce. Robla însă, ca și celelalte silnicii ale vătafilor au apus pe veci. Într-o zi a apărut, sprinteră, ruleta unui tehnician dela cadastru,

Frumos este interiorul acestei case! Cât de mulțumiți se simt cei doi soți, Andrei Kisgyörgy, muncitor la fabrica de confecții „Flacăra“ și Iuliana Kisgyörgy, rîchituitoare la uzinele „Iánoș Herbac“.

care a măsurat cu mîgală 120 de parcele pentru locuințe individuale. În scurt timp, au sosit camioanele și căruțele cu materiale, cu piatră de fundație, var și nisip, acordate gratuit de sfatul popular; cu ciment, țiglă și lemn, aprobate tot de către sfat. Meșteri diferiți din întreprinderi — zidari, lemnari, frezori, electricieni — au venit să ajute pe locatari la ridicarea caselor, la construirea unei străzi noi și frumoase.

Acum, oamenii își trag în case gazul metan. Grupuri de meșteri din diferite întreprinderi, elevi dela școala profesională metalurgică Nr. 2, gospodine, li s'au alăturat cu drag, la săparea fundațiilor, la montarea țevilor și la celelalte lucrări. Șantierul întreg răsună de veselie, de voie bună.

Lăsând pentru o clipă tîrnăcopul din mînă, Francisc Nagy se adresează locatarului dela „casa Nr. 1“.

— Păi, strada noastră n'are încă nume! Cum vine asta?

Cumpănind asupra întrebării, Iánoș Szép răspunde:

— N'are încă nume, însă va avea! Noi ne-am gândit să propunem comitetului executiv orășenesc ca strada noastră să poarte numele soților Rosenberg. Rămâne mereu trează imaginea celor doi copii orfani. Numele soților Rosenberg este cel mai potrivit pentru o stradă nouă construită în liniște și armonie, în casele căreia trăiesc oameni fericiți și zămbesc prin somn — în pătururile lor albe—copiii noștri dragi!

Pe strada cea nouă de pe dealul Feleacului, casele se înșirue mîndre, una după alta...

Șantierul de pe calea Turzii nu-i singurul loc din orașul Cluj unde se ridică case noi. Oriunde ți-ai roti privirile — în cartierul Rákóczi, pe str. Horia, în Dâmbul Rotund, sau în alte cartiere — cetățenii își înalță locuințe proprii, cu împrumuturi acordate de stat. Din cele 130 de case începute anul trecut, 65 de case sunt terminate, iar restul în curs de construcție. Ele vin să se alătore celor 10 blocuri muncitorești cu câte opt apartamente din cartierul Iris, blocurilor muncitorilor cefești din strada Jaurés, celor patru blocuri construite de trustul 9 Construcții și altor blocuri de locuințe, contribuindu-se în acest fel la îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor muncii.

Un sprijin deosebit îl acordă întreprinderile, prin contabilități însărcinați cu perfectarea contractelor locale-

În fața noii sale case, fruntașul în producție Ianoș Szep este sârbuit de vecinul său Iosif Bugar, cum să planteze primul puiet din grădina.

rilor cu Banca de Investiții și cu gestionarea lucrărilor de construcții, prin antreprenori care să îndrume lucrările, prin diferite materiale provenite din deșeuri. La rândul său, comitetul executiv orașenesc pune la dispoziția locatarilor parcele, loturi de grădină de 4-500 metri pătrați, materiale, țesături de sârmă produsă de I.L.I.C. (Întreprinderea Locală Industrială-Cluj) pentru construirea gardurilor, instalatori de gaz, etc.

La sfatul popular orașenesc sosesc mereu noi cereri de

locuințe. Hotărârea Consiliului de Miniștri din 3 Decembrie a produs un viu interes printre cetățeni. Inginerul Nicolae Manea dela fabrica de zahăr — cap de familie cu 6 membri — e și el unul din solicitorii de parcele. Înaintându-și cererea tovarășei Florica Oprea, secretara comitetului executiv orașenesc, el întreabă: — Mai aveți multe cereri de parcele, tovarășă secretară?

— Sunt, tovarășe! Până acum câteva sute! Răspunse aceasta zâmbind. Verbal însă

și telefonic s'au anunțat și alții.

Locuințe noi, confortabile, construite — de acum înainte — pe bază de planuri noi, cu două etaje, cu câte 8—16 apartamente...

Locuințe care deschid străzi noi, la început încă fără nume, în jurul cărora se vor ivi treptat, zone de verdeață, parcuri cu flori, magazine, farmacii. Oare nu aceasta este calea luminoasă a socialismului?

Mircea SCRIPCĂ

Discursul

de Francisc MUNTEANU

Desen de Adrian LUCACI

— Ca să fiu sincer, n'am multe de spus. Atâta doar că mi-s filator și opt ore de arândul stau lângă mașină, controlez fiecare bobină și, dacă una se poticnește, mă duc să văd ce bai are. Dacă s'o rupt firul, îl leg, și-mi văd de treabă.

Maistrul meu, Sălăjan, e om bun. Dumnezeu să-l țină în puteri, și n'ar strica dacă ar mai fi mulți ca el. Că-l un om, pita domnului, nu altceva! Dimineața, când mă duc la lucru, îl salut, el mă salută. Dă mâna cu mine. Mă întreabă ce face muiera, copiii, dacă au înflorit sau nu crizantemele. „Ai avut noroc, măi Luță — îmi spune muiera — că ai picat sub mâna lui Sălăjan. Vezi să nu-l superi, că mare păcat ai face”. Așa îmi vorbește muiera. Și ea încă nu-l cunoaște. Dar eu, care stau toată ziua cu el, oho, câte aș mai putea spune!... Că uneori mai ieșim împreună până peste drum, la Șchiopu, și tragem o dușcă, două. (Mai multe nu, că nici punga nu ne permite și nici beuturii nu suntem...) Eu aș dori ca fiecare muncitor în republica noastră să aibă un maistru cum îl am eu pe Sălăjan. Dacă mai stau o leacă de vorbă cu vecinii și mi se rupe un fir, el își întoarce capul să nu vadă, ori mă bate pe umăr și-mi spune: „Nu te necăji, bace Luță, ce contează un fir! Că din pânza asta o să se facă poate un cearceaf, și cine se uită că lipsește un fir. Nimeni!”. Dacă mi se poticnește mașina că, de, — n'o poți ține curată ca pe o mireasă, Sălăjan îmi spune: „Nu te mânia — mașina care nu merge nu se uzează...”

Multe aș putea spune încă, dar nu-l timpul acum. Să-l mai laude și alții. Atâta vreau să mai adaug doar, că-i popular foc! El nu face deosebire între muncitor și maistru sau între muncitorul fruntaș și cel codăș. E deopotrivă cu toții. Uneori chiar în timpul lucrului stăm la un taifas la vestiar, mai schimbăm o părere două, că așa e omul. Maistrul Sălăjan ne îmblie cu o țigară, râde cu noi. Nu se bagă în lucrul fiecăruia cu indicații, cu controlul — ca alții. Și de aceea fiecare om s'a deprins să muncească cum îl cade la îndemână. Și nici cu metodele noi nu ne omoară: fiecare cu metoda lui. De aia îl iubim, pentru că ține la om. Îi spun: „Măi Sălăjane — mâine n'o să viu la lucru — că — de — e ziua mea”. Sălăjan mă bate pe umăr, și-mi spune: „Dar să te gândești și la mine”. Cum să nu te gândești la el? Dacă-ți cade mult deșeu — Sălăjan imediat: „Ascunde-l mă, să nu ne vadă inginerul”. Într-o zi l-a prins pe unul că venise la lucru cu o sticlă de săcărică în buzunar, din care trăgea mereu câte o dușcă. N'a făcut scandal. Au împărțit pe jumătate și totul a ieșit bine. Ei, cred și eu că oamenii îl iubesc, dacă-i înțelege!

Aici Luță se opri. Se uită lung în sală, să vadă cum îi primesc oamenii vorbele. Era mulțumit. Își mângâie mustățile mari, îngălbenite de nicotină, și continuă:

— La un ring alăturat lucrează prietenul meu Simon. Eu, zău nu știu cu ce-o fi păcătuț într'atâta, că tare-i bătut de Dumnezeu. O duce greu. Lucrează sub mâna maistrului

Crișan. Mie nu mi-e frică să spun deschis că maistrul Crișan nu e omul care ar trebui să fie. E artăgos și tare lute îi sare țandăra din te miri ce. Nu-i mulțumit de nimic. Ba că Simon nu leagă firul cum trebuie — și gândiți-vă, Simon muncește de vreo douăzeci de ani — ba că nu aplică metoda Clutchih, Jandarova sau cine mai știe care încă!... Dacă Simon oprește mașina și iese în timpul schimbului în vestiar să asculte poveștile lui Dudău — Crișan e foc! Cică nu-i conștient! Îmi spunea deunăzi muiera: „Să mulțumesci, Luță, sfântului Antonie că n'ai picat sub mâna lui Crișan”. Caută nod în papură și unde este și unde nu este. N'ai curățat mașina și din cauza asta se poticnește? Crișan, gata e lângă tine. Îți controlează turațiile la bobine, grosimea și tăria firului. Și nu-i ajunge nici atâta. Împarte la oamenii broșuri, și-i pune să le citească pe toate. Am văzut și eu una din ele. Îi spunea „Firul de calitate”. Parcă noi, filatorii, n'am ști nimic despre fir! Zău așa. Și odată pe lună îl silește să meargă și la doctor — că să vadă măruntaiele la raze. Dar ce suntem noi, copii mici? Eu, să spun drept, nu știu cum rabdă Simon al meu. Dacă vine mai târziu, Crișan îl ia în răspăr, că el e dela șapte lângă mașină. Niciodată nu-l lasă să plece mai devreme, nici măcar cu o juma' de oră înainte de terminarea schimbului. Dar parcă și Simon s'a molipsit dela el: într-o zi îl văd că stă lângă mașină și injură ca un turbat. Și pe director, și pe cei dela planificare. „Ce ai?”, zic. „Nu vezi?” — se răstește la mine. „N'am material; stau degeaba...”

„Păi, banii tot îți vin...” Da el: „Du-te dracului!”. Vreau să mai schimb o vorbă, dânsul cică n'are timp. Asta din cauza lui Crișan. S'a obișnuit și Simon să fie așa... nepopular...

Și, în afară de asta, Crișan își adună lucrătorii și-i dăscălește de parc'ar fi copii de școală — nu oameni cu familie. Cică să se păzească de curelele de transmisie — ba mai mult: se ține și de cei dela protecția muncii: să mai instaleze un ventilator, să mai pună încă un grătar de siguranță lângă dinam...

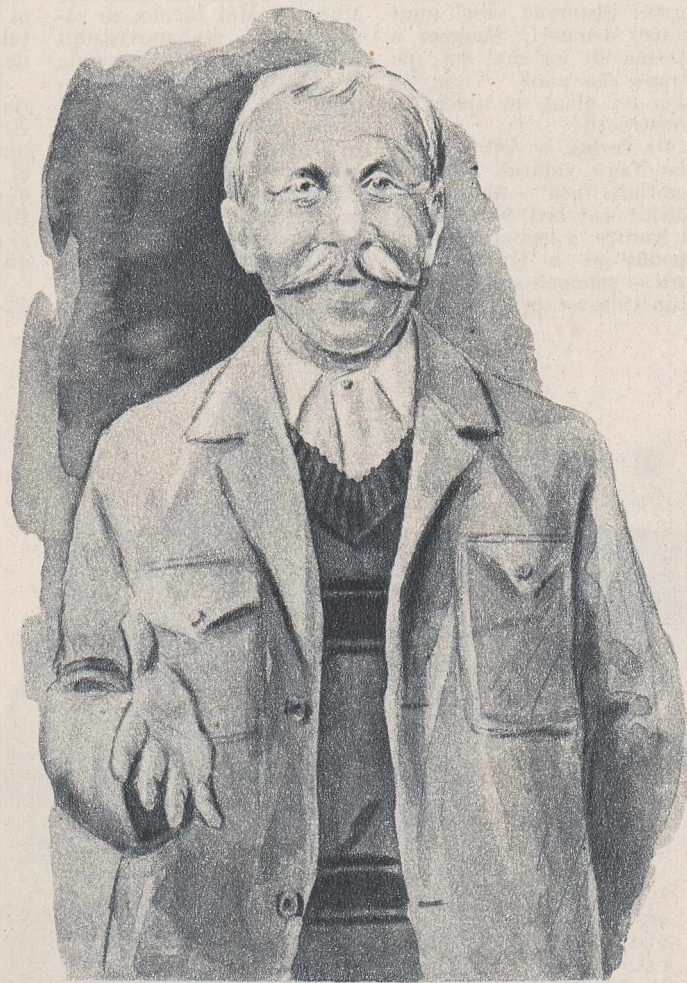
Când o să vă povestesc ce s'a întâmplat ieri, o să rămâneți cu gurile căscate. Și nu-mi pasă dacă se supără. Acu îl demasc. Se bagă și în viața particulară a oamenilor. Știți că noi primim câte un kilogram de lapte pe zi. Ei bine, Crișan îl vede pe Simon că nu bea laptele, îl dă altora. Și fără vorbă multă, îl oprește. Cică

să-l bea el, Simon, om în toată firea. Și-i ține o predică despre sănătate și despre dracu știe ce încă... Spuneți și dumneavoastră: laptele e sau nu un bun al nostru? Facem ce vrem cu el, sau nu!?

Aici Luță se opri din vorbă și răsucindu-și mustățile mari, privi roată prin sală.

— Poate, acum, mă întrebați de ce vă spun toate astea? Iacă: am o mare nedumerire. Eu câștig șase sute de lei, iar prietenul meu Simon o mie. Cum vine socoteala, vă întreb? Să vedeți ce mi-a spus muiera. Că ea la toate are răspuns. Zice: Cei patru sute de lei, diferența dela salariul tău la al lui Simon, îl plătești pentru Sălăjan. „Cum vine asta?” — zic. Și tot eu mi-am răspuns. Păi, bunătașta asta a lui Sălăjan costă cam mult. Pe mine patru sute, pe tovarășii care lucrează cu mine cam tot atât — iar de fabrică nici nu mai vorbesc...

Eu numai asta am avut de spus... Și mă gândesc: popularitatea asta ieftină a lui Sălăjan ne costă cam mult... Ce ziceți, tovarășii?

Babik

— povestire —
de Stephan HEIM

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva
București - L. BRODATI

B

abik stătea în picioare, sprinându-se cu toată greutatea trupului în coada cazmalei și corecta cu privirea o casă. „Căsuța mea” — se gândea el.

Încet, încet, ca și cum ar fi răsfoit un album cu fotografii vechi, i se perindară prin minte toate casele în care locuise până atunci: casa părintească, scundă și lăsată într-o rână, acolo departe, în patria lui, lângă Katowice; camerele prost mobilate și friguroase dela Pittsburgh și Cleveland; barăcile de scânduri pentru mineri, de aici, din Goldsborough, unde și avea patul într'un colț pentru care plătea chirie, locuind în mijlocul unei familii pentru care era un străin și unde niciodată nu putea să rămână singur, deși întotdeauna se simțea stingher.

„Fiecare om trebuie să-și aibă casa lui”, își spunea adesea Babik. Și iată că acum avea și el, înfășșit, casa lui, o casă adevărată, cu fundații de beton, cu patru pereți făcuți din bărne trainice, cu un acoperiș fumuriu din care se înalță un coș de cărămizi, cu ferestre mari, luminoase. Ba mai avea și o mică verandă, o scară cu cinci trepte la intrare și o alee, mai bine zis o vittoare alee; nu mai trebuia decât să cumpere niște pietriș, să-l presare dealungul ei și să-l bătătorească...

Babik își încreți fruntea. Da, o să cumpere pietriș. Dar câte alte lucruri mai trebuia încă să cumpere!

Aici, la el, totul era făcut cu socoteală, nu ca la alții, pentru care casa nu-i decât un loc unde se pot adăposti de ploaie. Tot timpul se gândea la casa lui: atunci când stătea de spinarea încovoiată, lucrând cu ciocanul de abataj în întunecatele mine de cărbuni, ca și atunci când petrecea seri întregi în fața unei halbe de bere la „Clubul-bar” al lui Make. Ani de zile gândul ăsta nu-i ieșise din cap.

Vedea ca aveau cum va arăta bucătăria: cu o mașină de toată frumusețea, albă, emailată, cu o cuvetă atât de curată că-ți lua ochii și cu două robinete scilpitoare din care să curgă apă rece și caldă. Lângă mașină, un frigider mare, care să se deschidă cu un țâcănit ușor. Pereții bucătăriei să fie vopsiți în albastru deschis, iar sub tavan, de jur împrejur, o ghirlandă de flori roșii.

Pe urmă, baia: un duș acoperit de o perdea și un closet adevărat, cu un scaun comod. I se făcuse lehamite de tickloaselo acelea de maghernițe din fundul curții, frecventate de numeroși locatari, unde băzâiau întotdeauna niște muște mari verzi și unde duhoarea era atât de puternică încât parcă ți se împregna în piele!

Dormitorul: îmbrăcat de sus până jos în tapete

cu flori. În dormitor un pat lat, moale, cu cearceafuri albe ca zăpada și cu o plapumă de puf, tighelită, iar pe jos un preș gros, ca să nu-l pătrundă frigul pân'la oase dimineața când, dându-se jos din pat, ar pune piciorul pe o dușumea goală și rece.

Și, înfășșit, salonul: o masă mare, fotolii — că doar o să aibă și el musafiri — o canapea frumos îmbrăcată și câteva perne, pentru nevestele musafirilor, cărora le place să stea rezemate de spătar. Un bufet cu veselă și cu pahare. Biblioteca plină cu cărți — și toate numai de scriitori vestiți: probabil că anticarul va reuși să-l convingă să cumpere de ocazie o bibliotecă întreagă. Pe fiecare perete câte două tablouri în rame aurite.

Așa arăta casa pe care o visase. O mândrețe de casă, în care nu s'ar fi rușinat să-și aducă o nevastă. S'o aducă și să-i spună: „Uite, ăsta-i cuibul tău! Ce zici, îți place?” Cărei femei nu i-ar fi plăcut? Și atunci cine s'ar mai fi uitat că nu ești un bărbat prea chipeș și că nu vorbești prea bine engleza (de fapt n'o învățase încă cu adevărat), nici că, dansând, semeni puțin cu un elefant și că rareori buzele tale rostesc — ca cele ale altor bărbați — o glumă reușită sau un cuvânt de spirit: sigur că da, toate astea n'ar mai fi avut nicio importanță atunci...

Babik oftă. Ei, dacă ar fi mai tânăr cu vreo zece, douăzeci de ani, firește toate acestea n'ar mai avea, într'adevăr, nicio importanță. Dar acum... acum e un om cam trecut. E drept, părul încă nu i-a încărunțit, dar stă prost în alte privinți. Cura i s'a surpat, ochii i-au intrat în fundul capului, urechile-i sunt bleși ca toatele unui castron de supă, pielea i s'a înășșit ca o scândură de căleat. Numai brațele i-au rămas tot așa vânoase ca înainte, bune pentru muncă, brațele astea cu care a tăiat cărbuni în minele din Pensilvania, tonă după tonă. Oare câte mii de tone o fi tăiat în viața lui?...

Babik puse mâna pe cazma și o înfipse cu îndârjire în pământ. Nevastă o avea, n'o avea el, dar cel puțin casa o are! Patruzeci de ani i-au trebuit ca să economisească cei trei mii de dolari de care, după toate socotelile lui, avea nevoie ca s'o clădească. Acum, însă, știa măcar de ce a muncit din greu o viață întreagă! Acum el stă mai bine decât toți ceilalți care plătesc chiria societății miniere pentru barăcile lor nenorocite și care, după toate celea, s'au apucat să facă o droaie de copii, și e știut că plozii își mânăncă și capul, de nu-ți mai rămâne o nenec, oricât ai câștiga!

Poate că n'ar mai fi fost nevoit să strângă dolar cu dolar atâta amar de vreme — patruzeci de ani în șir — dacă n'ar fi venit eriza care bântuia toată țara. Atunci, toți bănișorii lui, pe care-i depusese la bancă, s'au dus pe gârlă într'o singură zi. A trebuit să ia totul dela început. Punea de o parte fiecare dolar, iar banii economisiți îi înfășșura într'un ziar și-l ținea ascunși la brâu (și făcuse singur un brâu cu care-și încingea deobicei pântecul supt). Mai degrabă și-ar fi îngropat dolarii în mină odată cu sterilu, decât să-i mai încredințeze vreunei bănci.

Acum nu mai are nimic la brâu. În schimb, are casă și o bucată de pământ, adică locul pe care e clădită locuința!

Babik răsă cu un fel de mândrie tristă. Se simțea un cuceritor, deși, ca să fim drepti, trebuie să spunem că ceaceo cucerise el nu prea semăna cu visurile lui din trecut.

Da, căsuța asta era cu totul altceva decât aceea pe care o visase. Babik săpa de zor răs-

turnând pământul, și înfugea în el fierul cazmalei cu tot mai multă îndârjire, ca și cum ar fi vrut să se răzbune pentru tot răul pe care i-l făcuse.

De aici, dela bucata asta de pământ au început toate necazurile lui. De câte ori nu socotise și răsocotise totul! Câte nopți nu stătuse de veghe în pat, cu carnetul pe genunchi, scăzând, ștergând, scriind cifre peste cifre, calculând cât i-ar costa cutare sau cutare lucru, materialele, manopera, chibzuind cam ce ar putea să facă singur și pentru ce anume ar trebui să-și tocmească oameni și cât să le plătească.

Dar tocmai când își încheiase bilanțul și avea în mână cei trei mii de dolari de care avea nevoie, pământul s'a scumpit brusă! Pe urmă s'a scumpit cheresteaua. Apoi cimentul. Toate se scumpeau: cuiele, sârma, materialele pentru învelit acoperișul, mâna de lucru...

Make, patronul „Clubului-bar”, i-a spus: — Măi Babik, ești un dobitoc. Păstrează-ți mai bine bănișorii strănși cu atâta trudă. Oamenii de teapa noastră nu-și pot cumpăra moșii. Banii contează. În cazul cel mai rău, poți oricând să-i bei...

Babik l-a injurat pe Make. Știa că dacă nu se va apuca să clădească imediat, n'o să mai facă treaba asta niciodată, va muri sărac lipit pământului după ce și-a irosit viața în zadar. Babik s'a îngrozit atât de tare, încât parcă simțea cum i se încuibase spaima în măruntaie, sfâșindu-le cu dinții ei ascuțiți. Se dădea de ceasul morții la gândul că își trăise viața fără niciun rost, dar și mai vartos îl înspăimânta gândul hătrâneții, faptul că-și va sfârși zilele undeva într'o odăiță dosnică de lângă cărciuma lui Make sau în cine știe ce ungher, laolaltă cu alții, umblând în vârful picioarelor ca să nu-i deranjeze. Din păcate avusese descori prilejul să vadă cum trăiesc la bătrânețe acei care se istoviseră muncind în minele de cărbuni.

Ei, Babik, își făcuse totuși o casă. După ce cheltuisese ultimul lui dolar, casa era gata, fără să fie împovărată cu nicio datorie, nici măcar cu o nenec. Era casa lui, proprietatea lui!

Zâmbetul amar al cuceritorului se mai îndulci, deveni aproape duios. Babik își curăță cazmaua și porni spre casă, târșindu-și picioarele. Lăsă uncalta cu hăgaro de seamă pe treapta de jos a scării și își șterse pe îndelețe ghetetele murdare, pe o bucată de sac. Pe urmă, se urcă pe verandă.

Babik scoase tacticos cheia din buzunar. Ii trebuia câțiva timp până să dibuiască gaura broastei. De fapt, n'avea niciun rost să încuie ușa: vecinii lui erau oameni cinștiți; și apoi, de bine de rău se numea că el este proprietarul legal al avutului său. Ii făcea însă plăcere ca, la plecare, să-și închidă cu cheia casa — în felul ăsta avea sentimentul proprietății — și s'o descule apoi la napoiere. Până atunci nu mai avusese niciodată cheia la casă!

Ușa se mișcă lin în țâțâni. Babik intră înăuntru. În clipa aceea zâmbetul îi dispăru de pe față. Iși luă un aer grav care-l făcea puțin caraghios.

Vestibulul îngust avea trei uși care ducău: una în bucătărie, alta în camera de baie și cea de-a treia în dormitor. În bucătărie, pe masă, se afla o lampă de gătit cu petrol, pe un fotoliu vechi un teanc de farfurii nespălate, iar într'un colț o găleată ciuruită, plină cu tot felul de cutii de conserve și cu hârtii murdare. Mobilierul acestei încăperi triste era complexat cu un pat de campanie, cu o saltea sărăcăcioasă, cu o pătură vârgată și cu două cearceafuri soldățești care nu erau deloc aspectuoase.

Salonul era pustiu. Doar un vraf de cărți de scriitori renumiți stătea îngrămădit pe pervazul ferestrei. În locul mesei, o bicicletă rezemată de perete. Ei și, ce are a face dacă i-a dat voie unui copil din vecini să-și țină deocamdată bicicleta aici? Asta nu strică cu nimic dichisul casei.

Babik se așeză pe pat. Stătea țeapăn, trăgând cu urechea. De nicăieri nu se auzea însă niciun zvon. Nici flecăreală, nici răsetele musafirilor, nici țâcănit de pahare, nici glasul nevastei, chemându-l la masă. Babik se uita la mâinile lui care se odihneau greoaie pe genunchi, la unghiile murdare și crăpate, la degetele aspre, butucănoase și bătătorite, la cicatricea albă și lată care-l brăzda dosul mâinii drepte. Cu mâinile astea își făcuse el casa. Mai avea însă destulă vlagă în ele, mai era încă în stare să scoată cărbuni, nenumărate tone de cărbuni. Asta înseamnă deci că va putea să cumpere cu timpul și mobilă, și o mașină de gătit electrică, și un duș și un closet. Nu, viața lui încă nu s'a isprăvit, nu are decât cincizeci și opt de ani și niciun fir de păr alb în cap...

Băgă mâna sub pătură și scoase de acolo o foaie de hârtie bătută la mașină și plină de pete ca și cum ar fi umblat cu ea niște mâini murdare. Hârtia era datată cu șase luni în urmă. „Instiințare” — așa scrie sus, în capăt. Urmau câteva rânduri bătute la mașină, iar ceva mai jos se putea citi numele lui și o semnătură pusă în grabă.

Nu, încă nu-și încheiasă socotelile nici cu casa și nici cu viața. Ce are a face că în mină fusese pusă în mișcare o nouă mașină pentru încărcat cărbuni? Maro lucru să înveți s'o mănuești? Și apoi, ar putea foarte bine să-i dea altceva de făcut, de pildă, să încarce cărbunii cu mâna, undeva în altă parte. Tot muntele ăsta e alcătuit numai din straturi de cărbuni, iar muntele aparține în întregime societății. Nu s'o găsi oare acolo, sub pământ, ceva de făcut și pentru el?

— Babik! He, Babik!

Faptul că auzea în sfârșit un glas omenesc, indiferent al cui, fie chiar și glasul răgușit și aspru al lui Make, îl bucura atât de mult, încât mai zăbovi un pic până să deschidă ușa: Las' să mai strige odată! Se uită apoi pe fereastră și-l văzu pe Make urcând poteca. Cărciumarul avea bluza descheiată, iar șireturile ghetelor îi atârnavă pe jos; gâfâia oșovit și era leoarcă de sudoare. Părul roșu încăruntit îi atârna în șuvițe pe fruntea stacojie, dându-i un aer caraghios: Make aluneca și se poticnea la tot pasul căci drumul era plin de hârtoape și băltoace. În urma lui mai venea cineva, un om care călca cu băgare de seamă, căutând locuri zvântate și strângând sub brațul drept umbrela și servieta, în timp ce cu mâna stângă ținea o pălărie nouă, gri.

Babik se încrunță. Nu-i plăceau oamenii necunoscuți, mai ales acei bine îmbrăcați; îi dădeau întotdeauna de bănuț. Și apoi, ce i-o fi venit lui Make să-și părească teigheaua tocmai la ora asta, când oamenii care se întor-

ceau dela lucru obișnuiau să ia câte o halbă de bere?

Amândoi, Make și necunoscutul cu umbrela, se opriră în fața scării dela intrare.

Make își trase sufletul, își șterse sudoarea și-i explică:

— Ce mi-am zis: la să urc puțin pân' aici, să văd ce mai faci și cum te-ai instalat...

Necunoscutul tăcea și se uita la Babik, ca și cum l-ar fi cântărit.

— Ce vrei? — se răsti la el Babik peste capul lui Make.

— Dumneata ești Joseph Babik? întrebă necunoscutul.

— Păi, cine vrei să fie! exclamă Make pe un ton nițelus supărat. Nu v'am spus că vă conduc la el? Am spus ori nu așa?

— Pot intra înăuntru? întrebă necunoscutul agățându-și umbrela de braț.

Babik însă stătea proțâp în fața lui, tăindu-i drumul.

— Ce mi l-ai adus pe cap? — se stropși el supărat, ca și cum Make ar fi fost un trădător.

Ochii spălăciți ai lui Make căpătară o expresie rugătoare.

— Păi, cum crezi c'ar fi găsit drumul dacă nu l-aș fi condus eu? Și apoi, am socotit că-i mai bine să fiu și eu de față când... Make se opri. După ce tăcu o clipă, adăugă pe un ton mai hotărât: — Ce mai tura-vura: omul a venit la mine la „bar” și m'a întrebat cum poate să ajungă la tine acasă, asta e! Ei, drăcie, dacă nu-ți place, n'am decât să plec!...

Dar nici nu se clinti din loc.

— Atunci, să intrăm în casă, spuse necunoscutul, acoperindu-și capul și punând piciorul pe scară.

Babik se dădu la o parte, făcându-i loc să treacă înainte. Intrând în vestibul, străinul șovăi o clipă, uitându-se în jur, apoi se îndreptă spre dormitor. Acolo începu să caute ceva pe care să șadă sau de care să se rezeme măcar, dar nu găsi nimic în afară de șeaua bicicletei. Își puse servieta pe șea, făcu să-i țicăne funcționarea și scoase dinăuntru o hârtie.

Babik intră în odale, iar în urma lui se strecură pe ușă și Make.

— Sunt dela serviciul de îmbunătățire a vieții muncitorilor din districtul Goldsbrough, mister Babik — începu vizitatorul. — Ați făcut o cerere de ajutor, nu-i așa?

— Sir, nu știu, dar nu mi se plătește ajutorul de șomaj, bolborosi Babik, abia mișcând buzele. Și ce vrei, stomacul cere de mâncare...

Tăcu câțva timp și termină cu ceva mai mult curaj:

— Dar vedeți, pentru chirie n'am nevoie de ajutor. Am acum și eu căsuța mea...

— Văd, spuse necunoscutul.

— Am alergat peste tot, doar - doar oi găsi ceva de lucru — continuă Babik cu glas înf. ndat. — Te ată viața am muncit aici, în mine, mă cunosc toți și mi s'a promis...

— Da, da, știm și asta, îl întrerupse omul cu servieta. Am examinat cu toată atenția cazul dumitale.

În glasul lui se simțea oarecare oboseală sau, poate, un pic de nerăbdare.

— Dar singur n'o să-și găsească de lucru —

intervenii Make — trebuie să i se găsească! Doar e un om în toată puterea! Chestiunea e că, acolo, la ei, au adus o mașină nouă, așa că el, care încarcă cu mâna, nu mai are ce face, iar pe de altă parte, spun că e prea bătrân ca să mai învețe să lucreze cu mașina...

— Da, știm și asta, repetă omul dela serviciul de îmbunătățire a vieții muncitorilor. Din moment ce ne ocupăm de un caz, noi înțelegem să-l studiem punct cu punct.

Buzele lui se strâmbară ușor, în chip de zâmbet: omul încerca să fie mai amabil. Dar tocmai zâmbetul acesta îl făcu pe Babik să simtă niște furnicături în spate.

— Nu vrei să ședeți? se grăbi el să spună. Vă aduc imediat un scaun dela bucătărie.

— Nu vă mai deranjați, fi răspunse nerăbdător funcționarul. Nu trebuie decât să semnați hârtia asta. Uite aici. Și atunci veți primi și ajutorul, asta-i tot.

Făcu o cruce cu creionul pe foaia de hârtie, arătându-i unde să-și pună semnătura și i-o întinse.

Babik încercă să descifreze textul bătut, în rânduri înghesuite, la mașină. Dar, după ce citi primele trei sau patru rânduri, se lăsă păgubaș: frazele erau nemăsurat de lungi și nu înțelegea nimic.

— Ce scrie aici, mister? întrebă el îngrijorat. Pentruce trebuie să semnez asta? Doar am mai iscălit odată cererea de ajutor.

Pe chipul omului se ivi din nou același zâmbet slab.

— Credeam, mister Babik, că ați înțeles totul dela început, spuse el politicos. Hârtia asta e un act de cedare a drepturilor de proprietate.

— Da? — făcu Babik.

Nici de astă dată nu înțelese o hoabă. Totuși simți că plutește o amenințare asupra lui și asupra casei sale.

— Uite, mister Babik, să-ți explic despre ce este vorba. Noi avem datoria să-i ajutăm pe acei care n'au absolut nimic: nici de lucru, nici bani, nici măcar un adăpost. Dumneata însă ai casă, ești, adică, proprietar. Și cred că n'ai de gând să primești niște bani care nu ți se cuvin, nu-i așa? Nici nu vrei să iei banii celor care n'au nici după ce bea apă?

— Bineînțeles că nu, spuse Babik. Fața lui era încordată ca și cum s'ar fi chinuit să priceapă ceva. — Eu nu vreau să iau banii altora. Nu cer decât atât: să mi se dea un ajutor. Toată viața mea am muncit. Nu mi-am întrerupt munca decât atunci când am rămas fără lucru. Doar n'o să mă lăsați să mor de foame.

— Nimeni nu vrea ca tu să mori de foame, Babik, spuse Make, frângându-și mâinile disperat. Nu înțelegi că acest gentleman îți cere altceva...

— Da, da! spuse Babik cu glas puternic. Dar pentruce-i trebuie să semnez hârtia asta?

— Ți-am mai spus odată, mister Babik, că acesta este actul de cedare a drepturilor de proprietate. Dumneata cedezi districtului drepturile asupra casei și asupra terenului dumitale, iar noi, în schimb, te înscriem pe lista acelor care urmează să primească ajutoare.

— Bine, dar asta-i casa mea! exclamă Babik. Eu am clădit-o. Am făcut-o din bănișorii mei. Timp de douăzeci de ani am pus ban pe ban, după ce alți douăzeci de ani mai înainte mi-am rupt dela gură ca să strâng o sumă, dar știți, tocmai atunci banca a dat faliment și...

Funcționarul dela district ridică din umeri. Acum nu mai zâmbea.

— Mister Babik, din momentul în care cedezi dreptul de proprietate, se cheamă că nu mai e a dumitale. Fii pe pace însă. N'avem de gând să te dăm afară din casă. Te vom lăsa să locuiești mai departe... câtva timp. Pentru noi, casa asta reprezintă doar o garanție, și-o luăm ca să fim siguri că, îndată ce vei găsi de lucru, o să restitui ajutorul. Pe scurt: dumneata ai o proprietate. În acest caz, ajutorul e un fel de împrumut pe care ți-l acordă statul. Iar statul, mister Babik, după cum știi și dumneata, îl constituie contribuabilii. Doar n'oi fi vrând ca contribuabilii să-și riște banii pentru dumneata?

— Nu, spuse Babik, nu vreau așa ceva. Eu n'am nevoie decât de un ajutor. Puteți să-mi dați mai puțin decât altora pentrucă am casa mea și nu mai trebuie să plătesc chirie.

— Dar înțelege odată că nu putem să-ți dăm ajutor atâta vreme cât ai casă!

Vasăzică, așa stătea socoteala! Voiau să pună mâna pe casă! Babik simți că-i tremură picioarele și i se înmoaie genunchii. Sigur că da, mai întâi l-au lăsat fără lucru, iar acum vor să-i mai ia și casa. I-o mărturisise chiar omul asta venit din partea guvernului.

— Uite ce e, dumneata nu înțelegi tocmai esențialul! spuse iar funcționarul, cuprins de milă parcă, văzând că Babik s'a rezemat de perete. Nu vezi că noi nu-ți vrem decât binele. Am fi putut, de pildă, să-ți spunem: vinde-ți proprietatea ca să nu mai fii o povară pentru contribuabili! Și, totuși, n'am făcut așa. Dimpotrivă, ți acordăm ajutorul și considerăm că imobilul dumitale e al nostru până în momentul când ai să începi iar să câștigi și să te poți achita de datorie!

— Dar dacă n'am să mai găsesc nicăieri de lucru?... Glasul lui Babik era stins de tot, aproape fără timbru. Să-mi pun singur ștreangul de gât? În mine nu se mai angajează oameni de vârsta mea. Doi ani de zile am hătut la toate ușile să primesc ajutorul de șomaj. Și vreau să-l primesc de aci încolo, dacă n'o să am tot timpul de lucru... N'am decât o casă, asta-i tot avutul meu. Dece vreți să mi-o luați? Un stat așa de mare... Ce nevoie are el de o biată căsuță, patru pereți și un acoperiș, atâta tot...

Lui Babik i se tăie glasul.

Interlocutorul lui era vădit încurcat. Și scoase pălăria și își trecu mâna prin păr.

— Imi pare foarte rău, mister Babik, dar legea asta n'am făcut-o eu.

Ținea și acum hârtia în mână.

— Hai, semnează-o, îl îndemna el, aproape rugător.

Babik luă hârtia și o rupse încet în bucăți; apoi își desfăcu mâinile lăsând bucățile să se împrăstie pe jos.

Funcționarul dela district își puse pălăria. În prag se mai opri odată:

— Dacă te răzgândești, să ne dai de știre.

Și plecă.

Timp de câteva clipe, în camera goală stăruia o tăcere apăsătoare, încătușându-i parcă pe

cei doi oameni. În cele din urmă, Make vorbi cu o neobișnută dulceață în glas:

— Nu ți-am spus eu: îndeasă-ți mai bine, băiete, brâu cu bani. De unde puteau ei să știe cu ce-ți înfășori tu mijlocul? Așa ai fi primit ajutorul și le-ai fi răs în spate! Dar tu nu, ai

vrut să-ți faci casă. Și atunci te-au dibuit că n'ai buzunarele goale. De, voiai să fii proprietar!...

Babik, însă, nu-l asculta; se ferecase în el. De pe fața lui brăzdată de zbârcituri pierise parcă orice urmă de viață.

Din poezia japoneză anti-imperialistă

CÂNTEC PENTRU OCHII NEGRI

Hunedoara-Deva

de Tzueși TAKOSU

I
Florile tânjesc printre ruine
și orașul prins de inserare;
se aude, sus în slăvi — ascultă! —
zgomot de motor trecând spre zare...
Sus, pe-o casă, un steag nerușinat
și atârnă pânza instalată;
lângă casă a rămas de pază
un yankeu cu armă-automată.
Noaptea de April. Miroase-a scrum,
simți aproape moartea, bate 'n ușă,
din Coreea'n flăcări, azi, în zbor
peste-oraș trec vânturi cu cenușă.
Despre ele vreau să-ți povestesc
în această oră prea târzie
ca din ochii tăi cu ape-adânci
flacăra revoltel să invie...

II
Lângă zid stau ghemulte flori
și tânjesc printre moloz și lut.
O femeie trece 'nfometată;
în război ea filii și-a pierdut.
Peste tot reclame de neon,
strada-i luminată ca în vis,
doar într-o maghernită, în beznă
o familie s'a sinucis...
Tu auzi de-alcea cum vulesc
străzile?

Cum larma le cuprinde?

Uite!

cumpărată de-un dușman
o niponă tânără se vinde..

III
— Spune-mi tu, dece mă întristează
când vorbim în taină amândoi?

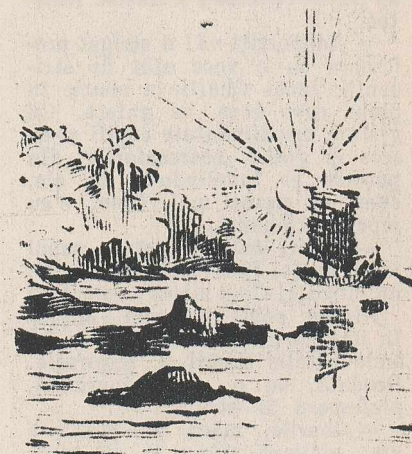
— Pentru că zările de azi
urlă iară despre alt război...
Hai,
privește-acum peste pământuri!
Vezi lumini!

apar în rânduri, rânduri...
Avioane trec peste strămoare
cerul depărtat cutremurându-l.
Trenuri grele trec. Privește! Duc
arme - aducătoare de plerzare;
se târăsc, convol după convol
cavalerii morții'n depărtare.
El și-au ars și casa părintească,
fără milă și-au ucis și tatăl,
tot de el și-a fost ucisă mama,
ucigașul fratelui său, lată-l!
Măinile,

— privește-l — și le'ntind
să ne curme viața ce-o iubim...
Uite, în Japonia ta dragă
peste tot e-un pelsaj străin.

IV

Zile, nopți, ei le petrec la foi,
veșnic beți colindă pe afară,
vin și ne strivesc la demonstrații
bestiali, sub cisma lor murdară.
La alegeri ne'nconjoară — zid —
cu măcluci și mil de pistolete;

ei au cocotat la cârma țării
mult disprețuite marionete.
Trag în noi la meetinguri, din plin
otrăvesc văzduhurile-albastre...

Dar vom rupe vălul de pe ochi
și-au să ardă-atunci nestinse astre!
Urlă'n jur furtuna tot mai tare,
arde'n ochi acum nestinsă pară,
e aproape ceasul când poporul
va gonii pe ocupanți din țară.
Incolți-va bobul semănat
pe ogoru'ntins și în grădină...

Luminați Japonia, voi ochi,
negri ochi, adânci, plini de lumină.

1952

Traducere de Cornel BOZBICI

RĂZBOIUL RECE

Și, într'adevăr, ce ar putea stimula mai mult așa zisa „cantitate justă de spaimă”, printre milioanele de părinți americani, decât pregătirile zgomotoase în legătură cu bomba atomică, care seamănă isteria războinică și în rândurile copiilor americani.

În timp ce Administrația Federală a Apărării Passive din S.U.A. cerea Congresului să-i aloce banii necesari pentru procurarea unui prim milion de giulgiuri, autoritățile comunale din majoritatea orașelor mari anunțau transformarea unor mari terenuri, parcuri și grădini publice în „rezerve pentru cimitire atomice”, iar școlile în-tocmeau listele de elevi cu adresa rudelor la care aceștia să fie trimiși în cazul când părinții vor fi dați dispăruți. În școli, exercițiile de „apărare atomică” s'au înmulțit. Doctorul Kurt Fantl, psihiatru din Los Angeles, sfătuște pe părinți: „Dacă copiii voștri se joacă de-a războiul sau se prefac că se bombardează unii pe alții, trebuie să-i încurajați. S'ar putea ca sălbăticia și cruzimea lor să vă îngrozească, dar nu aveți dreptate”.

Subvenționate de stat, studiourile produc filme de... apărare pasivă pentru copii. Aceste pelicule se întrec în a înfățișa cele mai înspăimântătoare orori... pentru a-i convinge pe copii să se adăpostească în caz de bombardament atomic...

În același scop este folosită și presa. Astfel în zorii unei zile de decembrie, zeci de mii de exemplare dintr'o „ediție specială” au fost difuzate în cartierul Westchester din New-York. Titlurile uriașe anunțau că un bombardament atomic asupra New-Yorkului făcuse 203.000 morți și 277.000 răniți, lăsând fără adăpost 620.000 oameni. La prima vedere era greu să-ți dai seama că „ediția specială” făcea parte din „exercițiile atomice” ale guvernului.

Școala crimei

Isteria războinică face adevărate ravagii în școlile americane. Mii și mii de profesori și popi sunt antrenati într'o vastă acțiune de întretinere a unei permanente psihoze atomice.

În ceea ce privește, însă, învățătura din școlile americane, ne putem face o idee precisă din declarațiile unora dintre conducătorii institutelor superioare de învățământ, ca, de pildă, faimosul Elwood C. Nance, președintele Universității din Tampa-Florida — care, făcându-și reclama cinicelor sale „principii pedagogice”, a declarat cu emfază:

„Ceea ce ne trebuie este o pregătire totală, bazată pe legile junglei. Fiecare trebuie să învețe toate artele și științele de a ucide. Personal, cred că războiul nu trebuie limitat la armată, vase de război și avioane, sau că trebuie să existe vreo restricție în ce privește metodele sau armele de distrugere. Mă declar de acord cu războiul bacteriologic, chimic, cu bombele atomice sau cu hidrogen, cu racheta intercontinentală și așa mai departe. Nu aş cere să fie cruțate spitalele, bisericile,

instituțiile de învățământ sau anumite categorii de persoane”...

Iar în ceea ce privește aclimatizarea copiilor cu ideile de violență, groază și moarte subită, școala este lăsată cu mult în umbră de uriașa industrie a hârtiei tipărite, care difuzează sub forma senzationalului, ideile canibalice ale unor savanți ai crimei, de teapa lui Nance.

După declarațiile unei anchete oficiale americane industria cărților denumite „comics” a realizat cel mai mare volum de circulație cunoscut vreodată în S.U.A. de către orice fel de cărți sau reviste.

În 1952, au fost vândute în S.U.A. peste 100.000.000 „comicsuri” lunar (cu mult peste un miliard de exemplare într'un an). Tipărite pe o hârtie de proastă calitate, broșurile „comics”, se caracterizează prin abundența desenelor în culori tipătoare, reprezentând scene de violență și groază, de sadism și perversitate, însoțite de texte reduse adeseori la o înșiruire de interjecții și sunete guturale, sugerând agonia, scurgerea sângelui, răpăitul mitralierelor sau fâșăitul aruncătoarelor de flăcări.

Ele înfățișează tot felul de degenerații demonice, glorifică „supraoameni” cu mușchi enormi, care aplică „justiția” linșajului, exaltă folosirea forței și a violenței și fac din chinurile morții o chestiune obișnuită, de fiecare zi. Titluri ca: „Spitalul crimelor”; „Magia neagră”; „Călătorie spre groază”; „Gangsterii criminali”; „Crima perfectă”; „Mormântul groazei”, își dispută clientela juvenilă și adultă a Statelor Unite (98 la sută din copiii americani de vârstă școlară și 50 de milioane adulți citesc cu regularitate aceste „comicsuri”).

Cele mai „reușite” comicsuri devin scenarii pentru filme și emisiuni de televiziune, aducând venituri fabuloase celor ce se în-deletnicesc cu livrarea crimelor la domiciliu... 70 la sută din totalul programelor televizate special pentru copii se bazează pe crimă. 82 la sută din scenele de mare brutalitate sunt incluse în programele speciale pentru copii. Iată o statistică originală, cuprinsă în titlurile reportajilor lui Jack Mabley din „Chicago Daily News”: „Menu-ul de sărbători al televiziunii pentru copii: asasinat. Totalul în patru zile: 77 ucideri, otrăviri, bătăi, răpiri, se adaugă la o baie de sânge de copil”. „Patru stațiuni prezintă într'un an copiii de aici 2.500 crime televizate”. „Televiziunea prezintă la ora copiilor 93 de asasinat într'o săptămână”; 295 crime în 134 emisiuni.” Zi după zi, ore de-a rândul, milioane de copii americani privesc ca hipnotizați la aparatele de tele-

„Tablize pentru căte!” — iată ce trebuie să poarte fiecare copil american, pentru a putea fi identificat în cazul când ar fi... carbonizat de pe urma unui „atac atomic”. Pe chipurile școlărilor din această fotografie, se citește tristetea provocată de atmosfera de groază provocată și întreținută de atomiștii americani.

viziune, unde, la nesfârșit, se desfășoară scene de violență sălbatică și de vărsare de sânge, de crimă.

Dela „Comics” la marijuana

În rândurile tineretului american toxicomania a căpătat în ultimii ani proporții uriașe, dând loc unor răsunătoare procese în S.U.A.

Potrivit relatărilor presei americane, pe tot cuprinsul S.U.A. acționează o vastă rețea de traficanți de stupefiante, condusă și finanțată de către gangsteri-milionari cu înalte legături politice.

Hoarde întregi de contrabandiști, ucigași de meserie, derbedei și pungăși, deservesc rețeaua traficului de stupefiante lansând „pe piață” cantități imense de marijuana, heroină și cocaină provenind din Asia și America de Sud. După cum afirmă „World Telegram and Sun”, centrul rețelei de traficanți de stupefiante pentru copii se află chiar în orașul New-York, unde „vreo zece bande de traficanți de stupefiante își dispută între ele business-ul cu copiii”.

Se cunosc cazuri când heroina a fost prizată chiar în timpul lecției... Anchetele oficiale au dezvăluit proporțiile uriașe ale criminalității în rândurile copiilor toxicomani. În fața anche-

tatorilor, copii între 10 și 10 ani au povestit cum au ajuns la furt, spargerii, la cerșetorie și prostituție pentru a-și putea cumpăra stupefiantele de care nu se mai puteau lipsi. Degradarea lor morală a întrecut cu mult degradarea lor fizică. Dar cea mai groznică descoperire a anchetatorilor au constituit-o „porțiile fierbinti”. Mulți copii, bănuți că ar putea „trăncăni” ceva părinților, au primit în locul stupefiantului obișnuit o astfel de „porție fierbinte”: cianură sau arsenic. Numărul copiilor bolnavi nu a fost niciodată dat în vileag, dar reprezentanții departamentului sănătății au recunoscut în fața Congresului S.U.A. că mai multe sute de foști combatanți, internați pentru boli de nervi, au trebuit să fie evacuați din spitale pentru a face loc copiilor toxicomani.

Victimele „războiului rece” iau locul victimelor celui de al doilea război mondial!...

Manuale ale crimei: comicsuri senzationale — iată „literatura” care otrăvește sufletele și mințile milioanelor de copii americani.

A P A

POTABILĂ

Problema apei a fost în toate timpurile o problemă vitală pentru om. Deaceia în perioada preistorică și în primele începuturi ale istoriei, omul își ducea viața întotdeauna lângă o apă curgătoare sau lângă un lac cu apă dulce. Cu timpul el a învățat să scoată apa din puturi (la început naturale, apoi artificiale) ceea ce i-a permis să se îndepărteze de albiile râurilor și de lacuri.

În China, Egipt și Babilonul antic se foloseau sisteme simple de trolii pentru scoaterea apei din puturi adânci și se cunoștea folosirea conductelor de ceramică, lemn sau chiar de metal pentru transportul apei. Grecii și romanii aveau sisteme complexe, centrale de alimentare cu apă. Apeductele romanilor sunt creații strălucite ale artei ingineresti din acele timpuri. La Roma apa era adusă la rezervoare centrale de unde era furnizată diversilor consumatori, astfel: 13% pentru fântânile de uz public, 25% pentru băi și 62% pentru palatul imperial și locuințele patricienilor.

Epoca feudală a reprezentat un regres serios în problema alimentării cu apă. Aceasta a fost una din cauzele răspândirii frecvente a epidemiilor care au secerat sute de mii de vieți în aceasă epocă. În perioada de avânt a capitalismului se îmbunătățesc condițiile de alimentare cu apă. „Prima necesitate a mașinilor cu aburi și necesitatea principală a aproape tuturor ramurilor industriei mari este de a avea la dispoziție apă aproximativ curată¹⁾. Ușurarea condițiilor de producere a conductelor și apariția pompelor a permis extinderea alimentărilor centrale cu apă pe suprafețe mari. Descoperirile în domeniul microbiologiei au condus la introducerea unor sisteme perfecționate de îmbunătățire a calităților apei. Însă ceea ce caracteriza în perioada capitalistă sistemele de alimentare cu apă era politica de „a îndrepta investițiile principale pentru creșterea bunei stări a cartierelor locuite de elemente burgheze; cartierele muncitorești, periferiile și satele fiind ținute în întuneric, fără apă, canalizare și cele mai elementare comodități²⁾).

În U.R.S.S. grija regimului socialist pentru om, creșterea rapidă a industriei, dezvoltarea diverselor ramuri ale agriculturii și totodată creșterea într'un ritm rapid a nivelului de trai al oamenilor muncii a condus la o extindere neîntâlnită în nicio altă țară a sistemelor centrale de alimentare cu apă, atât la orașe cât și la sate.

Apa în natură este într'o permanentă mișcare. Căzând pe suprafața pământului, apa provenită din ploii, zăpezi, rouă, etc. urmează drumuri diferite. O parte din apă

Tovarășul Rodu Zamfir, instalator, I.C.A.S., ne rogă să publicăm un material în legătură cu problema alimentării cu apă potabilă. În cele ce urmează răspundem acestei dorințe.

se va evapora imediat. O altă parte va rămâne în straturile imediat superioare ale pământului și va servi pentru pregătirea hranei plantelor prin intermediul cărora se va evapora deasemeni. Unele picături vor pătrunde mai adânc, până vor întâlni un strat de pământ impermeabil, deasupra căruia vor forma o pânză de apă subterană, sau vor îmbogăți una deja existentă (apele subterane pot forma fie pânze stătătoare — adevărate lacuri și mări subterane — fie pânze curgătoare — adevărate râuri subterane — sau să ajungă la suprafață sub formă de izvoare). În sfârșit o parte din apă se va prelinge pe suprafața pământului și adunându-se fir cu fir, șuvoi cu șuvoi, va forma pârae, râuri și fluvii, ale căror ape ajunge în lacuri, mări și oceane vor înlocui cantitățile de apă ce se evaporă de pe suprafața acestora. Apa evaporată va reinoda firul, transformându-se în nori, ploaie, zăpadă, etc. Se înțelege ca în realitate drumul apei nu urmează întotdeauna această schemă simplă, ea putând căpăta aspecte diferite, după împrejurările locale, anotimpuri și chiar activitatea omului.

Pentru necesitățile sale, omul a învățat în decursul vremurilor să capteze apa sub orice formă s'ar prezenta ea în natură.

În zonele în care există o pânză subterană de apă la mică adâncime (2—10 m.) apa este scoasă prin puturi puțin adânci, care se construiesc fie pentru gospodăriile individuale, fie pentru alimentarea unor aglomerații. Favorabile sunt cazurile când pânzele subterane pot fi captate în punctele unde ele apar la suprafață, dând naștere la izvoare.

În cazul când captarea nu se poate face din pânza subterană, se recurge la apele de suprafață

(lacuri cu apă dulce, râuri). Atunci când cantitatea de apă ce se captează este o parte puțin importantă din apa râului, captarea se poate face fără stăvilirea (bararea) cursului de apă. În caz contrar, captarea implică construirea unui stăvilă care să îndrepte apele râului pe făgașul dorit. Captările din lacuri sunt în general mai ușoare, deoarece condițiile pe care le creează stăvilă pe un râu le găsim gata pregătite în cazul lacului.

De obicei se preferă apele pânzelor subterane celor de suprafață, deoarece primele au de cele mai multe ori calități care sunt mai aproape de cele ale unei ape bune de băut. Apele conțin trei feluri de substanțe care pot să le facă improprie pentru a fi potabile: corpuri în suspensie, adică particule de diferite materii (în genere mai grele ca apa) care însă sunt antrenate de apă datorită vitezei cu care se mișcă; substanțe dizolvate în apă; viețuitoare, în special microorganisme. O apă bună de băut trebuie să fie limpede, adică să nu conțină corpuri în suspensie, să nu aibă bacterii patogene, să nu aibă miros sau gust neplăcut, să nu aibă substanțe dizolvate, dăunătoare sănătății. În cazul când aceste condiții nu sunt îndeplinite este necesar să se treacă la îmbunătățirea (tratarea) apei. La instalațiile de îmbunătățire, apa este trimisă dela captare prin cădere sau prin pompare. Instalațiile de tratare cuprind după împrejurări: decantoare-construcții prin care apa trece cu viteză mică, astfel încât particulele care sunt în suspensie în apă cad la fund și sunt apoi evacuate printr'un mijloc oarecare; filtre — instalații în care apa este silită să treacă prin corpuri poroase având pori din ce în ce mai mici, în care se depun corpurile în suspensie mai fine și o parte din microorga-

nisme; instalații de clorizare sau ozonizare în care bacteriile sunt distruse, datorită unor reacții chimice produse cu ajutorul clorului sau ozonului. Construcțiile pentru tratarea apelor pot să mai cuprindă instalații pentru scoaterea din apă a unor săruri (de fier, magneziu, calciu, mangan) sau a unor gaze (acid carbonic, hidrogen sulfurat) care în cantități prea mari pot fi dăunătoare sănătății.

După ce apa a căpătat calitățile necesare pentru a fi potabilă, ea trece în bazine de unde este trimisă prin conducte (prin pompare sau cădere) în rezervoare sau în castele de apă. Aceste construcții au rolul de a asigura rezervele necesare pentru orele când consumul este mai mare sau pentru cazul când pompele se defectează pentru un anumit timp.

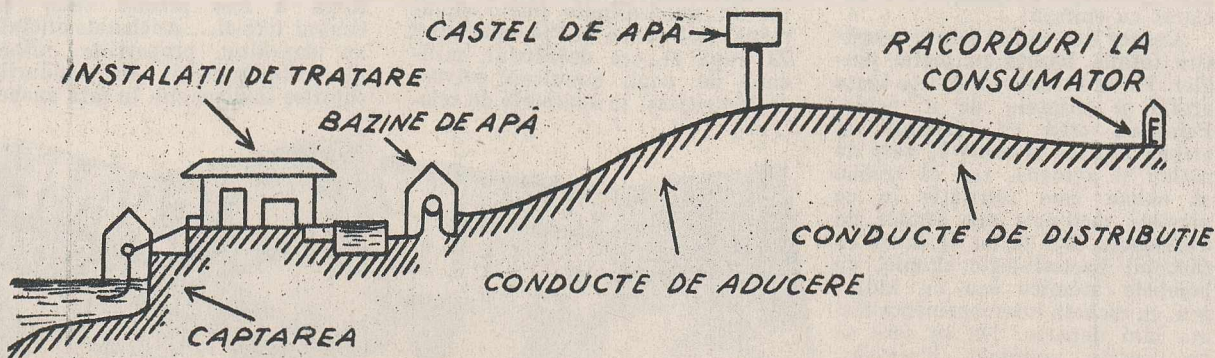
Dela rezervoare apa ajunge printr'o rețea de conducte la consumatori. Rețeaua de conducte de alimentare este astfel concepută încât fiecare consumator să fie alimentat din două sensuri pentru a nu se produce întreruperea furnizării de apă în cazul unei defecțiuni pe rețea. Dela rețeaua exterioară care de obicei urmărește traseul străzilor, pornesc conducte în interiorul clădirilor care aduc apa în punctele de consum.

Este delo sine înțeles că un sistem de alimentare cu apă trebuie să fie completat cu un sistem de canalizare pentru evacuarea apelor uzate, fără de care utilizarea apei în condiții igienice nu este posibilă.

La noi în țară alimentarea în condiții corespunzătoare cu apă potabilă a populației, în special a celei rurale, nu a fost niciodată o preocupare a regimului burghezo-moșieresc. Regimul de democrație populară, în scopul asigurării unor condiții de viață din ce în ce mai bune oamenilor muncii și pentru completa dezvoltare a capacității de producție a industriei și agriculturii, se preocupă intens de îmbunătățirea situației și în acest domeniu și rezultatele acestei preocupări se fac simțite într'o măsură tot mai largă.

Ing. S. DINU

Schema instalațiilor pentru alimentarea cu apă potabilă

¹⁾ Friedrich Engels „Anti-Dühring“.
²⁾ Din Hotărârea C.C. al P.C.U.S. din Iunie 1931.

raia

TRAIASCA
Partidul Muncitoresc Român

Sus pe înălțimile Bucegilor, străjuind până departe minunata vale a Prahovei, se înalță impunătoarea clădire a Casei Stahanoviștilor „9 Mai” de la cota 1400 Sinaia. După plimbările pe crestele munților, după ce au coborât pante luncând pe schjiuri, orele petrecute în sălile moderne ale vilei — sunt pentru oamenii muncii sosiți aici în concediu, cu atât mai odihnitoare și mai plăcute.

Zor mare, la fabrica de produse zaharose „București”. Sunt atâtea de făcut! Prăjituri, bomboane, torturi, figurine de șocolată...

Primum nostrum film spectacol

de Ion FİNTEȘTEANU
artist emerit al R.P.R.

Inspirându-se din arta cinematografică sovietică și folosind marea ei experiență, cinematografia noastră a început, prin noua ei realizare, „O scrisoare pierdută”, să umple un mare gol: spectacolul-filmat. Evenimentul este de o covârșitoare importanță și trebuie semnalat.

Prin această nouă latură de activitate, cinematografia românească va face să pătrundă capodoperele dramatice românești în cele mai îndepărtate colțuri ale țării și va putea face cunoscut străinătății tezaurul dramaturgiei noastre. Fără să mai vorbim și de valoarea de document a filmului, care va arăta peste ani și ani stilul de joc al actorilor de azi, făcând ca arta actoricească — efemeră până acum — să trăiască în timp.

Judecând filmul-spectacol din punctul de vedere al documentului pe care acesta îl reprezintă, nu putem să-i simțim mai bine însemnătatea, decât gândindu-ne câte creații actoricești ale marilor noștri înaintași, nu s'au pierdut dealungul timpurilor, fără să li se păstreze o imagine concretă, materială. Spectatorul de mâine nu va putea vorbi de Iancu Petrescu, Nottara, Demetriad, Soresanu, Brezeanu și alți iluștri maștri ai scenei românești, decât din „memorii” mai mult sau mai puțin înflorite, din „amintiri” oarecum romanțate, din „cronici dramatice” de cele mai multe ori lipsite de obiectivitate, făcute cu părtinire, sau din cele câteva discursuri pe care sunt imprimate câteva monologuri. Dacă deplângem soarta actorului de ieri, care odată cu dispariția sa lua cu el și interpretarea lui, trebuie să ferim actorul de azi, a cărui creație poate fi păstrată vreme îndelungată, datorită spectacolului-filmat.

Dacă vor fi unii sceptici care se vor îndoi de calitatea artistică a acestui gen de film, pretextând că spectacolul filmat își pierde din prospețime, le voi răspunde că dimpotrivă, nu numai că se păstrează tot atât de viu și colorat, dar că spectacolul în fața obiectivului devine mai complex, luând forme de exprimare desăvârșite. Și voi da câteva exemple cu filmele-piese de teatru venite din Uniunea Sovietică și care au fost reprezentate pe ecranele noastre.

Publicul nostru își reamintește desigur de succesul obținut de „Adevărul e bun, dar norocul e și mai bun” de Ostrovski, spectacol al Teatrului Mic Academic din Moscova. Cu toții am fost cucerii de măiestria artiștilor Turcianinova, Râjova, Râjov, Grigoriev și ceilalți. Lumea noastră artistică a discutat cu însuflețire, mult

timp, pe deoparte perfecțiunea creațiilor artistice, iar pe de altă parte valoarea comediei lui Ostrovski. Aflându-mă în capitala Uniunii Sovietice în vara anului 1952 am văzut la Teatrul Mic capodopera lui Maxim Gorchi „Barbarii” într-o interpretare de înaltă calitate: Iablocichina, Gogoleva, Likso, Zubov, Annenkov, Velihov, Olenev. Piesa filmată a rulat de curând la București. Am revăzut-o. Am urmărit-o cu aceeași emoție pe care ți-o dă un spectacol de mare artă; filmul-spectacol era îmbogățit cu unele scene, altele erau adâncite, în general, era o realizare impresionantă.

Rezervându-mă numai la aceste exemple, voi căuta să arăt în ce fel spectacolul „O scrisoare pierdută” și-a găsit în film mijloace de exprimare mai ample. În primul rând decorurile și costumele au fost mult îmbunătățite. Dacă azi pe scena mică a Teatrului Național — sala Comedia — decorul primelor două acte înfățișând casa lui Ștefan Tipătescu, nu putea să redea îndeajuns opulența moșierului-prefect din pricina dimensiunilor ei reduse, în film în schimb, totul s'a ridicat la proporțiile cerute de starea socială a celor ce conduceau politica țării în regimul burghez-moșieresc. Deasemeni, holul primăriei orașului în care se ține întrunirea are alt aspect și alte proporții — proporții care, prin depășirea decorului de teatru, a obligat regisorul să mărească figurația; aceeași situație și cu grădina casei lui Trahanache, din ultimul act.

Când s'a trecut la repetiții în vederea filmării, directorul de scenă Sică Alexandrescu, în colaborare cu regisorul de film Victor Iliu, precum și interpretii principali Elvira Godeanu, Al. Giugaru, I. Talianu, Niki Atanasiu, V. Birlic, Marcel Anghelescu, Radu Beligan au trebuit să-și revizuiască și ei vederile asupra spectacolului.

Sarcina mea era să dau o imagine autentică conservatorului Farfuridi, avocat, „stâlp al puterii, proprietar, membru al Comitetului permanent, al Comitetului electoral, al Comitetului școlar, al Comitetului agricol și etetera” și am încercat cu acest prilej să pătrund mai adânc în viața personajului, să accentuez stupiditatea lui și să subliniez în „moderatul” conservator — care nu vrea „să se schimbe nimica” — disperarea cu care se aruncă în discurs, hărțuit de grupul Cațavencu, înnotând în fraze disperate și lupțându-se cu frânturi de idei, fără legătură între ele; am vrut să dau sens „importantului discurs”;

am căutat odată mai mult să se înțeleagă clar poziția lui de clasă, să se vadă că este împotriva „ideilor subversive”, adică a acelor idei progresiste care au adus zguduiri de la 1821 și 1848; să-și îmbete cu aceste argumente alegătorii spre a le stoarce sufragiile în apropiatele alegeri. (Aceasta numai aparent, pentru că sistemul electoral burghez, i-ar fi adus — după replica lui Trahanache către Dandanache — „nu majoritatea, unanimitate...”)

Este greu pentru actorul de teatru să se adapteze metodei de lucru a cinematografiei. Mai întâi, că aici se cere o disciplină cu totul diferită de cea a teatrului

și pe deasupra o răbdare de fier. În ceea ce mă privește, trebuie să declar că în timpul turnării unui film, iau hotărârea eroică de a refuza pe viitor să mai colaborez cu cinematografia, ca imediat ce văd rezultatul muncii, când stau în fața lucrului finit, să revin asupra strașnicei hotărâri și să aștept să fiu invitat la o nouă realizare.

Munca de film nu este deloc ușoară. Și atunci când este vorba de un spectacol-filmat, cred că devine și mai grea.

În spectacolul de teatru, actorul este obișnuit ca într-o respirație de 3—4 ore, să trăiască toată viața personajului, întrerupt doar de 2—3 pauze pentru schimbarea decorurilor. În film, nu numai că durata se schimbă în luni de zile, dar viața personajului se fărâmțează, realizarea artistică e alcătuită dintr-o infi-

1. Finteșteanu (Farfuridi), Al. Giugaru (Trahanache) și Gr. Vasiliu-Birlic (Brânzovenescu) — artiști emeriti ai R. P. R. — într-o scenă din filmul-spectacol „O scrisoare pierdută”.

2. Elvira Godeanu și Niki Atanasiu în rolul Zoiei Trahanache și al prefectului-moșier Ștefan Tipătescu.

SOMNOTERAPIA

O METODA PAVLOVISTA DE VINDECARE

de Dr. Octavian CORTEA

Cercetările marelui fiziolog și savant rus I. P. Pavlov, recunoscut drept cel mai adânc cunoscător al tainelor creierului, au dus nu numai la descoperirea și aplicarea a numeroase metode de vindecare a bolilor dar și la o nouă și revoluționară concepție a înțelegerii medicinei în general.

Pe temelia acestora s'au călît azi noi metode de vindecare. O asemenea metodă este și somnoterapia, prin a cărei acțiune se modifică turburările patologice din scoarța cerebrală care dau loc la manifestări de boală în diferite organe: stomac, intestin, piele, etc.

O vizită la Centrul de Somnoterapie din București

La noi în țară unde, prin grija partidului, se pun neconținut în slujba sănătății celor ce muncesc cele mai noi și înaintate metode medicale, s'au înființat două clinici în care se aplică tratamentul prin somn. Una din ele, deschisă în 1951, funcționează la Iași în cadrul clinicii universitare; cealaltă, înființată în 1952, funcționează la București, în cadrul Spitalului de Stat Nr. 9 (Colțea).

Centrul de Somnoterapie din București a luat naștere ca urmare a unei călătorii de studii a unui grup de medici, organizată de Ministerul Sănătății la Moscova. În Capitala U.R.S.S. medicii noștri s'au documentat temeinic cu privire la această problemă, la „Centrul de Somnoterapie“.

...Iată-ne în parcul Spitalului Unificat Nr. 9, în fața pavilionului rezervat noului tratament. Trecând pragul clădirii, închizând în urma noastră ușa capitonată, senzația de liniște totală și profundă ne integrează atât de perfect mediului, încât discretele ape-luri la liniște ce le citim ici și colo ne par de prisos.

Trecând însă pe culoar, deschidem curioși o ușă și aruncăm o privire indiscretă într-o cameră în care dorm două persoane.

Chipurile lor cu trăsăturile destinate nu par deloc ale unor bolnavi. Unul din ei e muncitor la o fabrică de produse zaharoase din București. Tratamentul lui e pe sfârșite. S'a internat înainte cu 18 zile, suferind de ulcer gastric. Din foaia de observație — foarte atent înțecmită — rezultă că după prima săptămână s'a înregistrat o simțitoare ameliorare. Crizele, care nu-l iertau nici trei zile, nu mai vin acum, iar după 15 zile dela internare, la controlul radiosopic, rana din stomac — sau „nișa“, cum o numesc medicii — a dispărut aproape cu totul. Bolnavul „a luat“ 4 kilograme în numai jumătate de lună...

În ce constă tratamentul

În timpul somnului scoarța cerebrală nu mai primește și nu mai trimite excitații. Locul ulcerat nu mai poate transmite deci semnale scoarței, care în felul acesta nu mai dă răspunsuri anormale de dese și intervine o perioadă de repaos. Se inhibă în timpul somnului și mișcările stomacului, sucurile pe care acesta le produce — foarte abundente în timpul bolii ulcerose. Munca stomacului continuă să se îndeplinească, dar într-o măsură mult mai redusă. Totodată se potolește spasmele, care sunt frecvente în timpul bolii și care fac ca celulele vaselor ce hrănesc stomacul să fie mai prost alimentate. În felul acesta se asigură și o hrană mai bună porțiunii bolnave a mucoasei, grăbindu-se vindecarea ei.

Somnul este obținut la începutul tratamentului datorită unor ușoare și nevătmătoare somnifere. Mai apoi se ajunge în multe cazuri să

se obțină un somn natural și reconfortant, fără niciun medicament, ci datorită numai condițiilor speciale, în primul rând liniștii absolute din clinică. Întregul personal poartă încălțăminte cu talpă din piele moale, camerele au covoare, ușile capitonată izolează orice zgomote din afară și un susur ușurel, produs de un mic aparat — care prin băzâitul său uniform și învăluitor te împie să ațipești — creează adevărate reflexe ale somnului natural.

Dar, dacă mediul exterior oferă toate elementele necesare reușitei acestui tratament, bolnavul însuși trebuie să aducă și dânsul — în propriu interes — aportul său în vederea vindecării rapide și depline.

Deaceia, când pacientul se prezintă pentru a fi internat, medicii socotesc de mare însemnătate ca îndemmurile și sfaturile lor să aibă un ecou și o înțelegere deplină în conștiința lui. Numai în felul acesta, cu o încredere liber consimțită, se pot pune într'un repaos desăvârșit funcțiunile mașinii omeniești. Se cere astfel bolnavului să-și uite toate preocupările anterioare internării, căci numai astfel boala de care suferă, (fie ea ulcer, hipertensiune arterială, boală de piele, etc.), va putea fi influențată în bine, condusă pe calea vindecării și numai astfel efectul celor 16—18 ore de somn zilnic poate fi îmbunătățit.

În tratamentul nevrozelor, somnoterapia a dat deasemeni rezultate excelente. Să înfățișăm, de pildă, un caz al elevii U.T., în vârstă de 17 ani.

Această școlărită, planificându-și greșit eforturile intelectuale, s'a apucat târziu să studieze, în ajun de examen, și a început să învețe zi și noapte, neorganizat, de una singură, fără a-și acorda repaosul mental necesar, în așa măsură, încât s'a trezit cu o astenică psihică. Cum boala era de dată recentă, i s'a recomandat tratamentul prin somn.

Mediul cald și odihnitor dela Centrul de Somnoterapie, priceperea și interesul pe care personalul medical și sanitar de aici l-au depus în tratarea acestui caz, au făcut, ca, după 22 de zile, eleva — care la internare refuza să vorbească și se opunea oricărei apropieri — să se vindece și să se întoarcă acasă.

Înainte de plecare, însă — la fel se procedează cu toți bolnavii — eleva a primit sfaturi precise, instrucțiuni pentru perioada de convalescență și indicațiunile științifice necesare unei desăvârșite vindecări.

Fără îndoială, rezultatele obținute până în prezent cu somnoterapia ne îndreptățesc să așteptăm noi succese ale aplicării acestui tratament

nită serie de segmente. Aceasta desigur că îngreunează munca actorului, care e nevoit să-și părească personajul cu fiecare nou plan filmat și, abia încălzit, trebuie să se răcească după filmarea scenei, obligat fiind să-și găsească temperatura la care și-a părăsit personajul îndată ce este reluată filmarea scenei. Fără să mai vorbim de timpul care se scurge dela plan la plan și care de foarte multe ori este de săptămâni de zile.

Apoi, pentru că totul a fost revăzut, actorul face cunoștință cu un decor nou prin factura sa, prin amplasament, prin ampoare. El vine aici cu amintiri din teatru; acolo a trăit într'o altă ambianță. Are senzația că s'a mutat într'o nouă locuință, altfel amenajată, mai bine utilată. Are sentimentul că peste noapte a survenit un important salt în viața personajului, care l-a situat într'un cadru mai plin, mai arătos. Și iată o altă greutate de adaptare. Era obișnuit până ieri să intre pe o oarecare ușă, să stea pe un anumit scaun plasat într'un anumit loc, camera în care personajul evolua — cu toate că era mai adunată — îi aparținea în întregime, putea să se miște în voie în tot cuprinsul ei. Pe scenă, nimeni nu s'ar fi arătat nemulțumit, dacă gestul era larg, făcut cu dărnice; dar acum face film, aici trebuie să se supună cadrului, acest gâde care îngrădește cu dimensiunile lui libertățile îngăduite până ieri pe scenă.

Fiecare plan se trage de mai multe ori și poate fi variat. Dacă actorul scapă de obsesia cadrului, dacă devine stăpân pe el, înseamnă că piedicile au fost înlăturate și planul a reușit.

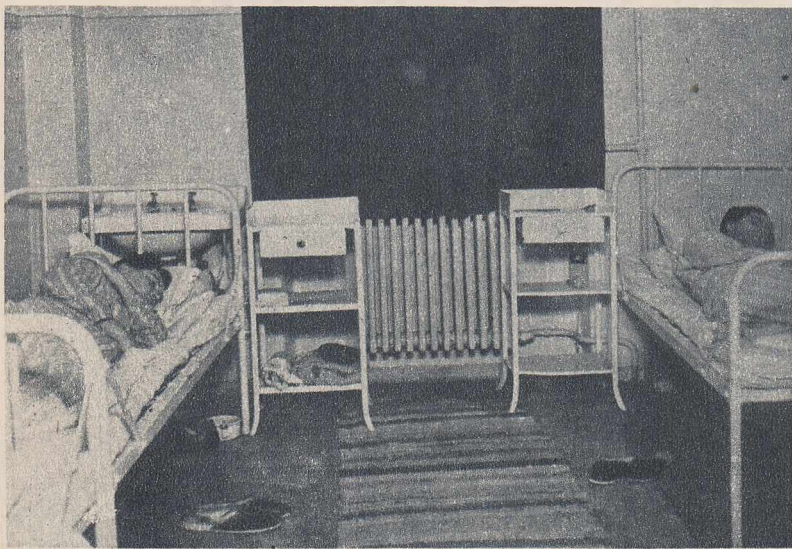
În general, actorii sunt de părere că primul plan tras e cel mai bun — ei cred că nu se înșeală, fiindcă el include și voia bună și concentrarea și dispoziția fizică. Eu cred că reușita mai depinde și de calmul și tactul regisorului. După ce repetițiile pe platou au fost terminate și toate pregătirile de filmare sunt gata, dacă regisorul nu ține seama de sensibilitatea actorului, și în clipa turnării dă comanda răstît: „Motooor!“, aceasta cade ca o lovitură de tun asupra actorului, turburându-l și făcându-l să-și piardă stăpânirea de sine. Într'o asemenea condiție de lucru nimeni nu trebuie să se mire că s'a cheltuit material și timp degeaba. Interpreții „Scrișorii pierdute“ au fost însă fericiți de asemenea neplăceri.

Ceeace pare oarecum nejustificat este faptul că în timpul turnării, actorii sunt cuprinși de emoție. Dece oare? Doar suntem între noi — actori și regisori — ne cunoaștem foarte bine și facem o treabă meticolos pregătită; ce rost are tracul? Nu simt cumva actorii că dincolo de obiectiv sunt adunați zecile de mii de spectatori cu ochii ațintiți asupra lor? Nu vor ei să vadă și trebuie să vadă o imagine artistică desăvârșită? Desigur că da.

După ce filmarea „Scrișorii pierdute“ s'a terminat și ne-am întors la reprezentările de teatru, interpreți și regisori, am adus cu noi în spectacol, toate îmbunătățirile adăugate filmului. Spectacolul s'a întregit cu experiența câștigată în timpul filmării.

Filmul și în special spectacolul-film este de neprețuit folos și pentru actor; el îl ajută să se cunoască, să-și poată controla și perfecționa interpretarea.

Bolnavii dorm în camerele izolate de zgomot,

Cititorul

FRUNTAȘ

Schiță de Ferenc PAPP

Desene de D. NEGREA

Szabo Mișka răsfoiește, întunecat la față, cartoteca cu evidența bibliotecii, trecându-și din când în când mâna prin părul hălai cărliionțat. Ei, dar treaba asta se deosebește olecută de tâmplărie și chiar de citit. Să citești nu-i lucru mare, dar să ai în grijă activitatea unei bibliotecii, să-i deprinzi pe alții cu cititul sistematic, asta nu-i glumă! Totuși, odată ce ți-a fost încredințată, munca trebuie dusă la capăt cu cinste! Cum au mai aplaudat tovarășii la adunarea de ieri, când secretarul sindicatului a anunțat: „Karsai Imre, bibliotecarul de până acum, trebuie înlocuit din cauza deselor absențe dela lucru; sindicatul propune ca bibliotecar pe Szabo Mișka“. Au aplaudat cu însuflețire și când Katona Peter, cel mai sânguincios cititor din uzină, a primit ca premiu șase cărți.

Katona Peter, tânărul magazioner, era premiat pentru a doua oară; ca și altădată, și acum citise într-o singură lună nouăsprezece cărți. Katona e dealtfel un băiat curios, cam zăpăcit, dar să vezi aseară ce cuvântare a trântit:

„Tovarăși, pentru mine cartea e totul; din carte scot eu forță pentru a munci, din carte învăț să iubesc lumea nouă ce-o construim, din carte înțeleg perspectiva nelimitată a dezvoltării noastre... Trebuie să recunoaștem, a fost o cuvântare frumoasă.

În liniștea bibliotecii, Szabo Mișka își reaminti fiecare fapt petrecut ieri și se mai învioră puțin; numai că aceasta nu ținu mult. O privire în cartotecă, și fruntea i se înoură din nou. Uite, de pildă, Iacob Matei; e un muncitor cu adevărat conștient, dar nu a citit decât trei cărți într-o lună bătută pe muche. Și cei mai mulți nici atât. Doar Katona și alții doi, Kovacs și Szöcs, au citit mai mult.

Biblioteca dela fabrica de cărămizi e cu mult înaintea lor; și asta-i, oricum, rușinos, căci acolo lucrează mai mult muncitori sezonieri.

Cu cât își frământă mintea mai mult, cu atât Szabo Mișka vede mai limpede că singur nu-i în stare să-și îndeplinească sarcina.

Karsai a lucrat de unul singur; asta se și vede... Deci, mai întâi, organizarea colectivului — hotărăște el în sine. Dar din cine să se compună colectivul? E clar: din cei mai buni cititori. Din cei ce citesc cel mai mult, tovarășii care iubesc cartea, biblioteca.

Deci, în primul rând Katona, apoi Kovacs și Szöcs.

Ajungând până aici cu planurile, Szabo Mișka uită de îndoielile sale. Era nerăbdător să-și înceapă activitatea; urmară apoi idei din ce în ce mai frumoase: discuții literare, recenzii, eventual invitarea unui scriitor în uzină...

Toate vor merge strună; trebuie doar organizată munca.

A doua zi l-a și căutat prin semiobscuritatea magaziei, pe Katona Peter, și l-a chemat pentru ora cinci după amiază la bibliotecă.

— Aș fi venit eu și nechemat, — i-a răspuns Katona cu superioritate. Am nevoie de cărți de citit. Sunt cărți noi?

Și ca unul care își respectă cuvântul, la ora cinci fix a intrat pe ușa bibliotecii.

— Văd, mă chemi și tu, — spuse, întinzând de departe mâna. — Degeaba, fără Katona, săracul, biblioteca nu merge cumsecade.

— Poate că-i așa... — răspuse Mișka. — Intr'adevăr, te rog să-mi ajuți. Tu care citești enorm...

— Eu?
— Firește că tu. Cine altul?
— Apoi eu nu.
— Nu pricep. Uite evidența... Și ieri, la adunare...

— Așaaa! Atunci, se vede, Karsai nu ți-a predat metoda. Înțeleg. Ei, ascultă-mă pe mine, binefăcătorul tău.

Katona își prinse cu mișcări distinse ochelarii pe nas, se așază comod picior peste picior, își aprinse țigara și suflă fumul drept în fața lui Mișka, care strămbă din nas.

— S'a întâmplat atunci când cei dela fabrica de cărămizi ne-au trimis prima dare de seamă — începu el să povestească cu vădită plăcere.

— Cifre mari, frătoare, tare mari... Karsai mi-era bun prieten — între noi rămâie vorba, nici acum nu pricep de ce-a fost înlocuit un om așa de cumsecade; cum am spus, mi-era prieten și a venit să-mi ceară sfatul. Ce dracu' fac ăia, mă întreabă, de merge la ei așa bine? Iar eu, ca să-l consolez, îi spun: ăia mint! Eu știu că acolo nu citește nimeni. Atunci Karsai s'a luminat la față. I-a trăznit o idee, frate, de mi-a venit să-l pup. Căci pentru mine, cel mai sfânt lucru e onoarea fabricii... Așa dar, am organizat cititori. Eu am devenit primul. De trei ori pe săptămână, luam o carte-două. Ce-i pentru mine „Tânără Gardă“? O zi! Ce-i „Departee de Moscova“? În cel mai rău caz o jumătate de noapte. Citesc eu și pe bandă rulantă, dacă-i nevoie. Dacă-i vorba de onoarea fabricii! Duceam și aduceam cărțile ca un apucat. Creștea circulația...

În tot acest timp, mintea lui Mișka se împotriva cu încăpățănare: nu-i adevărat, nu-i adevărat! Totuși nu putea fi altfel; doar Katona vorbea limpede și pe înțeles, Bucuros ar fi luat-o la goană Mișka dacă surpriza nu l-ar fi țintuit pe scaun și nu i-ar fi dat ametele. Nici n'a mai făcut vreo mișcare. A mormăit doar, sfârșit:

— Înțeleg... Dar Szöcs și Kovacs? Doar nu și ei...?

— Szöcs și Kovacs sunt eu, — anunță Katona cu aer triumfător.

Mișka se prinse disperat de scaun, înghiți în sec de vreo două ori și numai din ochi mai putu arăta că nu înțelege. Nu înțelege!

— Eu sunt, dacă-ți spun! — explică Katona. Există dealtfel Szöcs Bela, la „fierărie“, și Kovacs Imre la „șlefuit“, dar dracu' știe de ce ăia nu citesc.

N'au niciun respect pentru literatură. În ce-i privește pe Kovacs și Szöcs care citesc, apoi ăștia sunt eu. Poți să-ți dai seama ce sacrificii fac eu pentru onoarea fabricii?... Firește, am avut grijă să nu mi-o ia nimeni înainte. Dacă ai băgat de seamă, m'au premiat a doua oară. Prima oară mi-au dat patru cărți... Incet, încet, îmi fac o bibliotecă proprie. Dar principalul e: fabrica! Onoarea! Intâietatea! Căci trei cititori care să citească lunar 40 de cărți mari și cel puțin 70 mai mici, nu găsești la fabrica de cărămizi.

— Admirabil — stabili Mișka. Adică tu și Karsai... Iar sindicatul te-a premiat...

— Așa ceva.

— Minunat lucru, — repetă Mișka, reținându-și furia. Ești dispus, așadar, ca și pe viitor să stai în fruntea cititorilor?

— Mai precis: să car cărțile — corectă prudent celălalt.

— Așa am și înțeles.

— Firește, sunt dispus. Și nu pentru că mi te consider prieten, pentru că pentru mine principalul este onoarea fabricii. Ba mai mult, îmi iau angajamentul că și Szöcs și Kovacs... vor face să circule mai multe cărți.

Toate acestea le spunea cu un ton atât de firesc, cu atâta liniște, încât Mișka nu mai știa ce să creadă. Avea în fața lui un nebun? Sau pe unul care vedea lumea cu susul în jos? Lucrul începea să devină tot mai interesant. Ce sa facă? Să-i răcnească în față că-i un excec ordină, ori să-i dea cu o carte în cap? Nu. Aceasta nu-i o metodă. La urma urmei, Katona Peter e utemist.

Între timp, Katona, ca unul care își îndeplinește bine misiunea, se ridicase și-și aruncă alene ochii spre polițele încărcate cu cărți.

— Vrei cărți? — întrebă Mișka mecanic.

— Firește, s'ar mira băieții dacă m'ar vedea întorcându-mă acasă fără cărți. Mi-aș pierde prestigiul.

— Adevărat... Ce să-ți dau? Nici nu știu ce-ai ci... adică ce-a fost pe la tine și ce nu...

Katona se apropie de polițele încărcate cu generozitate își alege singur cartea „Dauria“.

— E destul de groasă, — notă el mulțumit. Bătrâne, scrie-o pe fișa mea. Și plecă.

Mișka începu să măsoare cu pași mari încăperea. Biblioteca cu polițele ei pline de cărți, îi insufla un simțământ întunecat de teamă, ca un tainic lăcaș al păcatelor. Din când în când se oprea locului, întrebându-se: „Ce să fac?“ Apoi iar începea să măsoare în sus și în jos încăperea. Când își puse cam a șasea oară întrebarea, reuși să-și răspundă cu un proverb nici-când auzit, care fărăndoială nici nu există: „umblă în așa fel cu paguba, încât să dea folos“.

Așadar, „cazul“ Katona trebuie dezbătut și rezolvat în așa fel, încât să crească popularitatea bibliotecii și numărul cititorilor.

Adunarea organizației de bază U.T.M. a început ca de obicei. Apoi secretarul a făcut un lucru neobișnuit: a propus abaterea dela ordinea de zi, adică complectarea ei cu un punct și să se ocupe mai întâi cu problema lecturii. După ce membrii, olecți surprinși, aprobară, secretarul începu să vorbească:

— E vorba de tovarășul Katona. La adunarea sindicală a fost premiat pentru setea lui de cunoștințe, aceasta spre bucuria organizației noastre. Dar noi toți citim. Așa că dorim să cunoaștem metoda tovarășului Katona. Cum citește, cum își face notițe, ce învățăminte trage...? De curând a citit, de pildă, „Dauria“. Am citit-o și eu. Să-l rugăm dar pe tovarășul Katona să ne spună ce părere are despre Davădov, cum privește prietenia ce i-o poartă lui Grigore Melehov, consideră justă atitudinea celui de

al treilea prieten, Evghenie Sizov, în problema patriotismului? Rugăm pe tovarășul Katona să ne vorbească pe scurt despre asta.

Tinerii muncitori ascultau contrariați. Cineva dădu să se ridice, dar secretarul făcu un semn energic, cerând liniște: ochii săi verzui pironeau a așteptare obrazii păliți ai lui Katona Peter.

— Tovarășul Katona are cuvântul!
Cel pomenit sperase pân'acum tot timpul că poate-i vorba de altcineva decât de el, dar cum toată lumea îl privea, n'avu ce face și se ridică greoi.

Iar dacă s'a ridicat a trebuit să și vorbească:
— Adevărat, tovarăși, că am citit cu mare atenție cărțile—gemu el în disperare.— Totuși e greu, așa, pe neașteptate... Trebuia să mă fi gândit la așa ceva...

— Gândește-te, dar — îl încurajă prietenos secretarul.

— Davâdov, după părerea mea, ca prieten... se poate spune... Dar numai pe-alocurea! Pentru că n'alte locuri cu totul altfel stă lucrul... Pentru că prietenia sa cu acel...

— Grigore Melehov — îl ajută cineva.— Din „Pe Donul liniștit“.

— Da. Cu Melehov... Nici nu putea fi... nu-i așa...

— Firește că nu putea fi — spune cu adâncă convingere blonda Kapus Maria, mica lustruitoare.

— Da. În ce privește... al treilea, eu înțeleg cât se poate de bine. Doar de oameni e vorba, tovarăși, și omul e ființă complexă. Asta nimeni nu poate ști...

— Noi însă știm, fi opri secretarul, băl-băiala.

Katona se turbură mai mult, și, strigând „Atât am avut de spus“, se așează. Secretarul continuă cu glas sever:

— Noi știm că tovarășul Katona n'a citit nici „Pământ destelenit“, nici „Pe Donul liniștit“, nici „Atelierul de foc“. Și nici „Dauria“ n'a citit-o. Altminteri ar fi trebuit să știe că trei eroi din trei cărți diferite nu se pot întâlni într'o a patra carte. Tovarășul Katona ne-a tras pe sfoară. A cărat cărțile acasă, dar nu le-a citit. Deaceea propun...

Tavanul se prăbușea, iar podelele păreau că se despică sub picioarele lui Katona. Dar nu se întâmplă nimic de felul acesta. A trebuit să rămână și să îndure privirile încruntate ale celorlalți; se părea că nimic altceva nu este mai vrednic de privit ca el. Noroc că el nu mai vedea aceste priviri, căci nu mai vedea pe nimeni: prin fața ochilor îi defilau, răz-bunătoare, cărțile pe care, cu premeditare, nu le citise... Și pricepu că nimic din ce se întâmplă și se va mai întâmpla cu el, nu poate spăla această mare rușine...

Szabo Mișka interveni cu glasul puternic:
— Tovarăși, sunt de acord cu sancțiunea. E o greșală mare care apasă asupra organizației noastre, a colectivului nostru și a întregii fabrici. Dar fiindcă-i vorba de un om, de unul tânăr — precum a spus însuși tovarășul Katona — un om „complex“, eu am o propunere. Să facem în așa fel ca tovarășul Katona să aibă posibilitatea să lucreze totuși în colectivul bibliotecii.

Sunt convins că-mi va fi de ajutor. În afară de aceasta, are tare mult de citit... Să-i dăm această posibilitate și, fără îndoială, se va îndrepta...

Katona a îndrăznit să-și ridice încet, încet, capul. Privirea sa întâlnește înțelegătoare și puțințel înduioșată a lui Mișka; și Katona simți că Mișka are dreptate: el va fi neapărat cel mai sărguincios membru al colectivului bibliotecii.

În românește de Remus LUCA

„PULBEREA ARGINTIE“

Nu a trecut decât puțină vreme decând studiourile sovietice „Mosfilm“ au terminat lucrările filmului în culori „Pulberea argintie“ și iată că cetățenii țării noastre vor și avea prilejul să-l vadă pe ecranele noastre. Nerăbdarea cu care este așteptată această remarcabilă creație a scenariștilor Iacobson și Filimonov și a talentatului regizor Romm este pe deplin justificată de arzătoarea actualitate a temei pe care o abordă și de înalta calitate a realizării artistice a filmului.

Cu filmul „Pulberea argintie“ intrăm într'o lume, cunoscută nouă din ziare și din diferite lucrări literare, lume pe care artiștii sovietici de cinematograf au evocat-o cu o impresiune autentică. Este vorba de America zilelor noastre, sau mai bine zis de cele două Americi care se înfruntă astăzi într'o cumplită încheștare: America stăpânilor de trusturi, ahtiați după profituri uriașe și aventuri războinice, și America marilor mulțimi de oameni cinstiți, cărora le este dragă viața, pacea. Realizatorii filmului au surprins și au adus pe ecran unul din aspectele semnificative ale modului de viață american și anume lupta dintre trusturi — în cadrul goanei comune după înarmări — pentru a pune mâna pe cele mai diabolice arme de exterminare în masă, produse ale minților unor așa zisi „savanți“, veritabili asasini. Personajul în jurul căruia se

centrează acțiunea este tocmai un astfel de „savant“, profesorul Steel, creatorul unei cumplite „pulberi argintii“, din care un singur miligram distruge — atunci când substanța este supusă unui anumit tratament și devine radioactivă — tot ce este viu pe o întindere de un hectar. De un înfiorător cinism, acest individ — care cu ani înainte și-a ucis fără scrupule profesorul pentru a-i moșteni soția și laboratoarele — își vinde descoperirea contra unor sume fabuloase, perfect conștient că aceasta va fi pusă în slujba războiului. Semnificativ este faptul că cel mai apropiat colaborator al său este dr. Schneider — un fascist notoriu, condamnat la moarte în procesul dela Nürenberg — și că niciunul din acești savanți ai morții nu ezită să-și experimenteze substanța otrăvitoare asupra unor oameni cinstiți, vinovați doar de a avea pielea neagră și de a fi luptat pentru pace. Conflictul filmului se intensifică datorită rivalității dintre trustul chimic răsăritean, reprezentat de generalul Mac Kennedy și trustul din sud, al cărui președinte, Bruce, finanțase până atunci lucrările experimentale pentru producerea pulberii argintii; iar deznodământul este tragic pentru Steel: cu

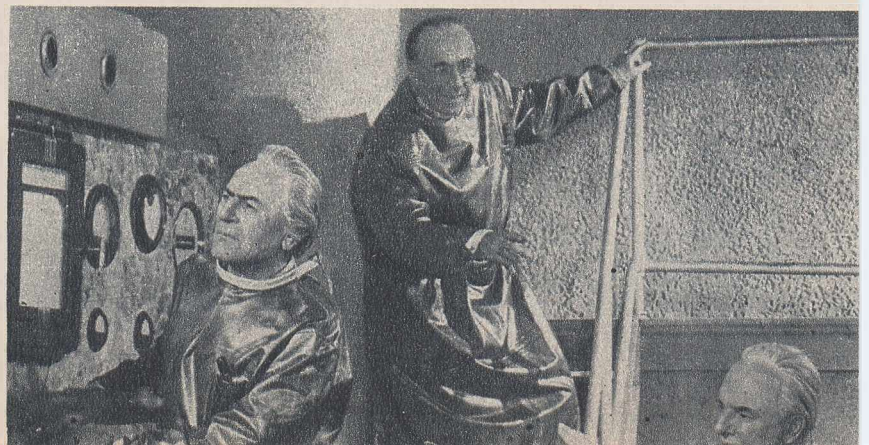
În laboratorul savantului asasin Steel, acolo unde se produce ucigătoarea pulbere argintie.

puțin timp înainte de a fi ucis cei câțiva negri — ce le fuseseră „cedați“ de poliție pentru a se experimenta asupra lor eficacitatea sinistrei arme — propriul fiu al lui Steel cade dintr'o întâmplare sub influența ucigătoarelor radiațiuni ale pulberii și își pierde viața în chinuri. Insuși Steel moare dintr'un acces de cord (atunci când este supus unui șantaj de către un bandit mai experimentat ca el, Mac Kennedy) și duce cu el în mormânt taina înfloritoare arme.

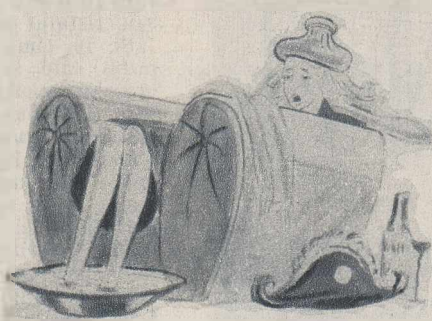
Marea valoare a filmului constă tocmai în această deosebită capacitate demascatoare, în faptul că el trezește în sufletul omului cinstit protestul neeructător, ura fierbinte împotriva unor monștri ca Mac Kennedy, Steel, Bruce, Schneider, Twist. Și aportul adus în acest sens de inter-

preții acestor roluri — cunoscuții actori Pleatt, Bolduman, Belocurov, Chirilov, Pelevin — este considerabil. Filmul are deasemeni o rară forță mobilizatoare datorită reliefului pregnante a creșterii mișcării pentru pace, împotriva provocatorilor de război, din America. Văzând nestrămutata hotărâre de a frâna acțiunile criminale ale trustmanilor și ale slugilor lor, hotărâre pe care o manifestă și dr. Armstrong și fiul vitreg al lui Steel — Allan, și studentul negru Ben, și alți zeci și sute de americani simpli, spectatorul pleacă cu convingerea că în Statele Unite forțele păcii devin tot mai puternice. Filmul „Pulberea argintie“ constituie o incontestabilă dovadă a felului în care o operă de artă poate contribui nemijlocit în lupta pentru o cauză înaltă.

S. F.

Dela o vreme încoace, i s'a stricat somnul doamnei ambasadoare. Mai întâi au fost numai niște visuri grele, care o încercau din când în când. În ultima vreme însă, lucrurile s'au agravat. Ce ție și cu italienii ăștia, domnuța!... Și doar citise atâtea lucruri frumoase despre ei: țara țarnavalurilor,

a catedralelor și canalurilor venețiene, țara cântecelor și a dragostei, a bărbaților focosi și a femeilor frumoase, țara vinului și portocalelor, țara... Și când colo, niște nepoliticoși, niște necunoscutori, niște... Să se poarte atât de urît cu o femeie ca ea, Clare Boothe Luce, ambasadoarea S. U. A. în Italia!

Dar ce s'a întâmplat oare? Lucrurile stau astfel:

Grevele uriașe ale muncitorilor și funcționarilor italieni, ocuparea pământurilor de către țărani săraci, activitatea largă de apărare a păcii, acțiunile de stradă și în parlament pentru schimbarea politicii italiene au îngrijorat-o pe doamna ambasadoare. Cu atât mai mult cu cât se vorbește, din ce în ce mai des, de necesitatea schimbării actualei politici italiene într-o politică de pace și de apărare a libertăților democratice, de necesitatea scuturării jugului american și alungării ocupanților, de recăștigarea independenței naționale, de necesitatea comerțului cu țările lagărului democratic, etc.

Situația devine din ce în ce mai critică și doamna ambasadoare nu poate asisla pasivă la această catastrofă a politicii atlantice tocmai în provincia de care — vezi bine — ea răspunde.

Și s'a gândit ce s'a gândit ambasadoarea, s'a fră-

mântat îndelung și până la urmă și-a adunat colaboratorii și le-a cerut în mod confidențial (să nu afle Mc Carthy, că te pomenești că o cheamă în fața comisiei pentru cercetarea activității anti-americane) „să i se pregătească un studiu confidențial asupra implicațiilor ce ar decurge pentru S. U. A., în cazul unei schimbări de guvern în care ar trebui să intre și comunistii sau tovarășii de drum ai acestora“ („New-York Times“, 20 dec. 1953).

Lucrurile n'au putut fi ținute însă sub cheie. Și iată că ziarul „New-York Times“ sare ca fript și dă alarma. Ce ne facem, fraților? Unii zic să facem noi alegeri (e vorba, bineînțeles, de alegeri în... Italia). Bine, să facem, dacă e nevoie; dar... ce ne facem cu legea noastră electorală? Și ziarul scrie în continuare: „Există temeri că legea electorală pe care comunistii și socialistii de stânga au numit-o „legea truffa“, adică legea frauduloasă, și care dă o majoritate parlamentară coaliției care a obținut mai mult de 50% din voturi, să se întoarcă în favoarea stângii în viitoarele alegeri“. Și atunci, ce se va face doamna ambasadoare?

(Ehei, să fi trecut prin România doamna Luce, s'ar fi găsit vreun om crumsecade să-i facă un bine și să-i vorbească de niște proverbe

din bătrâni, precum că „cine umblă cu focul se arde pe degete“ sau de un altul care sună cam așa: „ce-și face omul singur, nici dracul nu-i poate desface“...)

Și ziarul continuă: „Consecințele unei victorii a aripei stângi sunt incalculabile. Cum ar putea N. A. T. O. (Organizația agresivă a tratatului Atlanticului de Nord, n.n.) să lucreze cu un guvern pro-comunist? Ce va deveni Cartierul General al Mediteranei, cu sediul la Neapole?“

Deci, noi alegeri, nu! În niciun caz, nu. Altceva, altă soluție trebuie căutată! Și, susnumitul ziar începe să facă calcule care de care mai năstrușnice. Să-l atragem în guvern pe Nenni, preconizează redactorul diplomatic al ziarului. Spargem unitatea lor, ne asigurăm majoritatea în parlament și apoi îi aranjăm noi pe luptătorii ăștia pentru pace. Și mai departe — scrie ziarul — vânzând pielea ursului din pădure, îi vom da lui Nenni ministerul de externe. Dar ce-ar spune S.U.A.? Citez: „Ar putea S. U. A. permite

(atenție la aceste formulări care dovedesc grija americanilor de a nu se amesteca în treburile altora!) alegerea ca ministru a unui om cunoscut pentru opiniile sale pro-comuniste? Am putea oare permite (aceleaș ton o-braznic de patron!) ca el să aibă acces la documentele N.A.T.O. sau cele privind pe fiecare membru al coaliției în parte sau cele ale Comandamentului Suprem în Europa al generalului Alfred M. Gruenther?“

Grele probleme într'adevăr, pentru ambasadoare și prietenul ei, redactorul diplomatic la „New-York Times“. Dar ce poți să faci? Căpățânoși rău, italienii ăștia! Și când te gândești că dacă stai de vorbă cu ei, sunt gata să-ți răspundă cu ironie că preferă Neapole. fără frumusețea de Cartier General al Mediteranei!

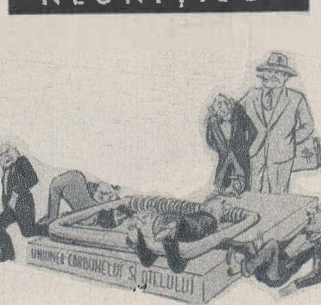
UNIUNEA NEUNIȚILOR

Este cunoscută reclama uriașă făcută de americani și sateliții lor europeni vestitului „plan Schuman“.

„Uniunea Cărbunelui și Oțelului“, în care au intrat Franța, Italia, Germania occidentală, Belgia, Olanda și Luxemburg, a fost prezentată la început drept o realizare epocală, menită să pună bazele unei Europe „unite“, să ducă la înlăturarea concurenței între aceste state, să le ajute să-și ridice bunăstarea, etc.

În realitate, organizații ununii urmăreau cu totul alte scopuri: punea sub controlul magnaților americani și germani a industriei grele din aceste țări, fixarea de către aceștia a unor prețuri de jaf, tragerea pe șfoară a concurenților francezi și a celorlalți, și, în sfârșit ceea ce este mai esențial, crearea unor baze pentru fabricarea de armament pentru noua armată hitleristă, pe care Adenauer se străduie să o pună pe picioare conform

ordinului stăpânilor săi. Numai că socotelile organizatorilor s'au cam incurcat. Protestul popoarelor se ridică din ce în ce mai vehement și ia forme din ce în ce mai variate împotriva acestor afaceri războinice. Dar nu numai popoarele acestor țări, ci însuși magnații cărbunelui și oțelului din Franța, Italia, Belgia, Luxemburg au început să crâcnească față de politica de diktat dusă de americani în cadrul uniunii.

lata de pildă ziarul „Information“ din Copenhaga: „Relațiile dintre producătorii din diferite țări nu sunt prea bune“, se exprimă delicat acesta. „Prețurile fixate de uniune nu sunt respectate, iar măsurile represive au dus la creșterea nemulțumirii față de uniune“.

Și în continuare, subliniază ziarul „nemulțumirea față de uniunea cărbunelui și oțelului este atât de mare, încât țările participante doresc s'o rupă cu ea.“ Și tot același ziar arată că ea nu s'a destrămat numai pentru că monopolurile americane nu vor să admită acest lucru.

Pasă-mi-te vorsa fericescă popoarele Europei occidentale. Sau, cum se spune pe românește, vor să le bage în rai cu hâta. Ceea ce însă nu se mai prinde! Popoarele sunt azi mult mai înțelepte și experiența lor mult mai bogată ca oricând. De aceea scârțâie din încheieturi acest avorton denumit „Uniunea Cărbunelui și Oțelului“.

Carnet extern

de M. RADIAN

FACT DIVERS

Tatruji Ishii era un mic meseriaș tinichigiu în Tokio. Zilele trecute, împlinise 43 de ani. Era om înșurat și-l blagoslovisse soarta cu cinci copii. Prilej de bucurie în casă, veți spune dumneavoastră, gândindu-vă desigur la jocurile pline de veselie ale copiilor cu răs cristalin. Numai că lucrurile nu se prezentau chiar atât de veseli. Pentru că Japonia se află de mulți ani sub ocupație americană, și pentru că nu s'ar putea spune că ocupații nu s'au străduit să introducă și aci „prosperity“-ul lor, așa cum au făcut-o peste tot pe unde le-a călcat cizma.

Rezultatul: o mizerie crâncenă apasă pe umerii poporului japonez. Zece milioane de șomeri, prețurile la alimente și alte mărfuri cu 59% mai scumpe decât în 1950, un val de inflație cum n'a

ȘACALII ÎNTRE EI

„France Soir“ aduce, printre ultimele sale știri, și vestea că în Coreea de Sud continuă epurările hotărâte de Li Sin Man.

Până acum președintele marionetă a reușit să realizeze o performanță unică în felul ei. Iată faptele:

1) Conducătorii a ceea ce ar putea fi vreodată o „opozitie“, în cazul când ea ar exista, au fost „atacați doodată de niște tineri patrioți“ și ca urmare trimiși rapid la închisoare „pentru a fi protejați de furia populară“.

2) „Partidul“ lui Li Sin Man — care a avut curajul să nu aleagă pe protejații lui la ultimul Congres — a fost epurat la sânge.

3) Organizația de tineret Tachan a fost „reorganizată“, despre conducătorii ei nu se știe, până în momentul de față, nimic.

4) Generalul Lec Bun Suc, fost „mare“ conducător militar, fost ambasador pe lângă Cian tai-și, epurat și el.

5) Ministrul de Interne epurat și apoi arestat.

6) Delegatul lui Li Sin Man la discuțiile preliminare la Panmunjon acuzat de spionaj. (Alte vești cu privire la acesta nu există).

7) Redactorul responsabil al unuia din cele mai mari ziare din Seul condamnat la moarte pentru „spionaj“. Directorul aceluiași ziar va apare și el zilele acestea în fața unei curți marțiale.

8) Epurare masivă în armată. Până acum numeroase cadre au fost scoase dar cel vizat în mod special — așa cum arată „France Soir“ — este generalul Paik Sun Up, șeful statului major, care se află sub anchetă, etc. etc.

Pentru lunile viitoare programul prevede, probabil, epurarea restului „ministriilor“, epurarea familiei „președintelui“ până la radele de gradul cinci în linie directă și colaterală, epurarea aghiotanților, grăjdarilor și bucătarilor, ș.a.m.d.

IARNA IN MUNTII

le deschide drumuri spre țara minunată a munților împodobiți ca de sărbătoare, ce le astern în cale firul alb al pârtiilor de bob, sau cristalul patinoarelor.

Și în timp ce sportivii sezonului cald se restrâng în sălile orașelor, sportivii iernii se avântă spre înălțimi. Acolo, încă din toamnă, s'a pregătit totul pentru ei. S'au construit și s'au reparat cabane, au fost transportate alimente, s'au croit pârtii noi, asigurându-se și în asprul climat de munte condițiile bune de activitate sportivă și de odihnă celor care au venit aici să-și sporească forțele de muncă.

Și ei sunt anul acesta mai mulți ca altădată. Miilor de tineri care au cunoscut schiul anul trecut în complexul G.M.A., celor 20.000 de sportivi ai satelor care s'au întrecut în spartachiadă, celor 6.000 de participanți la campionatele R.P.R. și celor 2.000 de juniori li s'au adăugat și li se adaugă alte zeci de mii de tineri care prin schi învață să îndrăgească munții și cabanele.

Schiorii frunțași au ieșit și ei din bârlogul Postăvarului și al Bucegilor și merg în centrele muncitorești din regiunile de munte. Freamătul marilor concursuri de schi e cunoscut acum pârtiilor de pe „Straja” ale minerilor din Valea Jiului, pârtiilor dela Vatra Dornei, celor dela Baia Mare și Băișoara inaugurate anul acesta, celor dela Sinaia și altora.

La Miercurea Ciuc, la Păltiniș, la Predeal, Bușteni și în multe alte localități, cei tineri se străduiesc să învețe ca să ajungă cât mai curând în rândurile, astăzi încă destul de rare, ale celor mai buni săritori. Trambuline mari și mici oferă tinerilor iubitori ai săriturilor posibilitatea frumoaselor și îndrăznețelor lor încercări. Dar vorbind de munte și de schi putem uita oare Poiana Stalin și Borșa Maramureșului? Desigur că nu. Poiana Stalin este doar centrul celor mai mari concursuri și locul de muncă intensă al celor mai buni, din care vor fi aleși solii sportului nostru de iarnă în întrecerile internaționale; iar Borșa este visul

Încă o etapă a fost parcursă. Popas! În fața cabanei ospitaliere sportivii își pregătesc schiurile pentru viitoarea călătorie.

Dela Prislop la Porțile de Fier, în Bucegi, ca și în Apuseni, munții patriei noastre și-au primit oaspeții de iarnă.

A venit zăpada! Așa, alene, într-o zi când gerul și-a mai tocit dinții reci, pe furiș, în liniștea unei nopți în care copiii visează sănănuș și oameni de zăpadă.

Și chiar dacă mai de mult calendarul și frigul au vestit venirea iernii, deabia acum când neaua investmăntează totul în alb strălucitor, iarna apare cu bucuriile ei de fiecare an, aducând câmpurilor haina călduroasă sub care se pregătește bogata recoltă viitoare; aducând bucurii copiilor care își vor înroși mâinile și nasurile prin nămeți, dând forme lumii lor de basm; sportivilor, cărora

Peste întinsul alb și neîntinat al zăpezii strălucește soarele. Unul câte unul, alunecând pe schiuri și sprijinindu-se în „țețe”, schiorii urcă o colină.

- 1 Costum de schi cu mâneci chimono. Gluga și manșetele au garnituri din blană.
- 2 Hanorak din ballon-seide. Gluga este croită din aceeași bucată cu fețele. Talia se fixează printr'un elastic.
- 3 Hanorak cu croială raglan. Placă și manșete tricotate. Garnitura tricotată dela glugă este o continuare a plăcii.
- 4 Costum de schi din stofă, închis cu fermoar. Garnituri de elastic tricotat. Mănușile din ballon-seide au și ele garnituri de tricotaș.
- 5 Costum de schi din postav sau aba. Garniturile au motive populare care se pot executa

Biblioteca Centrală
Municipală
Hunedoara-Deva